

Autor: Adwokat Marta Kosecka

PORADY PRAWNE W CZASIE PANDEMII

gastromiczny niezbędnik

「POS」
「BISTRO」

SPIIS TREŚCI

Od autorów

Ograniczenie działalności gastronomicznej

- Na jakich zasadach możemy funkcjonować?
- Samochód w dowozie – wymagania specjalne?
- Sprzedaż w Internecie – wymogi
- Sprzedaż alkoholu przez Internet
- "Obiad dla medyka" – jak to zorganizować?

Świadczenia w ramach tzw. tarczy antykryzysowej

- Wsparcie dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy ze środków FGŚP
- Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców
- Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, niezatrudniającego pracowników
- Pożyczka dla mikroprzedsiębiorców
- Zwolnienie ze składek za marzec, kwiecień i maj 2020 roku dla osób prowadzących działalność gospodarczą oraz przedsiębiorstw zgłaszających do ubezpieczeń społecznych mniej niż 50 osób
- Świadczenie postojowe dla osób wykonujących umowy cywilnoprawne
- Świadczenie postojowe dla osób prowadzących działalność gospodarczą
- Ulga w opłacaniu składek bez opłaty prolongacyjnej – odroczenie terminu płatności lub rozłożenie na raty należności z tytułu składek
- Odstąpienie od pobierania odsetek za zwłokę dla należności za okres od stycznia 2020 roku
- Zawieszenie realizacji umowy o rozłożeniu zadłużenia na raty lub umowy o odroczeniu terminu płatności na 3 miesiące

Umowy i zezwolenia

- Wesela i inne przyjęcia okolicznościowe
- Co z tymi umowami najmu?
- Ogródki gastronomiczne
- Konieczność uiszczenia 2 i 3 raty za zezwolenie na sprzedaż alkoholu
- Zwolnienie z tantiem i abonamentu

Poradnik powstał przy współpracy

OD AUTORÓW

Przepisy tarczy antykryzysowej mają na celu złagodzenie skutków epidemii dla wielu przedsiębiorców, w tym tych prowadzących biznesy gastronomiczne. Jednak składanie wniosków, interpretacja przepisów prawnych i nowych rozporządzeń mogą przysporzyć wiele problemów i niejasności.

By pomóc restauratorom w tym trudnym czasie, stworzyliśmy nowy poradnik, który krok po kroku omawia najważniejsze kwestie związane z ograniczeniami nałożonymi przez rząd oraz korzystaniem ze świadczeń w ramach tzw. tarczy antykryzysowej. Jego autorką jest osoba doświadczona w zakresie prawa dotyczącego gastronomii - adwokat Marta Kosecka, która na co dzień doradza restauratorom w kwestiach prawnych, a dodatkowo swoją wiedzę dzieli się na blogu przepisnagastronomie.pl.

Mamy nadzieję, że porady prawne przedstawione w niniejszym e-booku pomogą Państwu poprawnie złożyć wniosek o dofinansowanie, zwolnienie z opłat lub świadczenie postojowe, a tym samym otrzymać wspomniane wsparcie. Natomiast interpretacja nowych wymogów i omówienie przypadków zaczerpniętych prosto z życia pozwoli pozyskać nową, przydatną wiedzę, z którą łatwiej będzie przetrwać ten trudny czas dla gastronomii.

Zespół POSbistro

+

Kancelaria Adwokacka
Adwokat Marta Kosecka

OD AUTORÓW

Planując naszą działalność w tym szczególnym czasie, kiedy zależy nam chociażby na zarobieniu na koszty prowadzonej działalności, a dopiero potem myślimy o osiągnięciu jakiegokolwiek zysku, który w tym przypadku i tak będzie sukcesem, nie możemy jednak zapominać, iż dotychczasowe przepisy prawne nadal obowiązują – tak w zakresie zadatku, jak zasad wydawania i korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, tak w zakresie sprzedaży online, jak i prawa podatkowego – dlatego starałam się zebrać w tym miejscu najważniejsze przepisy prawne dotyczące działania w branży gastronomicznej w tym trudnym czasie.

Mam nadzieję, że ten e-book będzie dla Ciebie praktycznym przewodnikiem prowadzenia działalności nie tylko w czasie obowiązywania epidemii oraz zagrożenia epidemicznego wirusem SARS-CoV-2, ale także później kiedy przyjdzie nam odrabiać poniesione straty i nauczyć się prowadzić restaurację w nowej, zmienionej rzeczywistości.

Adwokat Marta Kosecka

Kancelaria Adwokacka
Adwokat Marta Kosecka

HANDMADE LEMONADE

SORRY, WE'RE CLOSED (FOR NOW)

*We have chosen to temporarily
close this ASK Italian until further
notice, following the government
advice regarding COVID-19.*

*We're looking forward to seeing
you when we're back open again.
In the meantime, be safe and be
kind.*

OGRANICZENIE DZIAŁALNOŚCI GASTRONOMICZNEJ

Na jakich zasadach możemy funkcjonować?

14 marca 2020 roku to dla branży gastronomicznej w Polsce data graniczna. Nigdy dotąd praca tej branży nie została bowiem ograniczona w tak dużym stopniu. Piszę ograniczona, choć może lepszym byłoby w tej sytuacji użycie słowa sparaliżowana.

Wraz z wprowadzeniem w Polsce w dniu 14 marca 2020 roku stanu zagrożenia epidemicznego, a następnie, w dniu 20 marca 2020 roku stanu epidemii, w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 wprowadzono **czasowe, bezterminowe** ograniczenie prowadzenia działalności polegającej na przygotowywaniu i podawaniu posiłków i napojów gościom siedzącym przy stołach lub gościom dokonującym własnego wyboru potraw z wystawionego menu, spożywanych na miejscu (ujętej w Polskiej Klasyfikacji Działalności w podklasie 56.10.A), z wyłączeniem realizacji usług polegających na przygotowywaniu i podawaniu żywności na wynos lub jej przygotowywaniu i dostarczaniu oraz działalności restauracyjnej lub barowej prowadzonej w środkach transportu, wykonywanej przez oddzielne jednostki.

Oznacza to, że restauratorów obowiązuje ogólny zakaz przygotowywania i podawania posiłków i napojów gościom siedzącym przy stoliku lub gościom dokonującym własnego wyboru potraw z wystawionego menu, spożywanych na miejscu. **Od tego momentu możesz więc świadczyć swoje usługi wyłącznie w formie dostaw lub zamówień na wynos.**

Co ważne, ograniczenie to dotyczy jednak nie tylko sali konsumpcyjnej w restauracji w ścisłym tego słowa znaczeniu, ale także **stwarzania możliwości spożywania przygotowanych posiłków na zewnątrz restauracji.**

Dlatego póki co nie ma szans na wystartowanie sezonu ogródków letnich, nie możesz również organizować takiego ogródka nawet nieoficjalnie. Znane są przypadki wystawiania stolików z restauracji na zewnątrz i pozwalanie Gościom na konsumowanie w taki sposób zakupionych dań. Ale znane są również przypadki kontrolowania takich miejsc i surowego karania takiego zachowania.

Dlatego też powinniśmy ściśle zastosować się do obowiązujących nas ograniczeń – nie możemy serwować jedzenia ani napoi do stolika, niezależnie od tego czy stolik ten znajduje się w środku czy na zewnątrz restauracji.

Musisz również pamiętać, że to na Tobie, jako restauratorze, ciąży odpowiedzialność za to, że pozwolisz Gościom na spożywanie zakupionych dań przy stoliku, nawet takim który jest ustawiony na zewnątrz restauracji. Podobnie byłoby w przypadku gdybyś zdecydował się obecnie zorganizować przyjęcie zamknięte. Goście obecni na tym przyjęciu nadal będą bowiem siedzieli przy stolikach, do których serwowane będzie im jedzenie, w tym sensie nie ma więc znaczenia czy pozwolisz na spożywanie posiłków obcym sobie Klientom czy Gościom zamkniętego przyjęcia okolicznościowego, każde z tych zachowań jest do odwołania zabronione.

Jednocześnie nie powinniśmy popadać w paranoję. Część z Was pyta mnie czy może wpuścić Gości do restauracji po odbiór zamówienia, bo to podobno zabronione, co w szczególne przerażenie wprawia zwłaszcza te osoby, które nie dysponują przenośnym terminalem płatniczym.

Spokojnie, **Goście mogą wchodzić do restauracji po odbiór zamówienia**, najlepiej pojedynczo.

Nie każdy z Was ma możliwość wydawania posiłków na zewnątrz czy przez okienko i nie każdy musi mieć taką możliwość. Swoją działalność mogą prowadzić także food trucki i wszelkie inne mobilne pojazdy gastronomiczne – wózki, rowery, tak popularne zwłaszcza teraz, wiosną, serwujące nie tylko burgery czy zapiekanki, ale również lody, gofry, kawę czy watę cukrową. Wiem, że właściciele takich pojazdów również mają niemały kłopot, nie wiedzą bowiem czy Klienci którzy kupią zapiekankę czy loda, mający obowiązek przebywania w przestrzeni publicznej w maskach, mogą na chwilę ją zdjąć, aby spożyć zakupione jedzenie. Wydaje się, że pomoc mogłaby nadejść ze strony Sanepidu, który mógłby wytłumaczyć takie niejasności, nic jednak bardziej mylnego. Zgodnie z interpretacją rzeczniczki pomorskiego Sanepidu:

"W obecnej sytuacji prawnej, której ramy wyznaczają przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 19 kwietnia 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem epidemii, ustawodawca nakazał obowiązkowo zakrycie ust i nosa w miejscach ogólnodostępnych, a także przewidział odstępstwa od tego obowiązku, które nie obejmują możliwości zdjęcia maseczki w celu spożywania żywności. Niestosowanie się do tych wymogów podlega ukaraniu przez policję.

Po drugie – ustawodawca nie zakazał prowadzenia takiej działalności [np. sprzedaży gofrów – dop. red.] pod warunkiem dostarczania jej do konsumenta (dostawy) lub na wynos."

Więcej na ten temat przeczytasz na moim blogu we wpisie: ["Czy można zdjąć maseczkę, by zjeść gofra lub loda?"](#)

Jak więc widać, Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna nie bardzo chętna jest do wydania właściwej interpretacji przepisów w tym zakresie. Faktem jednak jest, że ustawodawca takiej działalności nie zakazał. Kolejnym faktem jest to, że zakupionego na nadmorskim deptaku loda włoskiego nie da zjeść się dopiero w domu. Najrozsądniejszym rozwiązaniem wydaje się więc przypominanie naszym Klientom, że znajdują się w miejscu publicznym i nie powinni zdejmować maski przed drzwiami lokalu czy w odległości 2 metrów od Twojego food trucka oraz nakłanianie ich, aby oddalili się kawałek, w jakieś ustronne miejsce, gdzie nikomu nie zagrażając będą mogli w spokoju spożyć zakupione jedzenie. Może warto przykleić na drzwiach lokalu bądź na food trucku ikonografiki albo informacje, nakłaniające Klientów do zachowania bezpiecznej odległości od innych ludzi, tak by zwrócić ich uwagę, że kupować można, ale nie zwalnia to od zachowania zdrowego rozsądku przy spożywaniu zakupionego jedzenia.

Jednocześnie ukaranie osoby jedzącej loda czy zapiekankę, która ma zdjętą maseczkę i ani jednej osoby wokół siebie (z wyjątkiem domowników) w promieniu 10 metrów wydaje się absurdalne i chyba nie o to chodzi w egzekwowaniu przepisów mających zapewnić nam bezpieczeństwo, dlatego jeżeli nawet którykolwiek z funkcjonariuszy Policji o taki mandat by się pokusił zawsze można odmówić jego przyjęcia i wytłumaczyć w Sądzie o jakiej sytuacji mówimy oraz jakie rozsądne kroki podjęliśmy, aby nikomu nie zagrażając, móc jednak spożyć zakupione jedzenie. Powinno pomóc.

Wracając do wykluczających się przepisów i trudności w ich interpretacji, tak jak napisałam już wyżej, wiele rzeczy obecnie musimy robić na wyczucie. Przepisy prawne ustanowione na czas pandemii są bardzo skąpe, dlatego tak jak w przypadku możliwości wpuszczania Gości do lokalu po odbiór zamówienia bądź zdejmowania maski na czas zjedzenia szybkiej przekąski powinniśmy działać intuicyjnie, stymulować zachowania Gości, zachęcać ich do trzymania bezpiecznej odległości, odejścia w ustronne miejsce.

Powinniśmy po prostu zachować zdrowy rozsądek.

Stan aktualny na 27 maja 2020 roku - powoli wracamy do normalności...

Z dniem 18 maja 2020 roku (1) z branży gastronomicznej zdjęto na szczęście choć część pierwotnych ograniczeń w prowadzeniu działalności. Lokale wreszcie otwarto nie tylko dla Gości odbierających jedzenie na wynos, ale także dla tych, którzy wolną jednak posiedzieć przy stoliku.

Rzecz jasna nie było to otwarcie całkowite, ale warunkowe i z wieloma dodatkowymi obostrzeniami. Chyba jednak zgodzisz się ze mną, że dobrze, że cokolwiek ruszyło :)

A zatem pierwszy i najważniejszy warunek - w lokalu oraz w ogródku gastronomicznym mogło znajdować się wówczas nie więcej niż 1 osoba na 4 m² powierzchni dostępnej dla klientów, z wyłączeniem obsługi.

Kolejne warunki, jakie powinny być spełnione w czasie częściowego odmrożenia działalności lokali gastronomicznych przygotował w formie Wytycznych Główny Inspektor Sanitarny. Możesz się z nimi zapoznać [pod tym linkiem](#).

Na konferencji prasowej w dniu 27 maja 2020 roku ogłoszono natomiast, iż począwszy od soboty 30 maja 2020 roku zostaje zniesiony limit osób w branży gastronomicznej - czyli nie będzie obowiązywała już zasada, zgodnie z którą 1 osoba miała na swoją wyłączność 4m² powierzchni :)

Uwaga! Nie oznacza to jednak, że znikają dotychczasowe Wytyczne sanitarne - w punktach gastronomicznych nadal będzie musiała być zatem zachowana odpowiednia odległość między stolikami, a nasi Goście zanim usiądą do stolika, muszą mieć założone maseczki.

(1) § 7 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 maja 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020 roku, poz. 878)

Samochód w dowozie – wymagania specjalne?

Jeżeli myślałeś do tej pory (a z doświadczenia wiem, że wiele osób żyje w takim przeświadczeniu), że Sanepidu nie interesuje jakim środkiem transportu odbywają się dowozy jedzenia, powiem Ci tak... nic bardziej błędnego.

Jeżeli otwierasz swoją restaurację i od początku masz w swojej ofercie opcję dowożenia jedzenia, odbiór Sanepidu nie odbędzie się bez odbioru samochodu lub innego środka transportu, którym zamierzasz dowozić żywność (skuter bądź inny dwukołowiec). Skoro bowiem oferujesz dowozy, oczywistym jest, że jakimś środkiem transportu dowozy te muszą być realizowane. Jeżeli natomiast na dorzucenie do swojej oferty również dowozów decydujesz się dopiero w trakcie prowadzenia działalności (na przykład w obecnej sytuacji), wówczas powinieneś zgłosić do odbioru przez Sanepid samochód bądź inny środek transportu, którym zamierasz realizować dowozy posiłków.

Nie przerażaj się – odbiór często jest błyskawiczny. Od moich Klientów wiem, że przykładowo w Warszawie można załatwić go w jeden dzień, po prostu składasz wniosek, podjeżdżasz pod siedzibę Sanepidu, wychodzi urzędnik, sprawdza, odbiera i już. Gotowe. Podobnie jest w innych Powiatowych Stacjach Sanitarno-Epidemiologicznych. Jest to procedura, którą na pewno można bez problemu załatwić w kilka dni.

Nie jest również trudno spełnić wymagania, od których zależy dopuszczenie takiego środka transportu do przewożenia żywności.

Wymagania prawne w tym zakresie zawiera IV rozdział II załącznika do rozporządzenia (WE) 852/2004. Zgodnie z nimi, transportery i/lub kontenery używane do przewozu środków spożywczych muszą być utrzymywane w czystości i w dobrym stanie i kondycji technicznej, aby chronić środki spożywcze przed zanieczyszczeniem i muszą, w miarę potrzeby, być tak zaprojektowane i skonstruowane, by umożliwić właściwe czyszczenie i/lub dezynfekcję.

W praktyce oznacza to, że samochód przeznaczony do przewozu żywności, ale także inny pojazd dwukołowy powinien być sprawnie techniczny, czysty. Powierzchnia w bagażniku powinna być gładka, łatwo zmywalna. Zazwyczaj kończy się to tym, że bagażnik wyłożony jest gładką, łatwo zmywalną wykładziną, a jedzenie wożone w specjalnych plastikowych lub styropianowych zamykanych pojemnikach (tzw. termoboksach, termotorbach), które muszą być oczywiście przeznaczone do kontaktu z żywnością. Osoba, która będzie dowoziła żywność powinna natomiast legitymować się aktualnym orzeczeniem do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Więcej na temat tego orzeczenia napisałam w tym wpisie:

[Książeczka sanepidowska – czy naprawdę nadal jest potrzebna Tobie i Twoim pracownikom?](#)

Proces przewozu jedzenia oraz utrzymania w czystości pojazdu i pojemników używanych do przewozu żywności powinien zostać opisany w Instrukcji mycia środka transportu/instrukcji higieny transportu wyrobów gotowych, które są częścią dokumentacji HACCP i GHP/GMP, zaś dowożąc posiłki do Klientów instrukcje te nie tylko powinny być przestrzegane, ale ich przestrzeganie powinno również zostać udokumentowane, chociażby poprzez prowadzenie dokumentacji mycia wnętrza środka transportu, którym żywność jest przewożona oraz dokumentowania dat i sposobu mycia pojemników, którymi przewożona jest żywność.

W jaki sposób zapewnić czyszczenie tychże pojemników?

Jest na to kilka sposobów, najpopularniejsze z nich to wypożyczanie czystych pojemników co kilka dni (wówczas zwracasz brudne pojemniki, które są w tym czasie czyszczone przez profesjonalnie zajmujący się tym podmiot i po kilku dniach ponownie wymieniasz wypożyczone pojemniki) bądź ich mycie pod ciśnieniem na myjni. Oczywiście sposób ich mycia powinien zostać określony w instrukcjach, o których pisałam powyżej oraz skonsultowany i zaakceptowany przez lokalny Sanepid.

Co więcej, skoro Sanepid właściwy do miejsca prowadzenia Twojej restauracji zatwierdza pojazd do transportu żywności, powinien nie tylko zgodzić się na sposób mycia pojemników, w których zamierzasz przewozić żywność, ale tak naprawdę musi zaakceptować cały łańcuch takiego dowozu, a więc zarówno sam fakt przewożenia jedzenia w dostawach samochodem osobowym bądź skuterem, rowerem lub innym pojazdem dwukołowym, dostosowanie powierzchni w samochodzie do przewożenia żywności oraz użycie odpowiednich pojemników do transportu żywności. Na tym polega właśnie odbiór samochodu przez Sanepid.

A ponieważ Sanepidy lubią tworzyć własne, lokalne prawo, w czym trochę pomagają mu niedookreślone przepisy prawa (przecież przepisy wymagają tylko, aby środek transportu był czysty, sprawny technicznie, etc.), to szykując się do zgłoszenia do odbioru przez Sanepid środka transportu zawsze powinienes skontaktować się z właściwym z uwagi na położenie Twojej restauracji Sanepidem, aby dowiedzieć się spełnienia jakich wymagań oczekuje w zakresie odbioru środka transportu dla Twojej restauracji.

Zazwyczaj, jeżeli chodzi o dowożenie obiadów, pizzy czy innych gotowych posiłków nie ma problemu z tym, aby mogły one być dowożone samochodem osobowym, skuterem bądź rowerem w specjalnie przeznaczonych do tego torbach termoizolacyjnych, po spełnieniu również innych wymagań, o których pisałam powyżej. Jednak zawsze warto upewnić się czego Sanepid wymaga, aby odbiór przebiegł bezproblemowo, szybko i sprawnie i abyś bez zbędnej zwłoki mógł zacząć używać samochodu bądź innego środka transportu do realizowania dostaw posiłków oferowanych przez Twoją restaurację.

Sprzedaż w Internecie – wymogi

Aktualnie panująca sytuacja epidemiczna w kraju i narzucone restauratorom ograniczenia w prowadzeniu działalności gastronomicznej wymogły na wielu z Was nie tylko podjęcie takich czynności jak odbiór przez Sanepid samochodu lub innego środka transportu do realizacji dostaw, ale spowodowały również powstanie wielu sklepów internetowych, w których takie jedzenie w dowozie bądź na wynos można zamówić.

Stworzenie własnego sklepu internetowego, co skądinąd jest bardzo dobrą decyzją, a na pewno lepszą niż korzystanie z popularnych, przeznaczonych do zamawiania jedzenia portali internetowych, będących na rynku niemal monopolistami, pobierających dość duże prowizje za świadczone przez siebie usługi, wymaga jednak nie tylko postawienia takiej strony w sensie fizycznym – tym zajmie się informatyk – ale także przygotowania i opublikowania w swoim sklepie odpowiednich dokumentów – a tym akurat powinien zająć się adwokat.

Więcej na ten temat we wpisie:

["Do czego potrzebny jest Ci adwokat? \[blogowe podsumowanie roku\]"](#)

Jakich i ilu dokumentów potrzebujesz?

Dwóch, choć tak naprawdę czterech, bo uregulowanych w czterech aktach prawnych, ale zazwyczaj, aby nie zamieszczać dużej liczby dokumentów tworzy się jedynie dwa:

- regulamin sklepu online – który łączy w sobie wymogi, które stawia przed nami:
 - ustawa z dnia 30 maja 2014 roku o prawach konsumenta (t. j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 287), oraz
 - ustawa z dnia 18 lipca 2002 roku o świadczeniu usług drogą elektroniczną (t. j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 344);
- politykę prywatności – która łączy w sobie:
 - klauzulę dotyczącą przetwarzania danych osobowych, wynikającą z wymagań unijnego rozporządzenia PE i Rady (UE) 2016/679, zwanego ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych osobowych („RODO”), oraz
 - politykę cookies, której treść wynika z ustawy z dnia 16 lipca 2004 roku – Prawo telekomunikacyjne (t. j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 2460).

Po pierwsze zatem, regulamin sklepu online

Powinien łączyć w sobie opis minimalnych wymagań technicznych, jakie muszą być spełnione, aby korzystać z Twojego sklepu internetowego (takich jak posiadanie: dostępu do Internetu, poprawnie skonfigurowanej, określonej przeglądarki internetowej, włączonej obsługi plików cookies, włączonej obsługi okien wyskakujących (pop-up), odpowiedniego systemu operacyjnego czy aktywnego adresu e-mail, ale także informację o ewentualnym obowiązku założenia konta w sklepie internetowym) oraz stanowić wypełnienie obowiązków informacyjnych, jakie ustawa o prawach konsumenta nakłada na przedsiębiorcę, który zawiera z konsumentem umowę na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa – czyli w naszej sytuacji, najprościej mówiąc, poprzez Internet.

Obowiązków informacyjnych, których wypełnienia nakłada na Ciebie ustawa jest bardzo dużo bo aż 21, dlatego nie będę w tym miejscu wymieniała wszystkich, ale skupię się na tych najważniejszych.

A zatem, najpóźniej w chwili wyrażenia przez konsumenta woli związania się z Tobą umową zawartą poprzez sklep online, powinieneś poinformować Klienta w sposób jasny i zrozumiały o:

- tym co oferujesz w sprzedaży, jakie są zasady składania zamówień w Twoim sklepie online,
- swoich danych identyfikacyjnych – nazwie firmy, numerze KRS, sędzie rejestrowym, numerze NIP, a także adresie przedsiębiorstwa, adresie poczty elektronicznej oraz numerach telefonu, pod którymi Klienci mogą się z Tobą szybko i efektywnie kontaktować,

- stosowanej procedurze rozpatrywania reklamacji i adresie, pod którym Klienci mogą składać reklamacje, jeżeli jest inny niż adres siedziby,
- obowiązujących cenach, wraz z podatkami i kosztami dostawy,
- sposobie i terminie zapłaty, do kiedy i w jaki sposób powinna nastąpić płatność,
- sposobie i terminie spełnienia świadczenia – na jakich zasadach odbywa się dostawa zamówionych posiłków,
- możliwości skorzystania z pozasądowych sposobów rozpatrywania reklamacji i dochodzenia roszczeń oraz zasadach dostępu do tych procedur – to taka klasyczna formułka do wklejenia, informująca Klientów o możliwych sposobach załatwienia ewentualnie powstałego sporu poza salą sądową,
- prawie do odstąpienia od umowy lub braku prawa do odstąpienia od umowy.

Nawiązując do ostatniego z wymienionych punktów – ustawowego prawa do odstąpienia od umowy – należy wskazać, iż na podstawie art. 38 pkt 4 i 12 ustawy o prawach konsumenta, prawo do odstąpienia od umowy zawartej przez Internet jest wyłączone w sytuacji, w której przedmiotem sprzedaży są m.in. *rzeczy ulegające szybkiemu zepsuciu lub mające krótki termin przydatności do użycia, a także usługi w zakresie gastronomii, jeżeli w umowie oznaczono dzień lub okres świadczenia usługi*.

Jako restaurator oferujący do sprzedaży jedzenie nie jesteś zatem zobligowany do umożliwienia Klientom korzystania z prawa do odstąpienia od umowy. Nie jesteś zobligowany, jednak nie oznacza to, że nie możesz wprowadzić w regulaminie dodatkowego, umownego prawa do odstąpienia od umowy.

Najczęściej takie umowne prawo do odstąpienia od umowy stosują restauracje czy firmy cateringowe, które oferują sprzedaż zestawów cateringowych, obejmujących dostarczanie całodziennego wyżywienia przez dłuższy czas. Wówczas Klient przykładowo po tygodniu ma prawo odstąpić od dalszej realizacji złożonego uprzednio i opłaconego zamówienia.

Oczywiście cały regulamin powinien być przejrzysty i zrozumiały – przykładowy regulamin może składać się z 10 paragrafów, z których poszczególne paragrafy będą dotyczyły:

§ 1 definicje – czym więcej zdefiniujesz na początku, tym regulamin powinien być bardziej przystępny i czytelny, zawrzyj więc w nim chociażby definicję sprzedawcy, klienta, produktu, zamówienia, loginu, hasła czy strefy dowozu.

§ 2 postanowienia ogólne – tu możesz napisać chociażby o tym, w jaki sposób można się z Tobą skontaktować, poinformować Klienta o tym, czy obowiązkowe jest zakładanie konta w sklepie oraz pouczyć go, że przed złożeniem zamówienia powinien zapoznać się z postanowieniami regulaminu, wymaganiami technicznymi i zasadami korzystania ze sklepu internetowego, co będzie musiał potwierdzić złożeniem stosownego oświadczenia przy składaniu zamówienia.

§ 3 zasady korzystania ze sklepu internetowego – w tym miejscu powinienes określić minimalne wymagania techniczne, które pozwolą na korzystanie ze sklepu internetowego, ale także powinienes zawrzeć informację o tym, w jaki sposób zgłosić błędy na stronie sklepu. Możesz również określić zakres swojej odpowiedzialności za błędne działanie sklepu online.

§ 4 zasady składania zamówień – najprościej rzecz ujmując, punkt ten powinien zawierać opis, w jaki sposób można dokonać zamówień w Twoim sklepie online.

§ 5 dostawa – regulamin powinien określać w jakich dniach i godzinach odbywa się dostawa, co stanie się w sytuacji, w której Twój Klient poda błędny adres odbioru zamówienia czy w jakich sytuacjach restaurator nie będzie odpowiadał za brak realizacji lub wadliwe zrealizowanie złożonego zamówienia.

§ 6 Płatność – regulamin powinien zawierać informacje kiedy i w jaki sposób Klient może dokonać płatności, ale aby uniknąć późniejszych wątpliwości w tym zakresie, powinien określać również to, który moment uważany jest za dzień dokonania zapłaty.

§ 7 ustawowe i umowne prawo odstąpienia – jak już napisałam powyżej, w przypadku zamawiania jedzenia online Klientom nie przysługuje ustawowe prawo do odstąpienia od umowy, ale oczywiście powinienes ich o tym poinformować. Jeżeli natomiast zamierzasz dać swoim Klientom prawo do umownego odstąpienia od umowy, to zasady skorzystania z tego prawa powinienes opisać właśnie w tym punkcie.

§ 8 reklamacje – punkt ten powinien określać w jaki sposób złożyć reklamację, co powinna zawierać jej treść, w jakim terminie i w jaki sposób reklamacja zostanie rozpatrzona.

§ 9 pozasądowe sposoby rozpatrywania reklamacji i dochodzenia roszczeń – tak jak już pisałam, jest to standardowa klauzula, w której powinienes poinformować swoich Klientów o tym, że mają możliwość skorzystania z pozasądowych sposobów rozpatrywania reklamacji i dochodzenia roszczeń oraz na jakich zasadach mogą uzyskać dostęp do tych procedur.

§ 10 postanowienia końcowe – a więc zasady zmiany regulaminu, informacje gdzie można znaleźć regulamin, aby się z nim zapoznać, ale także wykaz przepisów, które stosujemy uzupełniając.

Tak jak już pisałam, powyższy układ punktów ma charakter jedynie przykładowy, niemniej jednak bezsprzecznie Twój regulamin powinien zawierać wszystkie powyżej wskazane informacje, a Twój Klient składający zamówienie w sklepie online powinien być szczegółowo poinformowany o zasadach świadczenia usług przez Twoją restaurację za pośrednictwem sklepu online, minimalnych wymaganiach technicznych, jakie powinien spełniać sprzęt, którym dysponuje Klient, aby móc złożyć zamówienie oraz przysługujących mu prawach i obowiązkach.

Po drugie zatem, **Polityka prywatności i polityka cookies.**

Polityka prywatności to tak naprawdę klauzula dotycząca przetwarzania danych osobowych skierowana do Klienta, który dokonuje zamówienia poprzez sklep online. Nie musisz takiej klauzuli dostarczać do każdego Klienta razem ze złożonym zamówieniem, a nawet nie powinieneś, dlatego że dane osobowe Klienta zbierasz już na etapie złożenia zamówienia, a nie dopiero na etapie realizacji umowy, a więc wręczanie klauzuli dopiero w czasie dowozu byłoby zdecydowanie spóźnione.

Jakie informacje powinna zatem zawierać Polityka prywatności?

- 1.Określenie administratora danych, a więc wskazanie Twoich danych identyfikacyjnych oraz danych kontaktowych.
- 2.Dane kontaktowe inspektora ochrony danych, jeżeli go wcześniej powołałeś.
- 3.Informację o celach i podstawie przetwarzania danych osobowych – podstawowym celem będzie oczywiście przyjęcie i realizacja zamówienia złożonego poprzez sklep online, a więc działanie na podstawie art. 6 ust. 1 lit. b RODO.
- 4.Informację o odbiorcach danych osobowych, którym zamierzasz te dane przekazać, a więc przykładowo podmiocie, którym posługujesz się przy dowożeniu zamówień do Klientów, któremu musisz przekazać co najmniej adres dostawy czy numer telefonu kontaktowego, przy czym powinieneś pamiętać, że nie musisz podawać nazw tych podmiotów, wystarczy, że wskażesz określoną kategorię podmiotów, którym zamierzasz przekazać dane osobowe Klientów.
- 5.Okres retencji danych – informację przez jaki okres czasu zebrane dane osobowe będą przetwarzane bądź kryteria ustalania tego okresu (przykładowo poprzez odniesienie się do terminu przedawnienia roszczeń).(2)
- 6.Informację o prawach przysługujących osobom, których dane osobowe gromadzisz, a więc prawie do żądania dostępu do danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, a także o prawie do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania oraz prawie do przenoszenia danych.
- 7.Informację o prawie wniesienia skargi do organu nadzorczego (PUODO).
- 8.Informację, czy podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym lub umownym lub warunkiem zawarcia umowy oraz czy osoba, której dane dotyczą, jest zobowiązana do ich podania i jakie są ewentualne konsekwencje niepodania danych.

Oczywiście, jeżeli Twój sklep online jest w jakiś sposób niestandardowy – zbierasz jakieś dodatkowe dane, chociażby takie, których uzyskanie wymaga udzielenia zgody osoby, która takie dane Ci przekazuje, zamierzasz wykorzystać zebrane dane również na cele związane z marketingiem – klauzula powinna zawierać dodatkowe informacje, a powyższe wyliczenie odnosi się wyłącznie do podstawowej klauzuli przetwarzania danych osobowych na potrzeby złożenia zamówienia w sklepie online.

Polityka cookies powinna natomiast zawierać informacje o:

- tym czym są i do czego służą pliki cookies, w jaki sposób wykorzystujesz je w Twoim sklepie online,
- celach, w jakich wykorzystujesz w Twoim sklepie online pliki cookies,
- rodzajach plików cookies, jakie wykorzystujesz w Twoim sklepie online,
- możliwości zarządzania ustawieniami przeglądarki i plikami cookies i skutkach takiego zarządzania, a więc o tym, iż ograniczenie bądź wyłączenie stosowania plików cookies może spowodować utrudnienia w korzystaniu z niektórych usług w ramach Twojego sklepu online.

Jak widzisz, obydwa dokumenty, które tak jak pisałam kumulują w sobie zapisy aż czterech aktów prawnych, zawierają szereg wymagań, które powinny zostać spełnione, aby można było uznać, iż prowadząc swój sklep online we właściwy sposób poinformowałeś Klientów o zasadach jego działania, przysługujących im w tym zakresie uprawnieniach i obowiązkach, a także zasadach zbierania i przetwarzania danych osobowych.

(2) [Do czego potrzebny jest Ci adwokat? \[blogowe podsumowanie roku\]](#)

W jaki sposób udowodnić, że Klienci zapoznali się z tymi zasadami dokumentami?

Musisz pamiętać, że zamieszczenie nawet idealnie sporządzonych dokumentów na stronie sklepu online to jeszcze mało, skoro nie będziesz w stanie odebrać od swoich Klientów zapewnienia o tym, że zapoznali się z tymi zasadami, są ich świadomi i akceptują je.

Na stronie Twojego sklepu online powinny się zatem znaleźć przyciski "rozumiem", "akceptuję" Politykę cookies, do kliknięcia których zobowiązany będzie użytkownik, który odwiedza stronę sklepu online.

Ale powinny się również znaleźć na niej co najmniej dwa okienka, które przed ostatecznym złożeniem zamówienia powinien zaznaczyć Twój Klient. Jedno, zaznaczenie którego będzie oznaczało potwierdzenie zapoznania się z regulaminem i drugie, zaznaczenie którego będzie oznaczało zapoznanie się z informacją na temat przetwarzania danych osobowych.

Dopiero wówczas będziemy mogli uznać, że nie tylko w prawidłowy sposób informujesz Klientów o działalności sklepu online, ale także w prawidłowy sposób to dokumentujesz.

Sprzedaż alkoholu przez Internet

Zakupy przez Internet od dłuższego czasu stawały się coraz bardziej popularne. Od momentu wybuchu w Polsce epidemii koronawirusa COVID 19 nastąpił jednak prawdziwy boom na taką formę robienia zakupów.

Obecnie online zamawia się zakupy spożywcze, a restauratorzy walczą o jak największą ilość dań sprzedawanych online i dostarczanych w formie dowozu.

Wśród szeroko pojętych lokali gastronomicznych znajdują się jednak również te, które w swojej ofercie mają prawie wyłącznie alkohol, albo których wiodącym źródłem zysku jest sprzedaż alkoholu – puby, bary, popularne ostatnio multitapy. Sprzedaż alkoholu to ich być albo nie być.

Jednocześnie cała branża gastronomiczna ma obecnie możliwość działania wyłącznie w formie dowozów lub dań/napojów sprzedawanych na wynos.

Czy ta możliwość dotyczy jednak również sprzedaży alkoholu?

I tak, i nie.

Sprzedaż na wynos

Co do zasady nie ma problemu, abyś prowadził sprzedaż na wynos alkoholu w butelkach bądź piwa, które po zaopatrzeniu się w odpowiedni sprzęt możesz nawet butelkować bezpośrednio u siebie na miejscu.

Jest tylko jedno ale... by móc sprzedawać alkohol na wynos, **Twoje zezwolenie powinno obejmować również możliwość sprzedawania alkoholu przeznaczonego do spożycia poza miejscem sprzedaży.**

Jeżeli bowiem Twoje zezwolenie obejmuje wyłącznie możliwość sprzedawania napojów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, musisz rozszerzyć je o możliwość sprzedawania alkoholu również na wynos. Dlatego jeśli chcesz legalnie sprzedawać alkohol w ten sposób, powinieneś uzyskać dodatkowe zezwolenie.

Sprzedaż w dowozie

Nieco inaczej jest ze sprzedażą alkoholu w dowozie. Popularnie mówi się ostatnio, że "*sprzedaż alkoholu przez Internet nie jest możliwa*", choć nie w samym Internecie leży problem.

Możesz bowiem umożliwić swoim Klientom złożenie zamówienia przez Internet, możesz zamieścić na swojej stronie bądź profilach w mediach społecznościowych swoją ofertę – może to być sprzedaż pojedynczych butelek albo sprzedaż całych zestawów. Co więcej, oni mogą ten alkohol przez Internet kupić. Problem pojawi się dopiero przy dowozie zakupionego alkoholu. Dlaczego?

Otóż jednym z warunków sprzedaży napojów alkoholowych jest wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie objętym zezwoleniem na sprzedaż alkoholu tylko przez przedsiębiorcę w nim oznaczonego i **wyłącznie w miejscu wymienionym w zezwoleniu.**

Tymczasem kiedy na skutek złożenia zamówienia przez Internet, sprzedający dostarcza alkohol do miejsca wskazanego przez kupującego i tam następuje wydanie zakupionego alkoholu, to właśnie w tym miejscu dochodzi do sprzedaży, miejsce to jednocześnie bezsprzecznie nie jest miejscem wymienionym w zezwoleniu na sprzedaż alkoholu.

Dlatego też sprzedaż alkoholu w dowozie jest po prostu niemożliwa – na podstawie wydanego zezwolenia możesz sprzedawać alkohol tylko w miejscu wyraźnie wymienionym w udzielonym Ci zezwoleniu na sprzedaż alkoholu.

Czy to archaiczny, nieprzystający do rzeczywistości lat 20. XXI wieku przepis?

Z pewnością, ale jak długo obowiązuje tak długo niestety musisz się do niego stosować bowiem za jego złamanie grożą poważne konsekwencje, o których napiszę jeszcze poniżej.

Catering piwny

Czy zatem istnieje jakiekolwiek wyjście z tej sytuacji, umożliwiające dostawę alkoholu pod adres wskazany przez Klienta?

Istnieje :) Możliwym do zastosowania rozwiązaniem jest w tej sytuacji zaoferowanie swoim Klientom tzw. cateringu piwnego, w ramach którego dostarczał będziesz swoje produkty na imprezy zamknięte, organizowane w czasie i miejscu wyznaczonym przez Klienta, **w oparciu o zawartą z nim umowę**. Nie ma tutaj znaczenia liczba uczestników takiego przyjęcia – mogą to być urodziny Marka, na których będzie tylko on sam i jego dziewczyna Agnieszka.

Warunki skorzystania z tego rozwiązania są 3:

1. musisz posiadać odpowiednie zezwolenie na prowadzenie takiej działalności – jest to zezwolenie odrębne od podstawowego zezwolenia na sprzedaż alkoholu – tzw. zezwolenie cateringowe, które zezwala na dostarczanie alkoholu na imprezy zamknięte, uregulowane w art. 181 ust. 4 ustawy alkoholowej, (3)
2. powinieneś zawrzeć umowę na dostawę alkoholu na imprezę zamkniętą do Twoich Klientów – umowa może być bardzo prosta i krótka, ustawa alkoholowa nie wymaga co prawda jej pisemnej formy, ale dla celów dowodowych powinna zostać zawarta właśnie w takiej formie,
3. żeby móc ubiegać się o takie zezwolenie Twoja działalność powinna polegać m.in. na dostarczaniu żywności na imprezy zamknięte, czyli najogólniej mówiąc w PKD powinieneś mieć również wpisane usługi cateringowe.

Jeżeli zatem posiadasz odpowiednie zezwolenia na sprzedaż alkoholu – zezwolenie na sprzedaż alkoholu przeznaczonego do spożycia poza miejscem sprzedaży albo tzw. zezwolenie cateringowe – co do zasady nie na przeszkodę do tego, abyś nawet teraz, w tym trudnym czasie, dalej prowadził sprzedaż alkoholu.

(3) Ustawa z dnia 6 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019, poz. 2277).

Konsekwencje złamania zakazów

Jednocześnie, organizowanie sprzedaży na wynos albo cateringu piwnego bez posiadania odpowiedniego zezwolenia może wiązać się z dość przykrymi konsekwencjami.

I nie piszę tego po to, aby Cię straszyć lub zniechęcać do podejmowania jakichkolwiek prób sprzedania zalegającego u Ciebie alkoholu. Chciałabym jedynie, abyś był świadom ewentualnych ryzyk, z którymi będą się wiązały podejmowane przez Ciebie określone działania.

Ponieważ konsekwencje działania bez posiadanego zezwolenia lub wbrew warunkom określonym w takim zezwoleniu mogą być naprawdę poważne uważam, że powinieneś być świadomy, co może Ci grozić, abyś decydując się prowadzenie określonej formy działalności w czasie epidemii spróbował zorganizować to w pełni legalnie, a jeżeli nawet zdecydujesz się na jakiekolwiek ryzykowne posunięcia, abyś był świadom z jakimi może wiązać się to konsekwencjami.

Jeżeli bowiem zostaniesz złapany na tym, że nie przestrzegasz określonych w ustawie warunków sprzedaży napojów alkoholowych, organ wydający zezwolenie może cofnąć wydane uprzednio zezwolenie na sprzedaż alkoholu. Sankcją dodatkową jest zaś to, że po cofnięciu zezwolenia **o ponowne jego wydanie możesz się starać dopiero po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji o jego cofnięciu.**

Co więcej jednak, jeżeli sprzedajesz alkohol bez wymaganego zezwolenia lub wbrew jego warunkom tak naprawdę popełniasz wykroczenie, za które nie tylko możesz zostać ukarany karą grzywny, ale może także zostać orzeczony wobec Ciebie zakaz prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na sprzedaży lub podawaniu napojów alkoholowych oraz ich przepadek.

"Obiad dla medyka" – jak to zorganizować?

Praktycznie cały e-book dotyczy tego, jakie działania możesz podjąć albo z jakich rozwiązań oferowanych przez rząd skorzystać, aby pomóc swojej restauracji w czasie panującej epidemii.

W tym trudnym czasie wiele restauracji próbuje jednocześnie pomóc nie tylko sobie, ale również innym, chociażby poprzez przygotowywanie i dowożenie posiłków dla pracowników służby zdrowia, walczących o życie i zdrowie pacjentów chorujących na koronawirusa COVID-19.

Ponieważ restauracje same są obecnie w trudnej sytuacji raczej nie stać ich na organizowanie takiego pomocy samodzielnie, dlatego korzystają w tym zakresie ze wsparcia swoich Klientów, którzy dodatkowo przekazaną w taki sposób pomoc mogą odliczyć od dochodu jako darowiznę przekazaną na walkę z koronawirusem COVID-19.

Podstawowe założenia akcji „obiad dla medyka” są następujące:

- zbieramy pieniądze od naszych Klientów, którzy razem z nami chcą pomóc,
- restauracja z zebranych środków przygotowuje jedzenie i dostarcza je do placówek medycznych.

Jednak jak zorganizować taką pomoc? Jest na to kilka sposobów, które wywołują różne skutki chociażby podatkowe, dlatego poniżej je dla Ciebie omówię, abyś mógł wybrać najodpowiedniejszą dla swojej restauracji formę pomocy.

1. Zrzutka na jednym z portali internetowych

Pierwszym naturalnym pomysłem, jaki pewnie przyjdzie Ci do głowy to zorganizowanie zbiórki pod tytułem „obiad dla medyka” na jednym z popularnych portali internetowych, a następnie przygotowywanie z zebranych pieniędzy posiłków dla medyków i dostarczanie do wybranych placówek medycznych.

Dobrym wyborem będzie w takim przypadku portal zrzutka.pl, który nie pobiera dodatkowych prowizji za organizowanie zrzutki, jest powszechnie znany i wiarygodny. Stworzenie zrzutki na tym portalu jest stosunkowo proste, wystarczy dodać opis i dokonać przelewu weryfikacyjnego.

Jeżeli zbiórka z góry organizowana jest dla konkretnego beneficjenta – konkretnego podmiotu, placówki medycznej – powinniśmy również uzyskać jego zgodę na jej zorganizowanie.

Później wystarczy już tylko nagłaśniać zbiórkę na naszych profilach w mediach społecznościowych.

Więcej informacji na temat zrzutek związanych z koronawirusem COVID-19 znajdziesz pod tym [linkiem](#).

Problematyczne podatki

Aż do tego momentu wszystko wydawało się proste, prawda? Niestety, fakt iż mamy czyste intencje i chcemy w ten sposób pomóc nie zwalnia nas z obowiązku zgodnego z prawem odprowadzenia podatków za podejmowane przez nas działania.

Pierwsze pytanie, które powinniśmy sobie zadać w tym kontekście to pytanie o kasę fiskalną. **Czy pieniądze wpłacane na zrzutkę powinny być ewidencjonować na kasie fiskalnej?** W mojej ocenie nie.

Na kasie fiskalnej powinien być ewidencjonować jedynie sprzedaż towarów. Przekazanie pieniędzy celem darowizny, tytułem darmym takiej sprzedaży nie stanowi. Co więcej, jako restaurator jesteś w tym przypadku organizatorem zbiórki – nie jesteś jej beneficjentem. To nie Ty osiągniesz nie tyle zysk, co korzyść majątkową z organizowanej zbiórki.

Ty jesteś jedynie przekąźnikiem, uczestniczysz w całym procesie jedynie od strony technicznej. Dlatego też moim zdaniem kasa fiskalna nie będzie Ci w tym przypadku potrzebna.

Koszty uzyskania przychodu?

W drugiej kolejności powstaje jednak pytanie o zaliczenie kosztów zakupu produktów, z których Twoja restauracja przygotowywała będzie obiady dla medyków do kosztów uzyskania przychodów – czy taka praktyka będzie prawidłowa?

I tu, po raz drugi, moja odpowiedź będzie przecząca.

Skoro nie mamy w tym wypadku do czynienia ze sprzedażą, to produkty, z których przygotowujesz „obiad dla medyka” nie stanowią kosztu w Twojej restauracyjnej działalności.

Przypomnę jedynie w tym miejscu, iż do kosztów prowadzonej działalności możemy zaliczyć te z kosztów, które prowadzą do osiągnięcia przychodu bądź jego utrzymania. Słowem – za pomocą tego kosztu, masz osiągnąć zysk.

Dlatego też, skoro w tym wypadku zysku nie osiągasz, a jesteś jedynie przekąźnikiem, czy też konkretnie w tym wypadku swego rodzaju zamiennikiem pieniędzy na posiłki, nie prowadzi to do osiągnięcia przez Ciebie zysku. Gdybyś zaliczył produkty, z których przygotowujesz „obiad dla medyka” w koszty, **zyskałbyś na tym podatkowo** (Twój przychód nie zwiększa się w przypadku organizowania zbiórki, rosną za to koszty, czyli masz mniejszy podatek do zapłaty), a przecież skoro masz być jedynie przekąźnikiem, to nie powinien być osiągnąć z tego tytułu jakiegokolwiek korzyści podatkowej.

Dlatego taka transakcja powinna być dla Ciebie zupełnie neutralna podatkowo – nie zarabiasz na niej, ale również nie odliczasz od przychodu kosztów zakupu produktów, które posłużą Ci do przygotowania posiłków dla medyków.

To powoduje zaś, że powinieneś takich wydatków, które mają być przeznaczone na przygotowanie „obiadu dla medyka”, bardzo mocno pilnować. Po pierwsze dlatego, żeby móc później właściwie rozliczyć się z wydanych kwot, a po drugie po to, aby nie mieć późniejszych problemów z fiskusem. Tak naprawdę powinny być one kupowane osobno, na osobne faktury, tak aby w łatwy sposób móc rozliczyć ich zakup.

Od razu uprzedzam, że podobne wątpliwości powstaną w podatku VAT, dlatego jak widzisz organizacja zbiórki nie jest dla Ciebie do końca korzystnym rozwiązaniem. Skoro masz pomagać, trudno abyś w i tak trudnej dla Ciebie obecnej sytuacji musiał martwić się jeszcze prawidłowością rozliczenia podatku czy osobnym zaopatrywaniem się w produkty potrzebne do prowadzenia bieżącej działalności Twojej restauracji oraz na potrzeby organizowanej zbiórki.

Dlatego proponuję rozwiązanie, które powinno być zdecydowanie prostsze do zorganizowania...

2. Odpłatna sprzedaż posiłków

Może zatem zamiast organizowania klasycznej zbiórki na obiad dla medyków, będziesz po prostu sprzedawał swoje posiłki, ale zamiast dostarczać je do kupujących, będziesz dostarczał je do placówek medycznych?

Przyjęcie takiego rozwiązania spowoduje co prawda, iż taka sprzedaż będzie musiała zostać zewidencjonowana na kasie fiskalnej, ale dla osoby która chce przekazać swoje pieniądze na obiad dla medyka forma w jakiej będzie mogła pomóc (wpłata na zrzutkę czy kupno posiłku) nie powinna mieć dużego znaczenia. To prawda, że taka osoba zapłaci również podatek VAT, ale i to nie powinien być koszt, który odstraszy potencjalnych darczyńców.

A jeżeli zobaczysz, że powstają na tym tle jakiegolwiek wątpliwości, stwórz post na swoich profilach w mediach społecznościowych, w którym wyjaśnisz dlaczego zdecydowałeś się na taką formę pomocy. Wytłumacz, że przeprowadzenie zbiórki jest dużo bardziej uciążliwe, czasochłonne, że obecnie jako restauracja i tak macie wiele problemów na głowie i branie na siebie kolejnych obciążeń – choćby dokumentacyjnych czy podatkowych – mogłoby spowodować, że musielibyście w ogóle zaniechać organizowania pomocy dla medyków, dlatego przyjęcie formy sprzedaży wydaje się być kompromisowym rozwiązaniem.

Dla Ciebie natomiast takie rozwiązanie jest bardzo korzystne. Nie musisz martwić się kosztami uzyskania przychodu – skoro osiągasz przychód, produkty wykorzystywane do przygotowania posiłku stanowią dla Ciebie koszt jego uzyskania.

Dlatego z punktu widzenia podatkowego, taką pomoc rozliczysz po prostu jak normalną sprzedaż. Może po prostu obniżysz cenę (aby odzwierciedlała wyłącznie koszty produkcji) oraz zaproponujesz pokrycie kosztów dowozu. To będzie Twój wkład w organizowaną pomoc.

Rozliczenie przekazanej pomocy

Kolejną bardzo ważną kwestią jeżeli zajmujemy się organizowaniem pomocy w formie posiłków dla medyków jest rozliczenie otrzymanych pieniędzy. **Jako organizator akcji „obiad dla medyka” powinieneś, a nawet musisz wykazać, na co spożytkowałeś zebrane pieniądze.**

Serwisy internetowe, za pomocą których możesz zorganizować zbiórkę wymagają bowiem, aby udowodnić, że zebrane pieniądze zostały spożytkowane we właściwy sposób. A jeżeli organizujesz akcję „obiad dla medyka” w formie sprzedaży posiłków to również powinieneś udowodnić, że faktycznie posiłki te zostały przygotowane i dostarczone do personelu medycznego. To nie tylko będzie stanowiło udowodnienie, że faktycznie wywiązałeś się z przyjętych na siebie obowiązków i właściwie spożytkowałeś przekazane Ci pieniądze, ale pozwoli także na lepsze rozreklamowanie prowadzonej akcji, która będzie miała w ten sposób szansę dotrzeć do szerszego grona osób, które nie tylko być może wezmą udział w organizowanej pomocy, ale być może także zamówią coś u Ciebie z dostawą do swojego domu bądź osobiście odwiedzą Twoją restaurację, kiedy wreszcie okaże się to możliwe.

Jak takie rozliczenie powinno wyglądać?

Jak najprościej to sobie wymyślisz. Doręczając „obiady dla medyka” powinieneś zatem poprosić placówkę medyczną o podpisanie protokołu dostarczenia określonej ilości posiłków, a następnie udostępnić jego skan na stronie zbiórki bądź na swoich profilach w mediach społecznościowych. Dobrze byłoby gdybyś przy pakowaniu posiłków bądź ich dostarczeniu do szpitali i innych placówek medycznych wykonał również odpowiednią dokumentację zdjęciową, nagrał jakieś krótkie filmiki, które nie tylko pomogą Ci wywiązać się z obowiązków informacyjnych i sprawozdawczych, ale spełnią także funkcję marketingową.

W jaki sposób chcą pomagać przedsiębiorcy

Nieco inaczej kwestia pomagania wygląda w przypadku przedsiębiorców. Jeżeli bowiem przedsiębiorca będzie chciał wziąć udział w akcji „obiad dla medyka” raczej nie kupi wyłącznie jednego bądź dwóch posiłków i raczej oprócz dobrego serca kierowała nim będzie chęć odliczenia od własnego dochodu poczynionej darowizny na rzecz walki z koronawirusem.

Dlatego, aby umożliwić kupującemu skorzystanie z takiej ulgi w zapłacie podatku ważne jest, aby posiadał on wyraźne dowody przekazania darowizny. Powinniście zatem zawrzeć pomiędzy sobą krótką, ale pisemną umowę. Na początku umowy powinna znajdować się preambuła, w której określicie, jaki jest cel jej zawarcia.

Przykładowo:

Zważywszy, iż:

1. Sprzedawca prowadzi restaurację/przedsiębiorstwo cateringowe, w ramach którego zajmuje się przygotowywaniem i dostawą posiłków pod adres wskazany przez klienta,
2. w Polsce 20 marca 2020 roku ogłoszono stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 – koronawirusem COVID-19,
3. w kraju potrzebna jest szeroka pomoc finansowa i rzeczowa dla personelu medycznego, który podejmuje działania w związku z przeciwdziałaniem COVID-19,
4. Kupujący postanowił przekazać darowiznę na rzecz walki z koronawirusem COVID-19 w postaci sfinansowania posiłków dla personelu medycznego, który podejmuje działania w związku z przeciwdziałaniem COVID-19,

Strony postanawiają zawrzeć umowę następującej treści: (...).

Sama umowa powinna brzmieć dość klasycznie – co sprzedajesz, za jaką cenę, gdzie posiłki powinny zostać dostarczone, na jakich zasadach ma nastąpić płatność.

Pamiętaj jednak, że umowa to w tym wypadku dopiero połowa sukcesu. Potrzebujesz jeszcze protokołu przekazania darowizny. Oczywiście pod warunkiem, że to Ty jako restaurator dowozisz zakupione „obiady dla medyka” pod adres placówki medycznej, wskazany przez Klienta. Protokół powinien zostać więc podpisany przez Twojego pracownika, który reprezentuje w tym wypadku darczyńcę oraz przedstawiciela obdarowanej placówki medycznej. Protokół powinien również wskazywać, co zostało przekazane w ramach darowizny oraz na jaki cel.

Uregulowania dotyczące protokołu powinny znaleźć się również w samej umowie. Tak żeby o protokole pamiętać i go nie przeoczyć przy dostawie, bo w razie ewentualnej kontroli nasz darczyńca bez protokołu może wpaść w tarapaty.

Po co o tym wszystkim piszę?

A właśnie po to, żeby takich tarapatów uniknąć. Zarówno z Twojej strony jako restauratora, ale także z punktu widzenia darczyńcy, który chce podzielić się z innymi w ramach akcji „obiad dla medyka”.

Mówiłam już o tym wielokrotnie. Ale pamiętaj, że choć dziś wydaje się to może odległe, epidemia minie. A kontrole podatkowe nie tyle będą trwałe, co na pewno będą wzmożone. Dlaczego? To dość prosty mechanizm. Skarb Państwa będzie pusty, czymś będzie trzeba go zapełnić, a wzmożenie kontroli podatkowych to w takim wypadku prosty, ale i genialny pomysł na podreperowanie budżetu.

**ŚWIADCZENIA W RAMACH TZW.
TARCZY ANTYKRYZYSOWEJ**

ŚWIADCZENIA W RAMACH TZW. TARCZY ANTYKRYZYSOWEJ

Jak wygląda udzielana pomoc – kto jej udziela?

W dobie epidemii koronawirusa COVID-19 wiele restauracji oraz innych przedsiębiorstw działających w branży gastronomicznej z niecierpliwością oczekiwało pomocy ze strony rządowej, sami bowiem nie są w stanie w trakcie przestoju i możliwości świadczenia swoich usług wyłącznie w formie dowozów i dań sprzedawanych na wynos ponieść kosztów pracowniczych oraz pozostałych kosztów prowadzenia działalności, nie mówiąc już o zapewnieniu sobie samym utrzymania.

Pomocne mogą nam być:

1. **Wojewódzki Urząd Pracy** – w zakresie wsparcia przyznawanego dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.
2. **Powiatowy Urząd Pracy**, który udziela:
 - a. dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców,
 - b. dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców samozatrudnionych, niezatrudniających pracowników,
 - c. pożyczek dla mikroprzedsiębiorców.

Wniosek o przyznanie dofinansowań i pożyczki, których udziela powiatowy urząd pracy, składa się do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na siedzibę Twojej restauracji lub miejsca wykonywania pracy przez pracowników w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy.

1. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych**, który udziela:
 - a. zwolnienia ze składek za marzec, kwiecień i maj 2020 roku dla osób prowadzących działalność oraz przedsiębiorstw zgłaszających do ubezpieczeń społecznych mniej niż 50 osób,
 - b. świadczenia postojowego dla osób, które wykonują umowy cywilnoprawne (umowy zlecenia, agencyjne, o dzieło),
 - c. świadczenia postojowego dla osób prowadzących działalność gospodarczą,
 - d. ulgi w opłacaniu składek bez opłaty prolongacyjnej – odroczenie terminu płatności lub rozłożenie na raty należności z tytułu składek,
 - e. zgody na odstąpienie od pobierania odsetek za zwłokę dla należności za okres od stycznia 2020 roku,
 - f. zawieszenia spłaty umowy o rozłożenie zadłużenia na raty lub umowy o odroczeniu terminu płatności na okres 3 miesięcy.
-

Tytułem wstępu

Mikroprzedsiębiorca - to taki przedsiębiorca, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełniał łącznie następujące warunki:

1. zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz
2. osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 milionów euro.

Mały przedsiębiorca - to taki przedsiębiorca, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełniał łącznie następujące warunki:

1. zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz
2. osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 10 milionów euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 10 milionów euro
3. – i który nie jest mikroprzedsiębiorcą.

Średni przedsiębiorca - to taki przedsiębiorca, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełniał łącznie następujące warunki:

1. zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz
2. osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 milionów euro
3. i który nie jest mikroprzedsiębiorcą ani małym przedsiębiorcą.

Średnioroczne zatrudnienie, o którym tu mowa, **określa się w przeliczeniu na pełne etaty**, nie uwzględniając pracowników przebywających na urloпах macierzyńskich, urloпах na warunkach urlopu macierzyńskiego, urloпах ojcowskich, urloпах rodzicielskich i urloпах wychowawczych, a także zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego.

Wsparcie dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy ze środków FGŚP

Pierwszą formą wsparcia dla przedsiębiorców, która zostanie omówiona w tym rozdziale są świadczenia udzielane przedsiębiorcom przez wojewódzkie urzędy pracy na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy, w następstwie wystąpienia COVID-19 (4). Są to świadczenia mające na celu ochronę miejsc pracy, wypłacane ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (dalej jako: "FGŚP").

Co istotne, wsparcie to może zostać udzielone **każdemu przedsiębiorcy**, a więc:

- osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą,
- wspólnikom spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej,
- jednostkom organizacyjnym niebędącym osobą prawną, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonującym działalność gospodarczą – tzw. ułomnym osobom prawnym, do których zaliczamy przede wszystkim spółki osobowe: jawną, partnerską, komandytową oraz komandytowo-akcyjną,
- osobom prawnym – spółkom z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółkom akcyjnym.

Oczywiście, muszą być jakieś warunki, od których spełnienia uzależnione jest uzyskanie pomocy. W tym wypadku **konieczne jest łączne spełnienie tylko albo aż 4 warunków**.

1.

U przedsiębiorcy starającego się o uzyskanie tej formy pomocy powinien nastąpić **spadek obrotów** gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19, przez co rozumie się **spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym**:

- **nie mniej niż o 15%**, obliczony jako **stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych dwóch kolejnych miesięcy kalendarzowych**, przypadających w okresie **po dniu 1 stycznia 2020 roku do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie świadczeń**, w porównaniu do łącznych obrotów analogicznych dwóch kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, tj. w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego, lub
- **nie mniej niż o 25%**, obliczony jako **stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego**, przypadającego **po dniu 1 stycznia 2020 roku do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie świadczeń**, w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, tj. w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

2.

Pracodawca ubiegający się o wsparcie **nie może zalegać w regulowaniu zobowiązań** podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FGŚP, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy **do końca trzeciego kwartału 2019 roku**, z wyjątkiem przypadku, gdy przedsiębiorca zawarł umowę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych lub otrzymał decyzję urzędu skarbowego w sprawie spłaty zadłużenia i terminowo opłaca raty lub korzysta z odroczenia terminu płatności.

(4) Podstawa prawna: art. 15g ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 roku, poz. 568), dalej jako: "ustawa COVID-19". Pomoc ta nie stanowi pomocy publicznej.

3.

Wobec pracodawcy, który zamierza się ubiegać o przedmiotowe wsparcie **nie mogą zachodzić przesłanki do ogłoszenia upadłości**, o których mowa w art. 11 lub art. 13 ust. 3 Prawa upadłościowego. (5)

4.

Przedsiębiorca, który zamierza ubiegać się o przedmiotowe wsparcie **powinien zawrzeć z pracownikami porozumienie** w zakresie obniżenia wymiaru czasu ich pracy lub objęcia ich przestojem ekonomicznym.

Dobrze, kim w takim razie na potrzeby tego dofinansowania jest pracownik, jak powinno wyglądać zawarte porozumienie i co oznaczają pojęcia przestój ekonomiczny oraz obniżenie czasu pracy?

Pracownikiem jest osoba fizyczna, która zgodnie z przepisami polskiego prawa, a dokładnie Kodeksu pracy (6), pozostaje z pracodawcą w stosunku pracy. Ustawę stosuje się odpowiednio do osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę nakładczą lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym (7) stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo która wykonuje pracę zarobkową na podstawie innej niż stosunek pracy na rzecz pracodawcy będącego rolniczą spółdzielnią produkcyjną lub inną spółdzielnią zajmującą się produkcją rolną, **jeżeli z tego tytułu podlega obowiązkowi ubezpieczeń: emerytalnemu i rentowemu**, z wyjątkiem pomocy domowej zatrudnionej przez osobę fizyczną.

Jak widać ustawodawca bardzo szeroko, o wiele szerzej niż w Kodeksie pracy, określił w tym wypadku definicję pracownika. Na potrzeby uzyskania wsparcia na ochronę miejsc pracy z FGŚP za pracownika uważana jest więc każda osoba, która na podstawie zawartej umowy podlega obowiązkowi ubezpieczeń: emerytalnemu i rentowemu. Jednocześnie w zasadzie jedyną osobą, która została z tego grona wykluczona jest pomoc domowa zatrudniona przez osobę fizyczną.

Porozumienie

Porozumienie, które jest jednym z warunków uzyskania wsparcia na ochronę miejsc pracy ze środków FGŚP powinno określać warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy. Powinno ono określać co najmniej:

- grupy zawodowe objęte przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy (porozumienie nie musi dotyczyć wszystkich pracowników!),
- obniżony wymiar czasu pracy, obowiązujący pracowników,
- okres, przez jaki obowiązują rozwiązania dotyczące przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy (musi zostać wyraźnie wskazany za pomocą dat).

Z kim powinienes zawrzeć to porozumienie?

Porozumienie zawiera się z organizacją związkową, a jeżeli nie działa u Ciebie organizacja związkowa, z przedstawicielami pracowników, wyłoniłymi w trybie, w jakim wyłania się przedstawicieli pracowników do podpisywania innych porozumień z pracownikami – porozumienie z ustawy COVID-19 nie jest jedynym, które pracodawca zawiera z przedstawicielami pracowników.

Co ważne, jeżeli z powodu panującej epidemii koronawirusa COVID-19 będziesz miał trudności w przeprowadzeniu wyborów przedstawicieli pracowników, chociażby z powodu trwającego przestoju lub wykonywania przez część pracowników pracy zdalnej, porozumienie to może być zawarte właśnie z przedstawicielami pracowników wybranymi przez pracowników uprzednio dla innych celów przewidzianych w przepisach prawa pracy.

(5) Ustawa z dnia 28 lutego 2003 roku – Prawo upadłościowe (t. j. Dz. U. z 2019 roku poz. 498), dalej jako: "Prawo upadłościowe".

(6) Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 roku – Kodeks pracy (t. j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 1040), dalej jako: "Kodeks pracy".

(7) Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny (t. j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 1495), dalej jako: "Kodeks cywilny".

A czy zatrudniając tylko 1 pracownika zamiast porozumienia możesz zawrzeć z pracownikiem aneks do umowy o pracę, w którym określicie warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju lub obniżonego wymiaru czasu pracy?

Przepisy, na podstawie których przyznawane jest dofinansowanie wyraźnie wskazują na konieczność zawarcia porozumienia. Dlatego należy uznać, iż warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy ustala się w porozumieniu, a nie w aneksie do umowy. I nawet gdy zatrudniasz tylko jednego pracownika to powinienes zawrzeć z nim odrębne porozumienie w tym zakresie.

Jako pracodawca masz **także obowiązek przekazania kopii zawartego porozumienia właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy w terminie 5 dni roboczych od dnia jego zawarcia.**

Treść porozumienia i zawiadomienie pracownika o jego sytuacji pracowniczej

Treść porozumienia **nie musi wskazywać danych konkretnych pracowników** – wystarczy, że wskażesz jedynie grupy pracowników objętych przestojem ekonomicznym bądź grupy pracowników, którym obniżono wymiar czasu pracy.

Konkretnego pracownika o jego aktualnej sytuacji powinienes zaś powiadomić **odrębnym zawiadomieniem**. Oczywiście najlepiej, jeżeli pracownik potwierdzi na piśmie nie tylko jego otrzymanie, ale również zapoznanie się z zawartym porozumieniem, które bezwzględnie powinno zostać udostępnione wszystkim pracownikom.

Którzy pracownicy mogą zostać objęci dofinansowaniem?

Co do zasady, dofinansowanie przysługuje na pracowników, którzy w drodze zawartego porozumienia zostali objęci przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy i pobierają wynagrodzenie chorobowe finansowane ze środków pracodawcy. Dofinansowanie nie przysługuje na pracowników przebywających na zasiłku chorobowym (płatnym przez ZUS), urlopie macierzyńskim, gdyż nie są finansowani ze środków pracodawcy.

Czy w przypadku, gdy pracownik będzie przebywał na zasiłku chorobowym, pracodawca może objąć go porozumieniem, po to aby wnioskować o dofinansowanie do wynagrodzenia takiego pracownika po jego powrocie do pracy?

Tak, możesz objąć takiego pracownika porozumieniem i oczywiście wnioskować o dofinansowanie do wynagrodzenia na tego pracownika dopiero, gdy powróci z zasiłku chorobowego.

Uwaga!

Pracodawca może skorzystać z dwóch form dofinansowania do wynagrodzeń pracowników jednocześnie – do wynagrodzenia pracowników, którzy zostali objęci przestojem ekonomicznym i dofinansowania do wynagrodzenia pracowników objętych obniżonym etatem – to znaczy pracodawca może wprowadzić przestój ekonomiczny dla jednej grupy pracowników, a inną grupę pracowników objąć obniżeniem wymiaru czasu pracy, co więcej może również w poszczególnych miesiącach zmienić przestój na obniżony wymiar czasu pracy i odwrotnie dla danej grupy pracowników.

W takim przypadku możliwe, że będziesz musiał złożyć kilka wniosków – osobno na przestój ekonomiczny i osobno na obniżenie wymiaru czasu pracy, w poszczególnym miesiącu.

Na koniec, jedynie dla porządku dodam, że w zakresie i przez czas określony w porozumieniu w sprawie określenia warunków i trybu wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy nie stosuje się warunków wynikających z ponadzakładowego/zakładowego układu zbiorowego pracy, nie stosuje się również art. 42 § 1-3 Kodeksu pracy, stosuje się natomiast przepisy art. 7-16 ustawy ochronnej (8) za wyjątkiem przepisu art. 8 ust, 3 pkt 8, warunków umów o pracę i innych aktów stanowiących podstawę nawiązania stosunku pracy.

(8) Ustawa z dnia 11 października 2013 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (t. j. Dz. U. z 2019, poz. 669), dalej jako: "ustawa ochronna".

Przestój ekonomiczny to okres niewykonywania pracy przez pracownika z przyczyn nie dotyczących pracownika pozostającego w gotowości do pracy.

Obniżony wymiar czasu pracy nie oznacza niczego innego jak obniżenie wymiaru czasu pracy pracownika z przyczyn nie dotyczących pracownika, przy czym **możesz obniżyć wymiar czasu pracy pracownika o 20% nie więcej niż do 0,5 etatu**.

Pamiętaj, że nie możesz obniżyć wymiaru czasu pracy o więcej niż 20% (spowoduje to cofnięcie dofinansowania na pracownika, u którego wystąpi taka sytuacja i obowiązek zwrotu przyznanego dofinansowania w tym zakresie), nie ma natomiast przeszkód, aby obniżyć wymiar czasu pracy o mniej niż 20%, przykładowo o 5% czy 10%.

Na jakie wsparcie i w jakich kwotach możesz liczyć?

1.

W przypadku przestoju ekonomicznego:

- Pracownikowi objętemu przestojem ekonomicznym jako pracodawca powinieneś wypłacić wynagrodzenie obniżone (uwaga! wynagrodzenie musi zostać obniżone, choćby o 1 zł) nie więcej niż o 50%, nie niższe jednak niż w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, **z uwzględnieniem (dotychczasowego) wymiaru czasu pracy**,
- wojewódzki urząd pracy dofinansuje Ci wypłatę tego wynagrodzenia do wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę** ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, **z uwzględnieniem (dotychczasowego) wymiaru czasu pracy** oraz przekaże dodatkowe środki z FGŚP na opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawcy w przeliczeniu na pełny etat (przy założeniu składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,67%), a więc maksymalnie na jednego pracownika kwota dofinansowania może wynieść łącznie około 1.533,09 złotych brutto.

2.

W przypadku obniżonego wymiaru czasu pracy:

- wynagrodzenie z tytułu obniżonego wymiaru czasu pracy nie może być niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę ustalone na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy (przed jego obniżeniem). Przepis wprowadza zatem gwarancję minimalnego wynagrodzenia za pracę po obniżeniu wymiaru czasu pracy do 20% z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy pracownika przed jego obniżeniem, co oznacza iż **mimo obniżenia wymiaru czasu pracy, Twój pracownik nie może zarabiać mniej niż minimalne wynagrodzenie za pracę**,
- wojewódzki urząd pracy dofinansuje Ci wypłatę tego wynagrodzenia do wysokości połowy wynagrodzenia, jednak nie więcej niż 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia** z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa GUS, na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z FUS, obowiązującego na dzień złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania oraz przekaże dodatkowe środki z FGŚP na opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawcy od przyznanego świadczenia (przy założeniu składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,67%), a zatem maksymalnie na jednego pracownika kwota dofinansowania może wynieść łącznie około 2.452,27 złotych brutto.

Uwaga! Dofinansowanie nie przysługuje do wynagrodzeń wszystkich pracowników!

Przedsiębiorca nie może otrzymać dofinansowania:

- do wynagrodzenia pracowników, którzy w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku uzyskali wynagrodzenie wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa GUS na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z FUS, obowiązującego na dzień złożenia wniosku,
- jeżeli w odniesieniu do tych samych pracowników w zakresie takich samych tytułów wypłaty otrzymał już świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy (wynagrodzenia, składki) – oznacza to, że **korzystając z dofinansowania na ochronę miejsc pracy z FGŚP możesz dodatkowo wnioskować o dofinansowanie, o którym mowa w treści art. 15zzb ustawy COVID-19, zwolnień w opłacaniu składek ZUS oraz innych form pomocy uregulowanych w tzw. tarczy antykryzysowej. Jedynym warunkiem w zasadzie jest to, abyś nie uzyskał wcześniej pomocy w odniesieniu do tych samych pracowników w zakresie takich samych tytułów wypłat na rzecz ochrony miejsc pracy (wynagrodzenia, składki).**

Reasumując, jeśli przedsiębiorca otrzymuje dofinansowanie do wynagrodzenia z innego źródła to nie może skorzystać z dofinansowania wynagrodzenia z FGŚP na tych samych pracowników.

Na jak długo przysługują Ci przyznane świadczenia?

Przyjęte rozwiązania co do zasady mają chronić miejsca pracy w okresie wprowadzonego przez Ciebie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy, a także po tym okresie, nie dłużej jednak niż przez łączny okres 3 miesięcy przypadających od daty złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania.

We wniosku o przyznanie z FGŚP środków na wypłatę świadczeń powinieneś określić, za jaki okres powinny zostać przyznane Ci świadczenia, przy czym termin ten nie może przypadać wcześniej niż od dnia wejścia w życie ustawy COVID-19, a także od dnia wprowadzenia przestoju ekonomicznego lub obniżonego czasu pracy na podstawie zawartego porozumienia.

Co do zasady, dofinansowanie otrzymuje się za miesiąc, w którym został złożony wniosek i za okres, który objęty jest porozumieniem zawartym pomiędzy pracodawcą a pracownikami.

Nawet jeżeli wniosek został złożony dopiero pod koniec miesiąca, ale porozumienie obejmuje okres całego miesiąca, dofinansowanie będzie należne za cały miesiąc. Warunkiem, jest obowiązywanie u przedsiębiorcy przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy od początku miesiąca, co powinno wynikać z zawartego porozumienia.

Przykładowo: składasz wniosek 25 maja, ale porozumienie obejmuje okres od 1 do 31 maja, zatem będzie przysługiwało Ci dofinansowanie za cały miesiąc maj.

Jeżeli natomiast porozumienie będzie wskazywało, iż wchodzi ono w życie z dniem 15 maja, to dofinansowanie zostanie przyznane za okres od 15 maja do 14 czerwca 2020 roku.

Pamiętaj! Dofinansowania nie można otrzymać wstecz – zgodnie z obowiązującymi przepisami, możesz otrzymać dofinansowanie na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, przypadające od miesiąca złożenia wniosku. Zatem jeśli przykładowo złożysz wniosek o przyznanie dofinansowania w maju, dopiero od tego miesiąca będziesz mógł otrzymać dofinansowanie.

Co istotne, przepisy wprowadzające dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika ze środków FGŚP obowiązują przez 180 dni od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 27 września 2020 roku.

Jednocześnie ustawodawca z góry poczynił zastrzeżenie, iż w sytuacji w której okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane będą się przedłużały, Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia przedłużyć okres przysługiwania wypłacanych świadczeń.

Gdzie i w jaki sposób złożyć wniosek?

Wniosek można złożyć elektronicznie bądź wysłać na adres **wojewódzkiego urzędu pracy**, właściwego ze względu na adres siedziby prowadzonej działalności gospodarczej.

Jeżeli elektronicznie, wniosek składamy przez portal [praca.gov.pl](https://www.praca.gov.pl). (9)

Wniosek jest bardzo krótki, wystarczy uzupełnić podstawowe informacje o Twoim przedsiębiorstwie:

- nazwę przedsiębiorstwa, NIP i REGON,
- adres siedziby,
- dane kontaktowe – telefon oraz adres mailowy,
- oznaczenie miejsca wykonywania działalności, jeżeli jest inne niż adres siedziby,
- wskazanie:
 - daty, od której chciałbyś uzyskać dofinansowanie,
 - z jakiego tytułu ubiegasz się o dofinansowanie (przestój ekonomiczny / obniżenie wymiaru czasu pracy),
 - dla ilu pracowników i za ile miesięcy ma przysługiwać dofinansowanie,
 - wnioskowanej kwoty dofinansowania wynagrodzenia pracowników oraz kwoty na pokrycie składek na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy od kwoty dofinansowania do wynagrodzenia, a także łącznej, wnioskowanej kwoty dofinansowania (będzie o tym jeszcze mowa poniżej, ale wszystkie te kwoty będą Ci znane po uzupełnieniu załącznika nr 2),
- numer rachunku bankowego,
- dane osoby reprezentującej przedsiębiorstwo (imię, nazwisko, PESEL, numer dowodu osobistego).

Wniosek zawiera oczywiście **szereg oświadczeń**, których prawdziwość potwierdzasz podpisując składany wniosek. Oświadczasz zatem, że:

- jesteś przedsiębiorcą, u którego wystąpił spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19, rozumianych jako sprzedaż towarów lub usług, liczony w ujęciu ilościowym bądź wartościowym w określonym czasie (zaznaczasz właściwe),
- nie zachodzą wobec Ciebie przesłanki do ogłoszenia upadłości,
- nie zalegasz z uregulowaniem zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca III kwartału 2019 roku,
- wniosek nie obejmuje pracowników, którzy w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku uzyskali wynagrodzenie wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku,
- w odniesieniu do tych samych pracowników nie ubiegałeś się ani nie będziesz się ubiegał o pomoc w zakresie takich samych tytułów na rzecz ochrony pracy (wynagrodzenie, składki),
- zamierzasz/nie zamierzasz skorzystać ze zwolnień w opłacaniu składek na ZUS, o których mowa w ustawie COVID-19, przy czym dotyczy to jedynie okresu, w którym wnioskujesz o przyznanie dofinansowania na ochronę miejsc pracy z FGŚP,
- odprowadzałeś składki na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzeń pracowników ujętych w wykazie pracowników, stanowiącym załącznik nr 2,
- w drodze aneksu do umowy zlecenia / innej umowy o świadczeniu usług uległa zmniejszeniu liczba godzin na wykonanie zlecenia (jeżeli dotyczy).

(9) <https://www.praca.gov.pl/eurzad/index.eup#/inneSprawy/wyborUrzedu?dest=TARCZA>

Załączniki. Są również załączniki. A dokładnie 3 (obowiązkowe):

- **załącznik nr 1** – kopia porozumienia określającego warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy – w formacie jpg lub pdf,
- **załącznik nr 2** – wykaz pracowników uprawnionych do świadczeń wypłacanych z FGŚP, wypełniony według określonego wzoru, dostępnego elektronicznie, w formacie xls lub xlsx. Co prawda nazwa tego załącznika wskazuje na to, iż wpisuje się do niego czy też zawiera wyłącznie informacje dotyczące pracowników objętych ochroną miejsc pracy, niemniej jednak zawartość tego załącznika jest znacznie obszerniejsza.

Pamiętaj, że wykaz pracowników co do zasady składasz tylko raz – wraz z wnioskiem o przyznanie dofinansowania z FGŚP, mimo tego, iż okres trwania dofinansowania może potrwać nawet 3 miesiące, następnie masz zaś jedynie obowiązek informowania o zmianach, które mają wpływ na wysokość wypłaconych świadczeń.

Załącznik dzieli się na trzy zakładki:

- **obroty** – w tej zakładce wpisujesz dane – wysokość obrotów, które pozwolą na obliczenie spadku obrotów gospodarczych, który jest warunkiem uzyskania wsparcia oraz uzupełniasz dzień, od którego spadek obrotów jest liczony. Po wpisaniu odpowiednich sum, **komórka która zawiera obliczenie spadku obrotów wypełnia się automatycznie, nie musisz więc samodzielnie dokonywać żadnych obliczeń,**
- **obniżony wymiar czasu pracy,**
- **prześój ekonomiczny.**

Uwaga, to ważne:

- ocena spadku obrotów jest dokonywana jednorazowo w chwili składania wniosku i analogicznie, jeżeli składasz kilka wniosków, w momencie rozpoznawania każdego z nich,
- **jeżeli prowadzisz** różnorodną działalność gospodarczą (pod względem wpisanych w CEIDG kodów PKD) jest ona traktowana jako całość, co oznacza, że spadek obrotów wylicza się uwzględniając obroty całej działalności.

W kolejnych 2 zakładkach przechodzisz do sporządzenia wykazu pracowników, w odniesieniu do których będziesz się ubiegał o dofinansowanie. Najpierw jednak musisz wpisać obowiązującą Cię stawkę ubezpieczenia wypadkowego oraz liczbę miesięcy pomocy, o którą wnioskujesz. W dalszej kolejności wpisujesz zaś dane pracowników, odpowiednio, objętych obniżonym wymiarem czasu pracy bądź przestojem ekonomicznym – imię, nazwisko, PESEL bądź numer dowodu osobistego lub innego dowodu tożsamości, jeżeli Twój pracownik nie posiada numeru PESEL, a także:

- w przypadku obniżonego wymiaru czasu pracy:
 - wymiar czasu pracy pracownika w miesiącu poprzedzającym wniosek,
 - wysokość wynagrodzenia brutto w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku pracownika objętego obniżonym wymiarem czasu pracy, w przeliczeniu na pełen wymiar czasu pracy,
 - wymiar czasu pracy pracownika – po obniżeniu wymiaru czasu pracy,
 - wynagrodzenie brutto pracownika po obniżeniu wymiaru czasu pracy,
 - informację czy pracownik jest objęty zwolnieniem ze składek ZUS;

- w przypadku przestoju ekonomicznego:
 - wymiar czasu pracy dla każdego pracownika objętego przestojem ekonomicznym w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku,
 - wysokość wynagrodzenia brutto w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku dla pracownika objętego przestojem ekonomicznym, w przeliczeniu na pełen wymiar czasu pracy,
 - obniżoną wysokość wynagrodzenia brutto dla każdego pracownika objętego przestojem ekonomicznym, w przeliczeniu na pełen wymiar czasu pracy,
 - informację czy pracownik jest objęty zwolnieniem ze składek ZUS.

Zakładki te również są bardzo intuicyjne – po wpisaniu odpowiednich danych automatycznie wylicza się wysokość dofinansowania do wynagrodzenia pojedynczego pracownika, wysokość składek na ubezpieczenie po stronie pracodawcy, łączna wartość dofinansowania za 1 miesiąc za 1 pracownika oraz łączna wartość dofinansowania za 1 pracownika w całym wnioskowanym okresie, a także w rozbiciu na wartość dofinansowanych składek na ubezpieczenie po stronie pracodawcy i wartość dofinansowanych wynagrodzeń pracowników objętych obniżonym wymiarem czasu pracy lub przestojem ekonomicznym.

- **załącznik nr 3** – umowa o wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków FGŚP na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy, w następstwie wystąpienia COVID-19, według określonego wzoru, dostępnego elektronicznie w formacie pdf. Umowę należy tylko ściągnąć na dysk i ponownie załączyć do wniosku, bez jej drukowania. Oczywiście nie oznacza to, że nie powinieneś przeczytać jej, jeszcze przed złożeniem wniosku.

Jeżeli Twoje przedsiębiorstwo reprezentuje pełnomocnik, potrzebne oczywiście jest również stosowne pełnomocnictwo.

Podpis.

Wniosek składany elektronicznie podpisujesz kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym.

Dokładną instrukcję dotyczącą złożenia wniosku znajdziesz [klikając w ten link](#). (10)

(10) https://pliki.praca.gov.pl/Tarcza_antykryzysowa/FGSP/instrukcja_fgsp_VIA-WOMP_v7_28.05.2020_praca.gov.pl.pdf

Wypłata dofinansowania

Następuje **na podstawie umowy** zawartej między dyrektorem wojewódzkiego urzędu pracy a przedsiębiorcą (tej, którą składasz razem z wnioskiem w załączniku nr 3) w transzach miesięcznych (ilość transz – uzależniona jest od okresu na jaki wnioskowana jest pomoc), w oparciu o złożony wykaz pracowników uprawnionych do świadczeń. Przekazanie środków przez dyrektora wojewódzkiego urzędu pracy następuje na rachunek bankowy wskazany we wniosku. Po otrzymaniu świadczenia z FGŚP **jesteś zobowiązany do wypłaty wynagrodzenia pracownikom** – odprowadzając od niego należne składki oraz zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Obowiązki przedsiębiorcy wynikające z zawartej umowy

Przedsiębiorca, który zawrze umowę i otrzyma z FGŚP środki na rzecz ochrony miejsc pracy **jest obowiązany do:**

- wykorzystania środków na warunkach określonych w umowie,
- niewypowiadania umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika w okresie pobierania przez pracownika wynagrodzenia z dofinansowaniem z FGŚP,
- niewypowiadania umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika, pracownikom objętym dofinansowaniem ze środków FGŚP, w okresach przypadających bezpośrednio po okresie lub okresach pobierania świadczeń finansowanych, nie dłużej jednak niż przez łączny okres ich pobierania,
- udokumentowania wykorzystania środków zgodnie z przeznaczeniem, w terminie do 30 dni po otrzymaniu ostatniej transzy świadczenia bądź zwrotu niewykorzystanych środków w ww. terminie,
- udokumentowania zatrudniania pracowników, na których otrzymał świadczenie.

Naruszenie warunków zawartej umowy o wypłatę świadczeń – rozliczenie i zwrot otrzymanego dofinansowania

Przedsiębiorca, który zawarł z dyrektorem wojewódzkiego urzędu pracy umowę o wypłatę świadczeń, a następnie:

- **odmówi poddania się kontroli** lub w razie faktycznej niemożności przeprowadzenia kontroli, zobowiązany jest do zwrotu na rachunek bankowy wojewódzkiego urzędu pracy, całości środków wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków.

Oczywiście, nie będziesz ponosił negatywnych skutków niemożności poddania się kontroli, jeżeli jej przeprowadzenie będzie niemożliwe z uwagi na siłę wyższą – stany wyjątkowe, szczególne przepisy uniemożliwiające poddanie się kontroli, inne wyjątkowe okoliczności związane z niemożliwym do przewidzenia rozwojem epidemii bądź inne okoliczności faktyczne całkowicie niezależne od Ciebie. Będziesz zobowiązany do zwrotu otrzymanego dofinansowania wyłącznie wówczas, gdy poddanie się kontroli będzie możliwe prawnie i faktycznie, a przeszkody zaistnieją po Twojej stronie.

- **wykorzysta środki niezgodnie z przeznaczeniem**, zobowiązany jest do zwrotu na rachunek bankowy wojewódzkiego urzędu pracy, środków w części wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem.

Pamiętaj, że otrzymując dofinansowanie, jesteś zobowiązany do udokumentowania prawidłowości wykorzystania otrzymanych środków. Jeżeli zaś w czasie otrzymywania dofinansowania na ochronę miejsc pracy zajdą w Twoim zakładzie pracy jakiegokolwiek zmiany osobowe, które powinny mieć wpływ na wysokość przyznanego dofinansowania i okazałoby się, że część środków nie została wykorzystana zgodnie z ich przeznaczeniem, będziesz zobowiązany **do ich proporcjonalnego zwrotu**.

Przykładowo: Twój pracownik, na którego przysługiwało Ci dofinansowanie zwolni się z pracy, a Ty nie przyjmiesz na jego miejsce nowego pracownika albo zatrudnisz nowego pracownika, alez niższym wynagrodzeniem niż to, o które wnioskowałaś dla dotychczasowego pracownika.

Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców

Oprócz dofinansowania do wynagrodzeń pracowników przyznawanych przez wojewódzkie urzędy pracy, finansowanych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, jako pracodawca masz również możliwość ubiegania się o dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników, które przyznawane jest przez powiatowe urzędy pracy i współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego 2014-2020 i/lub środków Funduszu Pracy. (11)

Co oczywiste, nie możesz otrzymać tego dofinansowania w części, w której te same koszty prowadzenia działalności gospodarczej zostały albo zostaną sfinansowane z innych środków publicznych, np. ze środków przyznawanych przez wojewódzkie urzędy pracy.

Ta forma dofinansowania może zostać przyznana mikroprzedsiębiorcy, a także małym oraz średnim przedsiębiorcom. W tym zakresie wsparcie może zostać udzielone każdemu przedsiębiorcy, a więc:

- osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą,
- wspólnikom spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej,
- jednostkom organizacyjnym niebędącym osobą prawną, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonującym działalność gospodarczą – tzw. ułomnym osobom prawnym, do których zaliczamy przede wszystkim spółki osobowe: jawną partnerską, komandytową oraz komandytowo-akcyjną,
- osobom prawnym – spółkom z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółkom akcyjnym.

W przypadku tej formy dofinansowania, warunkiem możliwości skorzystania z niej również jest spadek obrotów. Ogólnie rzecz ujmując warunków do spełnienia jest tu mniej niż w przypadku dofinansowania przyznawanego ze środków FGŚP.

1.U przedsiębiorcy starającego się o uzyskanie tej formy pomocy powinien zatem nastąpić **spadek obrotów** gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19, a więc **spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym**, rozumiany jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych dwóch kolejnych miesięcy kalendarzowych w roku bieżącym w porównaniu do analogicznych dwóch miesięcy w roku poprzednim, przy czym wybrany okres powinien mieścić się w ramach czasowych: od po dniu 1 stycznia 2020 roku do dnia poprzedzającego złożenie wniosku o przyznanie dofinansowania.

Za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, tj. w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

Czy dofinansowanie może zostać udzielone przedsiębiorcy, który ze względu na rozpoczęcie działalności gospodarczej w roku ubiegłym, nie jest w stanie oszacować spadku obrotów w stosunku do analogicznych dwóch miesięcy kalendarzowych roku ubiegłego i porównać ich do miesięcy przypadających po 1 stycznia 2020 roku?

Niestety nie, możliwość przyznania przedsiębiorcom omawianego dofinansowania opiera się na stwierdzeniu poziomu spadku obrotów u danego przedsiębiorcy w zestawieniu dwóch miesięcy roku bieżącego z odpowiadającymi im miesiącami roku ubiegłego (np. luty i marzec 2019 do lutego i marca 2020). Należy zatem przyjąć, że przedsiębiorca, starający się o dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, **powinien prowadzić swoją działalność przez co najmniej 14 miesięcy licząc na dzień złożenia wniosku**. W innym przypadku nie będzie w stanie wykazać spadku obrotów koniecznego do uzyskania dofinansowania.

(11) Podstawa prawna: art. 15zzb ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 roku, poz. 568), dalej jako: "ustawa COVID-19". Pomoc ta stanowi pomocą publiczną.

Co więcej, w okresie wskazanych do wyliczenia spadku obrotów dwóch kolejnych miesięcy roku bieżącego oraz analogicznych dwóch miesięcy roku poprzedniego, działalność gospodarcza nie mogła być zawieszona. Działalność musiała być wykonywana, aby przedsiębiorca mógł obliczyć obroty, a w rezultacie wskazać ich spadek.

5.

Pracodawca ubiegający się o wsparcie **nie może zalegać w regulowaniu zobowiązań** podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FGŚP, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy **do końca trzeciego kwartału 2019 roku**, z wyjątkiem przypadku, gdy przedsiębiorca zawarł umowę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych lub otrzymał decyzję urzędu skarbowego w sprawie spłaty zadłużenia i terminowo opłaca raty lub korzysta z odroczenia terminu płatności.

6.

Wobec pracodawcy, który zamierza się ubiegać o przedmiotowe wsparcie **nie mogą zachodzić przesłanki do ogłoszenia upadłości**, o których mowa w art. 11 lub art. 13 ust. 3 Prawa upadłościowego. (12)

W przypadku tego dofinansowania, podobnie jak przy dofinansowaniu z FGŚP, za **pracownika uważana jest osoba fizyczna**, która zgodnie z przepisami polskiego prawa, a dokładnie Kodeksu pracy (13), pozostaje z pracodawcą w stosunku pracy. Ustawę stosuje się odpowiednio do osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę nakładczą lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym (14) stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo która wykonuje pracę zarobkową na podstawie innej niż stosunek pracy na rzecz pracodawcy będącego rolniczą spółdzielnią produkcyjną lub inną spółdzielnią zajmującą się produkcją rolną, **jeżeli z tego tytułu podlega obowiązkowi ubezpieczeń: emerytalnemu i rentowemu**, z wyjątkiem pomocy domowej zatrudnionej przez osobę fizyczną.

Jak widać ustawodawca bardzo szeroko, o wiele szerzej niż w Kodeksie pracy, określił w tym wypadku definicję pracownika. Na potrzeby uzyskania dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników uważana jest więc każda osoba, która na podstawie zawartej umowy podlega obowiązkowi ubezpieczeń: emerytalnemu i rentowemu. Jednocześnie w zasadzie jedyną osobą, która została z tego grona wykluczona jest pomoc domowa zatrudniona przez osobę fizyczną.

Na jakie wsparcie i w jakich kwotach możesz liczyć?

Wysokość dofinansowania jest w tym przypadku uzależniona od wysokości spadku obrotów. Jeżeli zatem spadek obrotów wynosi co najmniej:

- **30%** – dofinansowanie może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę **50% wynagrodzeń** poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, nie więcej jednak niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- **50%** – dofinansowanie może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 70% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak nie więcej niż 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- **80%** – dofinansowanie może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 90% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak nie więcej niż 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,

(12) ustawa z dnia 28 lutego 2003 roku – Prawo upadłościowe (t. j. Dz. U. z 2019 roku poz. 498), dalej jako: "Prawo upadłościowe",

(13) ustawa z dnia 26 czerwca 1974 roku – Kodeks pracy (t. j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 1040), dalej jako: "Kodeks pracy",

(14) ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny (t. j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 1495), dalej jako: "Kodeks cywilny".

powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy w odniesieniu do każdego pracownika objętego dofinansowaniem. Pisałam już o tym, ale wspomnę jeszcze raz – w sytuacji, w której skorzystałeś ze zwolnienia, w całości lub w części, z obowiązku opłacania należności z tytułu składek odprowadzanych do ZUS, nie możesz otrzymać dofinansowania w części dotyczącej składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Nie ma natomiast przeszkód, aby otrzymał dofinansowanie części kosztów wynagrodzenia tych pracowników.

Na możliwość uzyskania (pełnego) dofinansowania nie ma również wpływu rozłożenie na raty lub przesunięcie terminu spłaty składek na ubezpieczenia społeczne.

Na jak długo przysługują Ci przyznane świadczenia?

Co do zasady wsparcie może zostać przyznane na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

Jednocześnie ustawodawca z góry poczynił zastrzeżenie, iż w sytuacji w której okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane będą się przedłużały, Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia przedłużyć okres przysługiwania wypłacanych świadczeń.

Gdzie i w jaki sposób złożyć wniosek?

Wniosek można złożyć elektronicznie bądź wysłać na adres powiatowego urzędu pracy, właściwego ze względu na adres siedziby prowadzonej działalności gospodarczej.

Jeżeli elektronicznie, wniosek składamy przez portal praca.gov.pl. (15)

Wniosek jest bardzo krótki, wystarczy uzupełnić podstawowe informacje o Twoim przedsiębiorstwie:

- nazwę przedsiębiorstwa, NIP i REGON,
- adres siedziby,
- dane kontaktowe – telefon oraz adres mailowy,
- oznaczenie miejsca wykonywania działalności, jeżeli jest inne niż adres siedziby,
- wskazanie:
 - miesiąca, od którego chciałbyś uzyskać dofinansowanie,
 - daty, od której liczony jest spadek obrotów,
 - procentową wysokość spadku obrotów,
 - łącznej kwoty dofinansowania, o którą wnioskujesz,
 - kwoty, o którą wnioskujesz w zakresie pokrycia składek na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy od kwoty dofinansowania do wynagrodzeń, liczby pracowników, których obejmuje to dofinansowanie oraz liczby miesięcy, w których ma Ci zostać udzielone wsparcie (będzie o tym jeszcze mowa poniżej, ale wszystkie te kwoty będą Ci znane po uzupełnieniu załącznika nr 3),
- numer rachunku bankowego,
- dane osoby reprezentującej przedsiębiorstwo (imię, nazwisko, PESEL, numer dowodu osobistego).

(15) <https://www.praca.gov.pl/eurzad/index.eup#/inneSprawy/wyborUrzedu?dest=TARCZA>

Wniosek zawiera oczywiście **szereg oświadczeń**, których prawdziwość potwierdzasz podpisując składany wniosek. Oświadczasz zatem, że:

1. posiadasz status mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy,
2. zawarte we wniosku informacje o spadku obrotów gospodarczych są zgodne z prawdą,
3. zatrudniasz osoby objęte wnioskiem o dofinansowanie,
4. nie zachodzą wobec Ciebie przesłanki do ogłoszenia upadłości,
5. nie zalegasz z uregulowaniem zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca III kwartału 2019 roku,
6. przeznaczysz otrzymane dofinansowanie na koszty związane z wynagrodzeniami pracowników oraz składkami na ubezpieczenia społeczne, należnymi od tych wynagrodzeń,
7. nie otrzymałeś dofinansowania na ten sam cel z innych środków publicznych,
8. zapoznałeś się z obowiązkiem utrzymania w zatrudnieniu pracowników objętych umową przez okres dofinansowania,
9. nie ubiegałeś się i nie będziesz się ubiegał się o pomoc w odniesieniu do tych samych pracowników w zakresie takich samych tytułów wypłaty na rzecz ochrony miejsc pracy,
10. zamierzasz bądź nie zamierzasz (zaznaczasz właściwe) skorzystać ze zwolnień w opłacaniu składek na ZUS, o których mowa w ustawie COVID-19 (dotyczy okresu, objętego wnioskiem o przyznanie przedmiotowego dofinansowania).

Załączniki. Są również załączniki. A dokładnie 3 (obowiązkowe):

- **załącznik nr 1** – ponieważ omawiane dofinansowanie stanowi pomoc publiczną, pierwszym z załączników jest Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc rekompensującą negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19, w tym załączniku wpisujesz NIP, klasę PKD (jeżeli nie pamiętasz, spis z CEIDG), zaznaczasz wielkość prowadzonego przedsiębiorstwa, zaznaczasz odpowiednie informacje dotyczące sytuacji ekonomicznej Twojego przedsiębiorstwa oraz wskazujesz czy otrzymałeś już inną pomoc publiczną rekompensującą negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19,
- **załącznik nr 2** – umowa o wypłatę dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19, według określonego wzoru, dostępnego elektronicznie w formacie pdf. Umowę należy tylko ściągnąć na dysk i ponownie załączyć do wniosku, bez jej drukowania. Oczywiście nie oznacza to, że nie powinieneś przeczytać jej, jeszcze przed złożeniem wniosku
- **załącznik nr 3** – wykaz pracowników uprawnionych do świadczeń, wypełniony według określonego wzoru, dostępnego elektronicznie, w formacie xls lub xlsx. Co prawda nazwa tego załącznika wskazuje na to, iż wpisuje się do niego czy też zawiera wyłącznie informacje dotyczące pracowników, których wynagrodzenia mają zostać objęte dofinansowaniem, niemniej jednak zawartość tego załącznika jest obszerniejsza

Pamiętaj, że jeżeli wnioskujesz od razu o przyznanie dofinansowania na 3 miesiące, **co miesiąc będziesz musiał składać Oświadczenie o zatrudnianiu** w danym miesiącu pracowników objętych umową oraz kosztach wynagrodzeń każdego z tych pracowników i należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, według stanu na ostatni dzień miesiąca, za który dofinansowanie jest wypłacane, a do składanego każdorazowo Oświadczenia należy dołączyć Załącznik nr 3 do Wniosku – Wykaz pracowników uprawnionych do świadczeń. Wzór takiego Oświadczenia stanowi Załącznik nr 2 do Umowy.

Załącznik dzieli się na trzy zakładki:

- **obroty** – w tej zakładce wpisujesz dane – wysokość obrotów, które pozwolą na obliczenie spadku obrotów gospodarczych, który jest warunkiem uzyskania wsparcia. Po wpisaniu odpowiednich sum, **komórka**, która zawiera obliczenie spadku obrotów, **wypełnia się automatycznie**, nie musisz więc samodzielnie dokonywać żadnych obliczeń,
- **dofinansowanie umów o pracę,**
- **dofinansowanie umów zleceń, o pracę nakładczą i umów o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.**

Uwaga, to ważne:

- ocena spadku obrotów jest dokonywana jednorazowo w chwili składania wniosku i analogicznie – jeżeli składasz kilka wniosków, w momencie rozpoznawania każdego z nich, dlatego jeżeli przewidujesz, że wysokość spadku obrotów w kolejnych miesiącach będzie wyższa i mógłbyś otrzymać wyższe dofinansowanie, powinieneś złożyć wniosek obejmujący jedynie jeden miesiąc, a w kolejnym miesiącu ponownie złożyć wniosek, w którym przedstawisz uaktualnioną wysokość spadku obrotów,
- **jeżeli prowadzisz** różnorodną działalność gospodarczą (pod względem wpisanych w CEIDG kodów PKD) jest ona traktowana jako całość, co oznacza, że spadek obrotów wylicza uwzględniając obroty całej działalności.

W kolejnych 2 zakładkach przechodzisz do sporządzenia wykazu pracowników, w odniesieniu do których będziesz się ubiegał o dofinansowanie. Najpierw jednak musisz wpisać obowiązującą Cię stawkę ubezpieczenia wypadkowego oraz liczbę miesięcy pomocy, o którą wnioskujesz, w dalszej kolejności wpisujesz zaś dane pracowników, odpowiednio, zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę bądź w oparciu o umowę zlecenia, umowę o pracę nakładczą bądź umowę o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia – imię, nazwisko, PESEL bądź numer dowodu osobistego lub innego dowodu tożsamości, jeżeli Twój pracownik/zleceniobiorca nie posiada numeru PESEL, wykształcenie, informację o tym czy ukończył 30 lat, a także:

- w przypadku pracowników zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę:
 - wynagrodzenie brutto pracownika,
 - informację czy pracownik jest objęty zwolnieniem ze składek ZUS;
- w przypadku innych osób:
 - wynagrodzenie brutto pracownika,
 - należną składkę na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne odprowadzane przez pracownika (możesz zatem wpisać tu osoby, które są zwolnione, w całości lub w części ze składek ZUS, przykładowo: kobiety w wieku 55+ i mężczyźni 60+ są zwolnieni ze składki na Fundusz Pracy i FGŚP, w takim wypadku możesz wnioskować wyłącznie o dofinansowanie do samego wynagrodzenia. **Zakładka ta, w wyjątkowych wypadkach, odnosi się zatem także do osób zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę, które są zwolnione z opłacania składek na ZUS,**
 - informację czy pracownik jest objęty zwolnieniem ze składek ZUS,
 - wysokość składki na ubezpieczenie społeczne odprowadzanej przez pracodawcę.

Zakładki te również są bardzo intuicyjne – po wpisaniu odpowiednich danych automatycznie wylicza się wysokość dofinansowania do wynagrodzenia pojedynczego pracownika, część dofinansowywanego wynagrodzenia brutto pracownika obejmująca dofinansowanie składek na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne odprowadzanych przez pracownika, wysokość składek na ubezpieczenie po stronie pracodawcy, łączna wartość dofinansowania za 1 miesiąc za 1 pracownika oraz łączna wartość dofinansowania za 1 pracownika w całym wnioskowanym okresie, a także łączna wartość dofinansowania, które możesz otrzymać.

Jeżeli Twoje przedsiębiorstwo reprezentuje pełnomocnik, potrzebne oczywiście jest również stosowne pełnomocnictwo.

Podpis. Wniosek składany elektronicznie podpisujesz kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym.

Szczegółowe zasady przyznawania omawianego tu dofinansowania znajdziesz także klikając w ten [link](#).

Wypłata dofinansowania

Następuje **na podstawie umowy** zawartej między Starostą, reprezentowanym przez dyrektora powiatowego urzędu pracy a przedsiębiorcą (tej, którą składasz razem z wnioskiem w załączniku nr 2) w transzach miesięcznych (ilość transz – uzależniona jest od okresu na jaki wnioskowana jest pomoc), w oparciu o złożone oświadczenie i wykaz pracowników, o których pisałam już powyżej. Przekazanie środków następuje na rachunek bankowy wskazany we wniosku.

Obowiązki przedsiębiorcy wynikające z zawartej umowy

Przedsiębiorca, który zawrze umowę i otrzyma dofinansowanie wynagrodzeń pracowników **jest obowiązany do:**

1. wykorzystania środków na warunkach określonych w umowie,
2. utrzymania w zatrudnieniu pracowników objętych umową przez okres dofinansowania,
3. udokumentowania wykorzystania środków zgodnie z przeznaczeniem, w terminie do 30 dni po otrzymaniu ostatniej transzy dofinansowania,
4. udokumentowania zatrudniania pracowników, na których otrzymał dofinansowanie.

Naruszenie warunków zawartej umowy o wypłatę świadczeń – rozliczenie i zwrot otrzymanego dofinansowania

Przedsiębiorca, który zawarł z dyrektorem powiatowego urzędu pracy umowę o wypłatę dofinansowania, a następnie:

- **odmówi poddania się kontroli** lub w razie faktycznej niemożności przeprowadzenia kontroli, zobowiązany jest do zwrotu na rachunek bankowy wojewódzkiego urzędu pracy, całości środków wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków.

Oczywiście, nie będziesz ponosił negatywnych skutków niemożności poddania się kontroli jeżeli jej przeprowadzenie będzie niemożliwe z uwagi na siłę wyższą – stany wyjątkowe, szczególne przepisy uniemożliwiające poddanie się kontroli, inne wyjątkowe okoliczności związane z niemożliwym do przewidzenia rozwojem epidemii bądź inne okoliczności faktyczne całkowicie niezależne od Ciebie. Będziesz zobowiązany do zwrotu otrzymanego dofinansowania wyłącznie wówczas, gdy poddanie się kontroli będzie możliwe prawnie i faktycznie, a przeszkody zaistnieją po Twojej stronie.

- **wykorzysta środki niezgodnie z przeznaczeniem**, zobowiązany jest do zwrotu na rachunek bankowy powiatowego urzędu pracy, środków w części wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem.

Pamiętaj, że otrzymując dofinansowanie, jesteś zobowiązany do udokumentowania prawidłowości wykorzystania otrzymanych środków. Jeżeli zaś w czasie otrzymywania dofinansowania na ochronę miejsc pracy zajdą w Twoim zakładzie pracy jakiegokolwiek zmiany osobowe, które powinny mieć wpływ na wysokość przyznanego dofinansowania i okazałoby się, że część środków nie została wykorzystana zgodnie z ich przeznaczeniem, będziesz zobowiązany do ich **proporcjonalnego zwrotu**.

Przykładowo: Twój pracownik, na którego przysługiwało Ci dofinansowanie **zwolni się z pracy**, a Ty nie przyjmiesz na jego miejsce nowego pracownika albo zatrudnisz nowego pracownika, alez niższym wynagrodzeniem niż to, o które wnioskowałeś dla dotychczasowego pracownika.

Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, niezatrudniającego pracowników

Kolejną oferowaną formą wsparcia jest możliwości otrzymania dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców będących osobą fizyczną, niezatrudniającą pracowników. W branży gastronomicznej taka sytuacja nie będzie zbyt częsta, początkowo miałam nawet nie opisywać tej formy pomocy, ale potem pomyślałam o wielu szefach kuchni, którzy współpracują z restauracjami na podstawie umów B2B czy cukiernikach prowadzących swoje małe pracownie, dostarczających swoje wyroby do restauracji i Klientów prywatnych i postanowiłam pokrótce opisać również tę formę pomocy.

Dofinansowanie to przyznawane jest przez powiatowe urzędy pracy i współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego 2014-2020 i/lub środków Funduszu Pracy. (16)

Co oczywiste, nie możesz otrzymać tego dofinansowania w części, w której te same koszty prowadzenia działalności gospodarczej zostały albo zostaną sfinansowane z innych środków publicznych.

Ta forma dofinansowania może zostać przyznana wyłącznie przedsiębiorcy, prowadzącemu jednoosobową działalność gospodarczą, który nie zatrudnia pracowników.

Masz swoją pracownię, w której przygotowujesz pyszne, artystyczne torty, a obecnie restauracje nie realizują zawartych umów i nie zatrudniasz pracowników? To może być dla Ciebie odpowiednia forma wsparcia w dobie epidemii koronawirusa COVID-19.

Warunki uzyskania pomocy

1. spadek obrotów w następstwie wystąpienia COVID-19, czyli **spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym**, rozumiany jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych w roku bieżącym w porównaniu do analogicznych dwóch miesięcy w roku poprzednim, przy czym wybrany okres powinien mieścić się w ramach czasowych: od po dniu 1 stycznia 2020 roku do dnia poprzedzającego złożenie wniosku o przyznanie dofinansowania.

Za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, tj. w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

Czy dofinansowanie może zostać udzielone przedsiębiorcy, który ze względu na rozpoczęcie działalności gospodarczej w roku ubiegłym, nie jest w stanie oszacować spadku obrotów w stosunku do analogicznych dwóch miesięcy kalendarzowych roku ubiegłego i porównać ich do miesięcy przypadających po 1 stycznia 2020 roku?

Niestety nie, możliwość przyznania przedsiębiorcom omawianego dofinansowania opiera się na stwierdzeniu poziomu spadku obrotów u danego przedsiębiorcy w zestawieniu dwóch miesięcy roku bieżącego z odpowiadającymi im miesiącami roku ubiegłego (np. luty i marzec 2019 do lutego i marca 2020). Należy zatem przyjąć, że przedsiębiorca, starający się o dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, **powinien prowadzić swoją działalność przez co najmniej 14 miesięcy licząc na dzień złożenia wniosku**. W innym przypadku nie będzie w stanie wykazać spadku obrotów koniecznego do uzyskania dofinansowania.

(16) Podstawa prawna: art. 15zcc ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 roku, poz. 568), dalej jako: "ustawa COVID-19". Pomoc ta stanowi pomocą publiczną.

Co więcej, w okresie wskazanych do wyliczenia spadku obrotów dwóch kolejnych miesięcy roku bieżącego oraz analogicznych dwóch miesięcy roku poprzedniego, działalność gospodarcza nie mogła być zawieszona. Działalność musiała być wykonywana, aby przedsiębiorca mógł obliczyć obroty, a w rezultacie wskazać ich spadek.

7.

Przedsiębiorca ubiegający się o wsparcie **nie może zalegać w regulowaniu zobowiązań** podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FGŚP, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy **do końca trzeciego kwartału 2019 roku**, z wyjątkiem przypadku, gdy przedsiębiorca zawarł umowę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych lub otrzymał decyzję urzędu skarbowego w sprawie spłaty zadłużenia i terminowo opłaca raty lub korzysta z odroczenia terminu płatności,

8.

Wobec przedsiębiorcy, który zamierza się ubiegać o przedmiotowe wsparcie **nie mogą zachodzić przesłanki do ogłoszenia upadłości**, o których mowa w art. 11 lub art. 13 ust. 3 Prawa upadłościowego (17)

Na wsparcie w jakich kwotach możesz liczyć?

Wysokość dofinansowania również w tym przypadku uzależniona jest od wysokości spadku obrotów. Jeżeli zatem spadek obrotów wynosi co najmniej:

- **30%** – dofinansowanie może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej **50%** kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- **50%** – dofinansowanie może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej **70%** kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- **80%** – dofinansowanie może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej **90%** kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Uwaga, to ważne – ocena spadku obrotów jest dokonywana jednorazowo w chwili składania wniosku i analogicznie, jeżeli składasz kilka wniosków, w momencie rozpoznawania każdego z nich. Dlatego jeżeli przewidujesz, że wysokość spadku obrotów w kolejnych miesiącach będzie wyższa i mógłbyś otrzymać wyższe dofinansowanie, powinieneś złożyć wniosek obejmujący jedynie jeden miesiąc, a w kolejnym miesiącu ponownie złożyć wniosek, w którym przedstawisz uaktualnioną wysokość spadku obrotów.

Na jak długo przysługują Ci przyznane świadczenia?

Co do zasady wsparcie może zostać przyznane na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

Jednocześnie ustawodawca z góry poczynił zastrzeżenie, iż w sytuacji w której okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane będą się przedłużały, Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia przedłużyć okres przysługiwania wypłacanych świadczeń.

(17) Ustawa z dnia 28 lutego 2003 roku – Prawo upadłościowe (t. j. Dz. U. z 2019 roku poz. 498), dalej jako: "Prawo upadłościowe".

Gdzie i w jaki sposób złożyć wniosek?

Wniosek można złożyć elektronicznie bądź wysłać na adres **powiatowego urzędu pracy, właściwego ze względu na adres siedziby prowadzonej działalności gospodarczej**.

Jeżeli elektronicznie, wniosek składamy przez portal praca.gov.pl.

Wniosek jest bardzo krótki, wystarczy uzupełnić podstawowe informacje o Twoim przedsiębiorstwie:

- nazwę przedsiębiorstwa, NIP,
- adres siedziby,
- dane kontaktowe – telefon oraz adres mailowy,
- oznaczenie miejsca wykonywania działalności, jeżeli jest inne niż adres siedziby,
- Twoje dane – imię, nazwisko, PESEL, nazwę i numer dokumentu tożsamości oraz datę rozpoczęcia działalności, czy w momencie składania wniosku ukończyłeś 30 lat oraz jaki masz poziom wykształcenia,
- wskazanie:
 - daty, od której liczony jest spadek obrotów,
 - sumy łącznych obrotów we wskazanym okresie w 2020 roku oraz w analogicznym do wskazanego dla 2020 roku okresie 2019 roku oraz wnioskowanego poziomu dofinansowania (uwaga! procentowa wysokość spadku obrotów wyliczy się wówczas automatycznie),
 - liczbę miesięcy, przez którą chcesz uzyskać dofinansowanie,
 - miesiąca, od którego chciałbyś uzyskać dofinansowanie,
 - łącznej kwoty dofinansowania, o którą wnioskujesz,
- numer rachunku bankowego,

Wniosek zawiera oczywiście szereg oświadczeń, których prawdziwość potwierdzasz podpisując składany wniosek. Oświadczasz zatem, że:

- 1.jesteś osobą fizyczną, prowadzącą działalność gospodarczą, niezatrudniającą pracowników,
- 2.zawarty we wniosku numer rachunku bankowego jest prawdziwy,
- 3.nie zachodzą wobec Ciebie przesłanki do ogłoszenia upadłości,
- 4.nie zalegasz z uregulowaniem zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca III kwartału 2019 roku,
- 5.przeznaczysz otrzymane dofinansowanie na koszty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- 6.nie otrzymałeś dofinansowania na ten sam cel z innych środków publicznych,
- 7.będziesz prowadził działalność gospodarczą przez okres, na który przyznane zostanie Ci dofinansowanie.

Załączniki. Są również załączniki. A dokładnie 2 (obowiązkowe):

- **załącznik nr 1** –ponieważ omawiane dofinansowanie stanowi pomoc publiczną, pierwszym z załączników jest Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc rekompensującą negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19. W tym załączniku wpisujesz NIP, klasę PKD (jeżeli nie pamiętasz, spisz z CEIDG), zaznaczasz wielkość prowadzonego przedsiębiorstwa, zaznaczasz czy spełniasz kryteria kwalifikujące Cię do objęcia postępowaniem upadłościowym oraz wskazujesz czy otrzymałeś już inną pomoc publiczną rekompensującą negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19,
- **załącznik nr 2** –umowa o wypłatę dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, niezatrudniającego pracowników, w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19, według określonego wzoru, dostępnego elektronicznie w formacie pdf. Umowę należy tylko ściągnąć na dysk i ponownie załączyć do wniosku, bez jej drukowania. Oczywiście nie oznacza to, że nie powinienes przeczytać jej, jeszcze przed złożeniem wniosku,

Jeżeli Twoje przedsiębiorstwo reprezentuje pełnomocnik, potrzebne oczywiście jest również stosowne pełnomocnictwo.

Podpis. Wniosek składany elektronicznie podpisujesz kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym.

Szczegółowe zasady przyznawania omawianego tu dofinansowania znajdziesz także klikając [w ten link](#).

Wypłata dofinansowania

Następuje na podstawie umowy zawartej między Starostą, reprezentowanym przez dyrektora powiatowego urzędu pracy a przedsiębiorcą (tej, którą składasz razem z wnioskiem w załączniku nr 2) w transzach miesięcznych (ilość transz – uzależniona jest od okresu na jaki wnioskowana jest pomoc). Przekazanie środków następuje na rachunek bankowy wskazany we wniosku.

Obowiązki przedsiębiorcy wynikające z zawartej umowy

Przedsiębiorca, który zawrze umowę i otrzyma dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jest obowiązany do:

- prowadzenia działalności gospodarczej przez okres, na który zostało przyznane dofinansowanie,
- wykorzystania środków na warunkach określonych w umowie i zgodnie z celem na jaki je uzyskał.

Czy musisz udokumentować, w jaki sposób rozdysponowałeś otrzymane w ramach dofinansowania środki?
Nie.

Naruszenie warunków zawartej umowy o wypłatę świadczeń – rozliczenie i zwrot otrzymanego dofinansowania

Przedsiębiorca, który zawarł z dyrektorem powiatowego urzędu pracy umowę o wypłatę dofinansowania, a następnie **zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej** w okresie, na który zostało przyznane dofinansowanie, przedsiębiorca jest obowiązany do zwrotu środków proporcjonalnie do okresu nieprowadzenia działalności gospodarczej, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty. Zwrot środków następuje bez odsetek.

Pożyczka dla mikroprzedsiębiorców

Kolejnym bardzo interesującym instrumentem pomocowym jest pożyczka dla mikroprzedsiębiorców na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności, takich jak koszt najmu lokalu, składki zusowskie, podatki (18). Jest ona korzystna z co najmniej dwóch powodów:

1. jej uzyskanie jest bardzo proste i **nie wymaga spełnienia warunku spadku przychodów**, jedynym warunkiem jej uzyskania jest prowadzenie działalności gospodarczej przed 1 marca 2020 roku,
2. jeżeli będziesz prowadził działalność przez minimum 3 miesiące od daty jej udzielenia, **pożyczka zostanie Ci umorzona**, pod warunkiem złożenia odpowiedniego wniosku do PUP.

Kwota pożyczki jest co prawda niewielka, biorąc pod uwagę koszty prowadzenia działalności. Jej maksymalna wysokość wynosi **5.000 złotych**. Niemniej zważywszy na łatwość jej uzyskania i, co do zasady, bezzwrotny charakter, pozostaje atrakcyjną formą pomocy dla mikroprzedsiębiorców.

Co istotne, nie musisz przedstawiać do urzędu pracy faktur dokumentujących ponoszone koszty prowadzonej działalności (oczywiście nie możemy wykluczyć późniejszych kontroli, ale rozdysponowanie przyznanej sumy nie powinno być problemem).

Pożyczka wypłacona zostanie jednorazowo, nie później niż w ciągu 7 dni kalendarzowych od dnia podpisania umowy pożyczkowej.

Gdzie i w jaki sposób złożyć wniosek?

Wniosek można złożyć elektronicznie bądź wysłać na adres **powiatowego urzędu pracy, właściwego ze względu na adres siedziby prowadzonej działalności gospodarczej**.

Jeżeli elektronicznie, wniosek składamy przez portal praca.gov.pl. (19)

Wniosek jest bardzo krótki, wystarczy uzupełnić podstawowe informacje o Twoim przedsiębiorstwie:

- nazwę przedsiębiorstwa, NIP i REGON,
- adres siedziby,
- dane kontaktowe – telefon oraz adres mailowy,
- wysokość wnioskowanej kwoty pożyczki, czyli maksymalnie 5.000 złotych,
- numer rachunku bankowego,
- stan zatrudnienia na dzień 29 lutego 2020 roku,
- dane osoby reprezentującej przedsiębiorstwo (imię, nazwisko, PESEL, numer dowodu osobistego).

Wniosek zawiera oczywiście szereg oświadczeń, których prawdziwość potwierdzasz podpisując składany wniosek. Oświadczasz zatem, że:

1. zapoznałeś się z zasadami ubiegania się o środki Funduszu Pracy na uzyskanie pożyczki dla mikroprzedsiębiorcy,
2. wszystkie informacje, które zawarłeś we wniosku oraz dane zamieszczone w załączonych dokumentach są prawdziwe,
3. jesteś mikroprzedsiębiorcą w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 roku – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 roku, poz. 1292),
4. prowadziłeś działalność gospodarczą przed dniem 1 marca 2020 roku,
5. nie otrzymałeś nigdy pożyczki przyznawanej na podstawie art. 15zzd ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,
6. nie złożyłeś Wniosku o udzielenie pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy przyznawanej na podstawie art. 15zzd ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w innym powiatowym urzędzie pracy, niż wskazany we wniosku,
7. zobowiązujesz się, że wykorzystasz środki pożyczki zgodnie z ich przeznaczeniem.

(18) Podstawa prawna: art. 15zzd ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 roku, poz. 568), dalej jako: "ustawa COVID-19". Pomoc ta stanowi pomocą publiczną.

(19) <https://www.praca.gov.pl/eurzad/index.eup#/inneSprawy/wyborUrzedu?dest=TARCZA>

Załączniki. Są również załączniki. A dokładnie 2 (obowiązkowe):

- **załącznik nr 1** – Umowa pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy – umowę należy tylko ściągnąć na dysk i ponownie załączyć do wniosku, bez jej drukowania i podpisywania. Oczywiście nie oznacza to, że nie powinieneś przeczytać jej, jeszcze przed złożeniem wniosku.
- **załącznik nr 2** – (musisz dodać i wpisać go ręcznie w formularzu) – wypełniony Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc rekompensującą negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19. W tym załączniku wpisujesz NIP, klasę PKD (jeżeli nie pamiętasz, spisz z CEIDG), zaznaczasz wielkość prowadzonego przedsiębiorstwa, wskazujesz również czy otrzymałeś już inną pomoc publiczną rekompensującą negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19.

Jeżeli Twoje przedsiębiorstwo reprezentuje pełnomocnik, potrzebne oczywiście jest również stosowne pełnomocnictwo.

Podpis. Wniosek składany elektronicznie podpisujesz kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym.

Szczegółowe zasady przyznawania omawianego tu dofinansowania znajdziesz także klikając [w ten link.](#)(20)

Spłata pożyczki i jej umorzenie

Tak jak już pisałam, o ile będziesz prowadził działalność gospodarczą przez 3 miesiące od otrzymania pożyczki w terminie 14 dni od nadejścia tego terminu, złożysz odpowiedni wniosek do urzędu pracy, pożyczka może zostać Ci umorzona.

Jeżeli nie spełnisz tych warunków, pożyczka powinna zostać spłacona w maksymalnym okresie 12 miesięcy, przy czym rozpoczęcie spłaty pożyczki będzie następowało po trzymiesięcznym okresie karencji.

Pożyczka jest co prawda oprocentowana, ale bardzo nisko. Stałe oprocentowanie pożyczki wynosi w skali roku 0,05 stopy redyskonta weksli przyjmowanych przez Narodowy Bank Polski.

Problemy praktyczne

Pomiędzy prawnikami istnieje pewien **spór co do tego, co powinniśmy wpisać w Formularzu informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc rekompensującą negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19 jako otrzymaną pomoc publiczną** – czy wpisywać pomoc, o którą zawnioskowaliśmy, ale jeszcze jej nie otrzymaliśmy, nie otrzymaliśmy decyzji o jej przyznaniu? Z poszczególnych urzędów pracy płyną sprzeczne informacje. Jaka jest moja interpretacja? Lepiej wpisać więcej niż mniej, podejźmy do tego zdroworozsądkowo. Co do zasady powinniśmy wpisać pomoc, którą otrzymaliśmy – jeżeli zatem nie zapłaciłeś składek na ZUS za marzec, ujmij w formularzu otrzymaną pomoc (fizycznie bowiem skorzystałeś już z tego bonusu), jeżeli zaś o którąś z form pomocy zamierzasz dopiero wnioskować albo zawnioskowałeś o nią, ale jeszcze jej nie otrzymałeś, póki co nie musisz ujmować jej w formularzu.

(20) <https://psz.praca.gov.pl/documents/10240/53ba5300-e760-4a2f-bf08-eb4453e8d02f>

Zwolnienie ze składek za marzec, kwiecień i maj 2020 roku dla osób prowadzących działalność gospodarczą oraz przedsiębiorstw zgłaszających do ubezpieczeń społecznych mniej niż 50 osób

Zwolnienie to dotyczy składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych. (21)

Fakt, iż składki nie zostaną zapłacone nie spowoduje, że przedsiębiorca i pracujące dla niego osoby utracą prawo do świadczeń zdrowotnych i z ubezpieczeń społecznych za okres zwolnienia ze składek. Przedsiębiorcy opłacający składki na własne ubezpieczenia i osoby z nimi współpracujące zachowują również prawo do świadczeń w razie choroby i macierzyństwa, jeżeli były w dobrowolnym ubezpieczeniu chorobowym na 1 lutego 2020 roku.

Uwaga, to ważne – zwolnienie przysługuje tylko w odniesieniu do składek nieopłaconych. Ponieważ wiele osób nie było tego świadomych, ustawodawca poczynił w tym zakresie pewien wyjątek, który dotyczy składek za marzec.

Jeśli zatem opłaciłeś składki za marzec (płatne do 10 kwietnia), zwolnienie za ten miesiąc będziesz mógł uzyskać również jeśli składka za ten miesiąc została już opłacona, ale tylko pod dwoma warunkami:

1. nie zalegałeś do tej pory z płatnościami w składkach (jeżeli zalegałeś, nadpłata rozliczy się na istniejące zaległości),
2. w terminie do 10 maja 2020 roku złożyłeś wniosek o wypłatę nadpłaconych środków (w innym wypadku zaksięgują się jako składki należne za kwiecień i nie będziesz miał możliwości ich odzyskania).

Czy zwolnienie dotyczy całości składek?

Zwolnienie z obowiązku opłacenia należności z tytułu składek można uzyskać dla całości należności lub dla 50% ich łącznej kwoty.

A. zwolnienie z opłacenia 100% należności za dany miesiąc dotyczy:

- osób wykonujących przed 1 kwietnia 2020 roku pozarolniczą działalność w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach społecznych, opłacających składki wyłącznie na własne ubezpieczenia – czyli osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą,
- płatników składek, którzy prowadzili działalność:
 - przed dniem 1 lutego 2020 roku i na dzień 29 lutego 2020 roku zgłosili do ubezpieczeń **mniej niż 10 ubezpieczonych,**
 - w okresie od 1 lutego do 29 lutego i na dzień 31 marca 2020 roku zgłosili do ubezpieczeń **mniej niż 10 ubezpieczonych,**
 - w okresie od 1 marca do 31 marca i na dzień 30 kwietnia 2020 roku zgłosili do ubezpieczeń **mniej niż 10 ubezpieczonych.**

Do liczby ubezpieczonych nie wlicza się pracowników młodocianych.

(21) Podstawa prawna: art. 31zo ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 roku, poz. 568), dalej jako: "ustawa COVID-19".

B. zwolnienie z opłacenia 50 % należności za dany miesiąc dotyczy:

- płatników składek, którzy prowadzili działalność:
 - przed dniem 1 lutego 2020 roku i na dzień 29 lutego 2020 roku zgłosili do ubezpieczeń mniej **niż 50 ubezpieczonych**,
 - w okresie od 1 lutego do 29 lutego i na dzień 31 marca 2020 roku zgłosili do ubezpieczeń mniej **niż 50 ubezpieczonych**,
 - w okresie od 1 marca do 31 marca i na dzień 30 kwietnia 2020 roku zgłosili do ubezpieczeń **mniej niż 50 ubezpieczonych**.

Do liczby ubezpieczonych nie wlicza się pracowników młodocianych.

Kto może, a kto nie może otrzymać wsparcia w postaci zwolnienia ze składek?

Przysługuje Ci zwolnienie, jeżeli:

1. byłeś płatnikiem składek przed 1 kwietnia 2020 roku i zgłosiłeś do ubezpieczeń społecznych mniej niż 50 osób,
2. wykonywałeś pozarolniczą działalność przed 1 kwietnia 2020 roku i opłacałeś składki wyłącznie na własne ubezpieczenia, a Twój przychód z działalności w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek nie przekracza kwoty 15 681 złotych, tj. 300% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia brutto za 2020 roku,
3. złożysz dokumenty rozliczeniowe za okres marzec-maj 2020 roku do 30 czerwca 2020 roku, chyba, że zgodnie z przepisami jesteś zwolniony z ich składania,
4. korzystasz z ulg w ramach Małego ZUS plus (MDG +).

Nie przysługuje Ci zwolnienie, jeżeli:

1. zalegałeś w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FGŚP, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca trzeciego kwartału 2019 roku, z wyjątkiem przypadku, gdy przedsiębiorca zawarł umowę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych lub otrzymał decyzję urzędu skarbowego w sprawie spłaty zadłużenia i terminowo opłaca raty lub korzysta z odroczenia terminu płatności,
2. korzystasz z Ulgi na start – osoby zwolnione przez 6 miesięcy z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne (czyli korzystające z tzw. ulgi na start) nie są uznawane za osoby prowadzące pozarolniczą działalność w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych.

Czy wysokość płaconych składek ma w tym wypadku znaczenie?

Co do zasady, nie. Przepisy nie przewidują minimalnej i maksymalnej kwoty należności z tytułu składek, którą może objąć zwolnienie, za wyjątkiem osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących, dla których zwolnienie obejmuje wyłącznie składki od najniższej podstawy ich wymiaru.

Na jak długo przysługuje Ci zwolnienie ze składek?

Jak sama nazwa tej formy pomocy wskazuje, zwolnienie ze składek przysługuje za okres 3 miesięcy – od marca do maja 2020 roku.

Gdzie, do kiedy i w jaki sposób złożyć wniosek?

Pamiętaj, wniosek o zwolnienie ze składek musisz złożyć najpóźniej **do 30 czerwca 2020 roku!**

Wniosek można złożyć elektronicznie przez PUE-ZUS, za pośrednictwem strony gov.pl, za pośrednictwem poczty lub osobiście do Twojego oddziału ZUS.

Formularz wniosku dostępny jest pod [tym linkiem](#). Omawiana forma pomocy jest pomocą publiczną.

Wniosek jest bardzo krótki, wystarczy uzupełnić podstawowe informacje o Twoim przedsiębiorstwie:

- dane wnioskodawcy – NIP, REGON bądź PESEL, rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości, nazwę skróconą przedsiębiorstwa, (jeżeli prowadzisz jednoosobową działalność gospodarczą i nie masz nazwy skróconej, wpisz po prostu imię i nazwisko),
- adres siedziby,
- dane kontaktowe – telefon oraz adres mailowy,
- wskazanie:
 - za jakie miesiące chcesz uzyskać zwolnienie (wystarczy zaznaczyć odpowiednie pola),
 - czy jesteś płatnikiem składek czy osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, opłacającą składki wyłącznie za siebie (w takim przypadku musisz również wpisać przychód osiągnięty w pierwszym miesiącu, za który składasz wniosek o zwolnienie ze składek),
 - PKD prowadzonej przez Ciebie działalności gospodarczej,
 - informacji dotyczących sytuacji ekonomicznej Twojego przedsiębiorstwa (poprzez zaznaczenie odpowiedzi tak/nie w odpowiednich polach),
 - czy otrzymałeś już inną pomoc rekompensującą negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19. Jeżeli tak, musisz wskazać jaka to była pomoc, kto jej udzielił, w jakiej kwocie i kiedy.

Tak jak obiecywałam, wniosek jest naprawdę krótki, a co więcej – nie ma do niego żadnych obowiązkowych załączników! Oczywiście, jeżeli Twoje przedsiębiorstwo reprezentuje pełnomocnik, potrzebne będzie stosowne pełnomocnictwo.

Podpis. Wniosek składany elektronicznie podpisujesz kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym.

Negatywne rozpatrzenie wniosku

Jeżeli ZUS negatywnie rozpatrzy Twój wniosek, możesz złożyć wniosek do Prezesa ZUS o ponowne rozpatrzenie sprawy. Masz na to 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Jeżeli natomiast ZUS ponownie rozpatrzy negatywnie Twój wniosek, będziesz musiał opłacić zaległe składki wraz z odsetkami.

Stan aktualny na 15 maja 2020 roku - "Tarcza antykryzysowa 3.0"

Wraz z wejściem w życie przepisów ostatniej z uchwalonych tarcz antykryzysowych drobnej modyfikacji uległy również zasady udzielania przedmiotowego zwolnienia a dokładniej rzecz ujmując możliwość skorzystania z przedmiotowego zwolnienia otrzymały również osoby:

- korzystające z tzw. ulgi na start, oraz
- przedsiębiorcy, których przychód z działalności w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek przekraczał co prawda kwotę 15.681 złotych, tj. 300% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia brutto za 2020 rok, ale ich dochód nie przekraczał jednocześnie kwoty 7000 złotych,

przy czym osoby te **mogą skorzystać ze zwolnienia tylko za miesiące kwiecień i maj.**

Jednocześnie ze zwolnienia tego skorzystasz nawet, jeżeli składki za kwiecień i maj zostały już opłacone. W tej sytuacji możesz wnioskować do ZUS o zwrot nadpłaconych środków, w innym przypadku nadpłata ta zostanie rozliczona na kolejne miesiące - a więc czerwiec oraz lipiec.

Delikatnym zmianom uległ również samo wniosek o przyznanie zwolnienia - zamiast wpisywania osiąganego przychodu, teraz wystarczy zaznaczyć odpowiedni kwadracik z oświadczenie o tym, że:

- 1.w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek o zwolnienie z opłacania składek osiągnąłeś przychód niższy niż 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 roku, tj. 15 681 złotych bądź
- 2.w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek o zwolnienie z opłacania składek osiągnąłeś przychód wyższy niż 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 roku, tj. 15 681 zł, ale jednocześnie dochód w wysokości niższej niż 7000 złotych.

[Zaktualizowany wzór wniosku znajdziesz pod tym linkiem.](#) (22)

Świadczenie postojowe dla osób wykonujących umowy cywilnoprawne

Pisząc o pomocy dla pracowników oraz przedsiębiorców nie możemy zapominać, iż kolejną grupą osób, mocno poturbowaną obecną sytuacją, są osoby pracujące czy też współpracujące z Tobą na podstawie umowy zlecenia czy też poprawniej rzecz ujmując, umowy o świadczenie usług.

Zleceniobiorcy, w przeciwieństwie do pracowników nie są chronieni przepisami prawa pracy, nie należy się im postojowe, ich umowy zazwyczaj nie obejmują dłuższych okresów wypowiedzenia, a wynagrodzenie należy się wyłącznie za przepracowane godziny.

Dlatego też ustawodawca postanowił również te osoby objąć szczególną regulacją, umożliwiającą im otrzymanie świadczenia, które ma za zadanie zrekompensować im utratę przychodów w związku trudną sytuacją, w jakiej znaleźli się po wybuchu epidemii koronawirusa COVID-19 – tzw. świadczenia postojowego. (23)

Świadczenie mogą otrzymać zatem wszystkie osoby wykonujące umowę cywilnoprawną (a więc umowę agencyjną, umowę zlecenia bądź inną umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, a także umowę o dzieło), których jedynym źródłem przychodów jest wynagrodzenie uzyskiwane z tytułu wykonywania umowy cywilnoprawnej (bądź poprawniej mówiąc, jeżeli nie mają innego tytułu do ubezpieczeń społecznych).

Na jaką wysokość świadczenia postojowego możesz liczyć?

Możesz otrzymać świadczenie postojowe w wysokości 80% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2020 roku, czyli w kwocie **2.080 złotych**.

Jeśli jednak suma Twoich przychodów z umów cywilnoprawnych w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym złożyłeś wniosek o świadczenie postojowe wynosi do 1299,99 zł (czyli mniej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2020 roku), to świadczenie postojowe przysługuje Ci w wysokości sumy wynagrodzeń z tych umów.

Kto może, a kto nie może otrzymać wsparcia w postaci świadczenia postojowego?

Przysługuje Ci zwolnienie, jeżeli:

1. wykonujesz umowę cywilnoprawną, zawartą przed 1 lutego 2020 roku,
2. nie masz innego tytułu do ubezpieczeń społecznych,
3. nie możesz wykonywać umowy cywilnoprawnej w całości lub w części z powodu przestoju w prowadzeniu działalności Twojego zleceniodawcy bądź zamawiającego,
4. Twój przychód z umowy cywilnoprawnej uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym złożyłeś wniosek o świadczenie postojowe nie przekroczył kwoty wyliczonej jako 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłoszonego przez Prezesa GUS na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z FUS obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

Na jak długo możesz otrzymać świadczenie?

Świadczenie postojowe możesz otrzymać **maksymalnie trzy razy**, przy czym wniosek o przyznanie świadczenia obejmuje wyłącznie jeden miesiąc postoju (co miesiąc udostępniane są nowe wzory wniosków), dlatego też aby starać się o przyznanie postojowego w kolejnych miesiącach powinieneś złożyć kolejne wnioski o jego przyznanie. W kolejnym wniosku musisz –po prostu złożyć oświadczenie o tym, że Twoja sytuacja materialna wykazana we wcześniejszym wniosku nie uległa poprawie.

Co ważne, o przyznanie drugiego świadczenia możesz wnioskować nie wcześniej niż w miesiącu następującym po miesiącu wypłaty wcześniej przyznanego świadczenia postojowego.

(23) Podstawa prawna: art. 31zo ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 roku, poz. 568), dalej jako: "ustawa COVID-19".

Gdzie, do kiedy i w jaki sposób złożyć wniosek?

Pamiętaj, wnioski o świadczenie postojowe mogą być złożone do ZUS najpóźniej w terminie 3 miesięcy od miesiąca, w którym został zniesiony ogłoszony stan epidemii.

Wniosek można złożyć elektronicznie przez PUE-ZUS, za pośrednictwem strony gov.pl, za pośrednictwem poczty lub osobiście do Twojego oddziału ZUS.

Uwaga! Wniosek nie jest składany przez zleceniobiorcę/inną osobę wykonującą umowę cywilnoprawną, ale przez zleceniodawcę lub zamawiającego, za jego pośrednictwem.

Jeżeli zawarłeś więcej niż 1 umowę cywilnoprawną, każdy zleceniodawca lub zamawiający składa wniosek odrębnie dla każdej umowy.

Formularz wniosku dostępny jest [pod tym linkiem](#). (24)

Wniosek jest bardzo krótki, wystarczy uzupełnić:

- dane zlecającego lub zamawiającego wykonanie umowy cywilnoprawnej – NIP, REGON, PESEL, imię i nazwisko, nazwę skróconą przedsiębiorstwa, (jeżeli prowadzisz jednoosobową działalność gospodarczą i nie masz nazwy skróconej, wpisz po prostu imię i nazwisko), adres siedziby oraz dane kontaktowe – telefon oraz adres mailowy,
- dane osoby wykonującej umowę cywilnoprawną – PESEL, rodzaj numer i serię dokumentu tożsamości, imię, nazwisko, adres, numer rachunku bankowego,
- informacje o zawartej umowie cywilnoprawnej – data jej zawarcia oraz okres, na jaki została zawarta, rodzaj umowy (zaznaczasz właściwe pole), informację czy doszło do odstąpienia od umowy oraz oświadczenie o tym, czy umowa w ogóle nie doszła do skutku czy też nastąpiło jedynie ograniczenie jej wykonania,
- informacje o przychodzie z umowy – a więc kwotę miesięcznego przychodu, który wynika z umowy i kwotę przychodu osiągniętego w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku,
- oświadczenia zleceniodawcy/zamawiającego o tym, że:
 - otrzymał od osoby wykonującej umowę cywilnoprawną, ubiegającej się o świadczenie postojowe, oświadczenie o:
 - niepodleganiu ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu,
 - wysokości uzyskanych przychodów z innych umów cywilnoprawnych w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku,
 - nastąpił przestój w prowadzeniu działalności w następstwie wystąpienia COVID-19,
 - osoba ubiegająca się o świadczenie postojowe uzyskała w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek, przychód nie wyższy niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku,
 - dane zawarte we wniosku są zgodne ze stanem faktycznym i prawnym.

Załącznikiem do wniosku powinna być kopia umowy cywilnoprawnej.

Podpis. Wniosek składany elektronicznie podpisujesz kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym.

Negatywne rozpatrzenie wniosku

Jeżeli ZUS negatywnie rozpatrzy Twój wniosek, możesz złożyć odwołanie do Sądu, w terminie miesiąca od otrzymania decyzji ZUS, a pośrednictwem oddziału ZUS, który wydał zaskarżoną decyzję.

(24) https://www.zus.pl/documents/10182/3364052/wniosek+RSP-C_do+zapisu.pdf/c2f88ac7-6e65-0b39-a30c-b2107691025c

Świadczenie postojowe dla osób prowadzących działalność gospodarczą

W poprzednim rozdziale napisałam Ci o możliwości uzyskania tzw. świadczenia postojowego przez osoby, z którymi współpracujesz na podstawie umów cywilnoprawnych, a które to umowy nie mogą być wykonywane z powodu wybuchu epidemii koronawirusa COVID-19 bądź ich wykonywanie zostało znacząco ograniczone.

Poprzednich kilka rozdziałów poświęconych było pomocy w zakresie dofinansowania wynagrodzeń pracowników oraz zleceniobiorców, pisałam również o dofinansowaniu kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.

Często pytacie mnie jednak – no dobrze, wypłacisz wynagrodzenia pracowników, zapłacisz zleceniobiorcom, pokryjesz bieżące koszty prowadzenia działalności, a moje wynagrodzenie, mój zysk, z czego ja mam się utrzymać?

Tobie również przysługuje tzw. świadczenie postojowe (25). Jego kwota jest co prawda niewielka, ale ustawodawca nie zostawił Cię bez jakiegokolwiek pomocy.

Świadczenie to mogą zatem otrzymać wszyscy przedsiębiorcy (również Ci, którzy korzystają z Ulgi na start oraz ulg w ramach Małego ZUS plus (MDG+)), jeżeli tylko wystąpił u nich przestój w następstwie wybuchu epidemii koronawirusa COVID-19.

Na jaką wysokość świadczenia postojowego możesz liczyć?

Ustawodawca przewidział świadczenie postojowe w dwóch wysokościach:

- podstawowa wysokość świadczenia postojowego wynosi **2.080 złotych** (a więc stanowi równowartość 80% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2020 roku) i otrzyma ją ten ubezpieczony, który:
 - rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej przed 1 kwietnia 2020 roku i nie zawiesił jej prowadzenia, a przychód z miesiąca poprzedzającego miesiąc przed miesiącem, w którym składa wniosek o świadczenie postojowe był o co najmniej 15% niższy od przychodu, który uzyskał w miesiącu poprzedzającym.
 - rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej przed 1 lutego 2020 roku, ale zawiesił ją po 31 stycznia 2020 roku,
 - nie ma innego tytułu do ubezpieczeń społecznych,
- świadczenie postojowe w obniżonej wysokości, a więc w kwocie **1.300 złotych** otrzyma ten ubezpieczony, który spełnia warunki wymienione powyżej, a podatek rozlicza kartą podatkową i jest zwolniony z opłacania podatku VAT.

Na jak długo możesz otrzymać świadczenie?

Świadczenie postojowe możesz otrzymać **maksymalnie trzy razy**, przy czym wniosek o przyznanie świadczenia obejmuje wyłącznie jeden miesiąc postoju (co miesiąc udostępniane są nowe wzory wniosków), dlatego też aby starać się o przyznanie postojowego w kolejnych miesiącach powinieneś złożyć kolejne wnioski o jego przyznanie. W kolejnym wniosku musisz – po prostu złożyć oświadczenie o tym, że Twoja sytuacja materialna wykazana we wcześniejszym wniosku nie uległa poprawie.

Co ważne, o przyznanie drugiego świadczenia możesz wnioskować nie wcześniej niż w miesiącu następującym po miesiącu wypłaty wcześniej przyznanego świadczenia postojowego.

(25) Podstawa prawna: art. 15zq ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 roku, poz. 568), dalej jako: "ustawa COVID-19".

Gdzie, do kiedy i w jaki sposób złożyć wniosek?

Pamiętaj, wnioski o świadczenie postojowe mogą być złożone do ZUS najpóźniej **w terminie 3 miesięcy od miesiąca**, w którym został zniesiony ogłoszony stan epidemii.

Wniosek można złożyć elektronicznie przez PUE-ZUS, za pośrednictwem strony gov.pl, za pośrednictwem poczty lub osobiście do Twojego oddziału ZUS.

Formularz wniosku dostępny jest [pod tym linkiem](#).

Wniosek jest bardzo krótki, wystarczy uzupełnić:

- Twoje dane – NIP, REGON, PESEL, imię i nazwisko, nazwę skróconą przedsiębiorstwa, (jeżeli prowadzisz jednoosobową działalność gospodarczą i nie masz nazwy skróconej, wpisz po prostu imię i nazwisko), adres siedziby oraz dane kontaktowe – telefon oraz adres mailowy,
- numer rachunku bankowego,
- informację o wybranej przez Ciebie formie opodatkowania w 2020 roku (zaznaczasz właściwe),
- informacje o tym czy zawiesiłeś prowadzoną przez Ciebie działalność gospodarczą czy też nie,
- informacje o wysokości przychodów uzyskanych w dwóch ostatnich miesiącach poprzedzających miesiąc złożenia wniosku.

Przy okazji musisz również złożyć kilka oświadczeń:

- o tym, że przychód uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był co najmniej 15% niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc,
- o tym, że rozpocząłeś prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej przed 1 kwietnia 2020 roku (nie dotyczy osób, które rozliczają podatek w formie karty podatkowej i korzystają ze zwolnienia z podatku VAT),
- o tym, że nastąpił przestój w prowadzeniu działalności w następstwie wystąpienia COVID-19,
- o tym, że nie podlegasz ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu,
- o tym, czy jesteś objęty ubezpieczeniem społecznym rolników (zaznaczasz właściwe),
- o tym, że dane zawarte we wniosku są zgodne ze stanem faktycznym i prawnym.

Uwaga – wniosek nie ma załączników!

Podpis. Wniosek składany elektronicznie podpisujesz kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym.

Negatywne rozpatrzenie wniosku

Jeżeli ZUS negatywnie rozpatrzy Twój wniosek, możesz złożyć odwołanie do Sądu, w terminie miesiąca od otrzymania decyzji ZUS, a pośrednictwem oddziału ZUS, który wydał zaskarżoną decyzję.

Ulga w opłacaniu składek bez opłaty prolongacyjnej – odroczenie terminu płatności lub rozłożenie na raty należności z tytułu składek

Jeżeli jesteś płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, ZUS umożliwia Ci także złożenie wniosku o odroczenie terminu ich płatności bądź ich rozłożenie na raty. (26)

Co ważne ZUS nie pobierze w takim wypadku opłaty prolongacyjnej. Czym jest opłata prolongacyjna? Musisz wiedzieć, że sama możliwość odroczenia terminu płatności bądź jej rozłożenia na raty nie została wprowadzona teraz. W przypadku kłopotów finansowych, płatnik zawsze ma możliwość wystąpienia z wnioskiem o przyznanie jednej ze wskazanych ulg. Jeżeli jednak ZUS zgodzi się na ich udzielenie, płatnik musi wnieść tzw. opłatę prolongacyjną, a więc opłatę w wysokości 50% stawki odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych.

W przypadku pomocy w ramach tzw. tarczy antykryzysowej ZUS nie pobierze jednak od Ciebie takiej opłaty. Tak więc w tym przypadku skorzystanie z ulgi (może być) całkowicie bezkosztowe. Napisałam może być, bo jest w tym zakresie jeden wyjątek, o którym napiszę poniżej.

Taka ulga może obejmować składki **na Twoje ubezpieczenia i ubezpieczenia zatrudnionych przez Ciebie osób**.

Z ulgi może skorzystać szerokie grono płatników-przedsiębiorców, dlatego też:

- **nie ma w tym przypadku znaczenia wielkość prowadzonego przez Ciebie przedsiębiorstwa – nieważne zatem, ile osób zatrudniasz,**
- **nie ma znaczenia, od kiedy prowadzisz działalność gospodarczą,**
- nie ma żadnych ograniczeń co do wysokości składek, których dotyczy ulga,
- skorzystanie z ulgi nie wyklucza możliwości skorzystania z innych form wsparcia w ramach tzw. tarczy antykryzysowej.

Uwaga! Możliwość uzyskania ulgi w opłacaniu składek bez opłaty prolongacyjnej dotyczy wyłącznie składek należnych za okres do stycznia 2020 roku, nie możesz zatem wnioskować o ulgę dotyczącą składek za 2019 rok.

Jeżeli zamierzasz ubiegać się o rozłożenie na raty bądź odroczenie terminu płatności składek pamiętaj, że wniosek warto złożyć jeszcze przed terminem ich płatności – tylko wówczas nie ponosisz żadnych kosztów związanych ze skorzystaniem z omawianej ulgi. Jeżeli bowiem wniosek złożysz po terminie opłacania składek, ZUS naliczy Ci odsetki za zwłokę na dzień złożenia wniosku.

Gdzie, do kiedy i w jaki sposób złożyć wniosek?

Wniosek można złożyć elektronicznie przez PUE-ZUS, za pośrednictwem strony gov.pl, za pośrednictwem poczty lub osobiście do Twojego oddziału ZUS.

Formularz wniosku dostępny jest [pod tym linkiem](#). (27)

(26) Podstawa prawna: art. 15zb ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 roku, poz. 568), dalej jako: "ustawa COVID-19".

(27) <https://www.zus.pl/documents/10182/3364052/RDU.pdf/bf93a337-e3a4-a75a-dfc9-90fdaca21064>. Omawiana forma pomocy jest pomocą publiczną.

Odstąpienie od pobierania odsetek za zwłokę dla należności za okres od stycznia 2020 roku

Jeżeli jesteś płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, ZUS umożliwia Ci jednak nie tylko złożenie wniosku o odroczenie terminu ich płatności bądź ich rozłożenie na raty. Możesz także wnioskować o odstąpienie od pobierania od Ciebie odsetek za zwłokę.⁽²⁸⁾

Jak sama jej nazwa wskazuje przyznana ulga polega w tym przypadku na tym, iż ZUS nie pobierze od Ciebie odsetek za zwłokę w przypadku kiedy składki zostały co prawda zapłacone, ale zostały zapłacone po terminie, co w normalnej sytuacji spowodowałoby naliczenie odsetek za zwłokę.

Z ulgi może skorzystać szerokie grono płatników-przedsiębiorców, dlatego też:

- **nie ma w tym przypadku znaczenia wielkość prowadzonego przez Ciebie przedsiębiorstwa – nieważne zatem, ile osób zatrudniasz,**
- **nie ma znaczenia, od kiedy prowadzisz działalność gospodarczą,**
- nie ma żadnych ograniczeń co do wysokości odsetek, których dotyczy ulga,
- skorzystanie z ulgi nie wyklucza możliwości skorzystania z innych form wsparcia w ramach tzw. tarczy antykryzysowej.

Uwaga! Możliwość uzyskania ulgi dotyczy wyłącznie składek należnych za okres od stycznia 2020 roku, nie możesz zatem wnioskować o ulgę dotyczącą składek za 2019 rok

Odstąpienie od pobierania odsetek jest zatem możliwe również w sytuacji, gdy składki już zostały opłacone, ale po ustawowym terminie płatności i w związku z tym powstały odsetki za zwłokę.

Gdzie, do kiedy i w jaki sposób złożyć wniosek?

Wniosek możesz złożyć do ZUS w terminie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, albo w okresie 30 dni następujących po ich odwołaniu.

Wniosek można złożyć elektronicznie przez PUE-ZUS, za pośrednictwem strony gov.pl, za pośrednictwem poczty lub osobiście do Twojego oddziału ZUS.

Formularz wniosku dostępny jest [pod tym linkiem](#).

Wniosek jest bardzo krótki, wystarczy uzupełnić:

- Twoje dane – NIP, REGON, PESEL, rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości (jeżeli nie masz numeru PESEL), imię i nazwisko, nazwę skróconą przedsiębiorstwa, (jeżeli prowadzisz jednoosobową działalność gospodarczą i nie masz nazwy skróconej, wpisz po prostu imię i nazwisko), adres siedziby oraz dane kontaktowe – telefon oraz adres mailowy,
- informację o tym, którego miesiąca dotyczą składki opłacone po terminie i wskazanie kiedy składki te zostały opłacone,
- uzasadnienie wniosku – przy czym jeżeli opłacenie należności po terminie nastąpiło w związku z epidemią COVID-19, wystarczy że zaznaczysz odpowiedni kwadracik. Jeżeli natomiast spóźnienie w zapłacie należności nie miało związku z epidemią COVID-19, powinieneś uzasadnić pisemnie składany wniosek.

Podpis. Wniosek składany elektronicznie podpisujesz kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym.

Negatywne rozpatrzenie wniosku

Jeżeli ZUS negatywnie rozpatrzy Twój wniosek, możesz złożyć wniosek do Prezesa ZUS o ponowne rozpatrzenie sprawy. Masz na to 7 dni od dnia, w którym otrzymasz odpowiedź na złożony przez Ciebie wniosek.

(28) Podstawa prawna: art. 31zy ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 roku, poz. 568), dalej jako: "ustawa COVID-19".

Zawieszenie realizacji umowy o rozłożeniu zadłużenia na raty lub umowy o odroczeniu terminu płatności na 3 miesiące

Ostatnia z form pomocy oferowanych przez ZUS nie dotyczy wszystkich płatników składek, ale wyłącznie tych płatników, którzy przed wybuchem epidemii COVID-19 zawarli z ZUS umowę o rozłożeniu na raty bądź odroczeniu terminu płatności składek.

W takim przypadku możesz wnioskować o **zawieszenie jej realizacji na okres 3 miesięcy**.

Dzięki uldze będziesz mógł zatem zapłacić raty bądź należności odroczone w późniejszym terminie, bez przeliczenia odsetek za zwłokę, a jedynie opłaty prolongacyjnej.

Z ulgi może skorzystać szerokie grono płatników-przedsiębiorców, dlatego też:

- **nie ma w tym przypadku znaczenia wielkość prowadzonego przez Ciebie przedsiębiorstwa – nieważne zatem, ile osób zatrudniasz,**
- **nie ma znaczenia, od kiedy prowadzisz działalność gospodarczą,**
- skorzystanie z ulgi nie wyklucza możliwości skorzystania z innych form wsparcia w ramach tzw. tarczy antykryzysowej.

Uwaga! Zawieszenie realizacji umowy o rozłożeniu zadłużenia na raty na okres 3 miesięcy powoduje wydłużenie jej obowiązywania o ten okres.

Gdzie, do kiedy i w jaki sposób złożyć wniosek?

Wniosek można złożyć elektronicznie przez PUE-ZUS, za pośrednictwem strony gov.pl, za pośrednictwem poczty lub osobiście do Twojego oddziału ZUS

Formularz wniosku dostępny jest [pod tym linkiem](#).

Wniosek jest bardzo krótki, wystarczy uzupełnić:

- Twoje dane – NIP i REGON albo PESEL lub rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości (jeżeli nie masz numeru PESEL), imię i nazwisko, nazwę skróconą przedsiębiorstwa, (jeżeli prowadzisz jednoosobową działalność gospodarczą i nie masz nazwy skróconej, wpisz po prostu imię i nazwisko) oraz dane kontaktowe – telefon oraz adres mailowy,
- informację o tym, czy zwracasz się z wnioskiem o zawieszenie realizacji umowy o rozłożenie zadłużenia na raty czy umowy o odroczenie terminu płatności składek,
- uzasadnienie wniosku – w którym powinieneś wykazać, w jaki sposób epidemia koronawirusa wpłynęła na Twoją sytuację finansową i brak możliwości opłacenia w terminie należności dla ZUS.

Podpis. Wniosek składany elektronicznie podpisujesz kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym.

Negatywne rozpatrzenie wniosku

Jeżeli ZUS negatywnie rozpatrzy Twój wniosek, możesz złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Masz na to 7 dni od dnia, w którym otrzymasz odpowiedź na złożony przez Ciebie wniosek.

UMOWY I ZEZWOLENIA

Wesela i inne przyjęcia okolicznościowe

Wielkanoc co roku stanowi symboliczne otwarcie sezonu weselnego. Zaraz potem, w maju, restauracje przeżywają obłęzenie związane z licznie odbywającymi się w nich przyjęciami z okazji Pierwszej Komunii Świętej. W tym roku jest jednak inaczej. Sezon weselny się nie rozpoczął, a uroczystości Pierwszej Komunii Świętej zostały odłożone w czasie.

Jak zatem powinniśmy rozwiązać kwestię zawartych umów na organizację wesel i innych przyjęć okolicznościowych? I wpłaconych na ich podstawie zadatków?

Zaraz spróbuję Ci to wyjaśnić, jednak zanim to zrobię chciałabym krótko scharakteryzować obie instytucje – zaliczki i zadatku. (30)

Temat zadatku i zaliczki był wielokrotnie poruszany na blogu, m.in. we wpisach:

- ⇒ [Kilka przemyśleń na temat bezzwrotnej zaliczki.](#)
- ⇒ [O zadatku raz jeszcze. Kilka przykładów z życia.](#)
- ⇒ [Umowa w sprawie organizacji wesela – zaliczka czy zatek?](#)

Zaliczka jest świadczeniem zwrotnym!

Co do zasady. Jeżeli bowiem wykazesz, że do momentu rezygnacji z organizacji imprezy poniosłeś już określone, **uzasadnione**, wydatki na ten cel, możesz zatrzymać określoną część zaliczki. Musisz tylko umieć to udowodnić, co w przypadku rezygnacji z imprezy na kilka dni przed jej terminem powinno być stosunkowo proste.

Oczywiście, jeżeli pobierasz dużą zaliczkę, możesz nie być w stanie wykazać całej kwoty. Wtedy oddajesz to, czego nie jesteś w stanie wykazać. Jeżeli tego nie zrobisz albo nie będziesz w stanie wykazać jakiego rzędu koszty poniosłeś, nie oddasz zaliczki, a sprawa trafi do sądu, istnieje duże ryzyko przegrania takiej sprawy. Wydatki, które pokrywa zaliczka muszą bowiem zostać wykazane.

Nie mają racji Ci, którzy twierdzą, że zaliczka jest bezwzględnie zwrotna i zawsze należy ją zwrócić.

Zatek jest świadczeniem bezzwrotnym!

Zatek jest formą odszkodowania, to prawda. Niezależnie od poniesionych kosztów imprezy masz prawo zastrzec w umowie, że w przypadku niewykonania umowy przez jedną ze stron, druga strona może od umowy odstąpić i zachować wpłacony zatek, a jeżeli sama go dała, żądać zapłaty sumy dwukrotnie wyższej.

Musisz jednak pamiętać, że te przepisy nie działają bezwzględnie. Kodeks cywilny przewiduje bowiem, że jeżeli niewykonanie umowy nastąpiło na skutek okoliczności, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności, zatek powinien zostać zwrócony, a obowiązek zapłaty sumy dwukrotności zadatku odpada.

Zdarza się bowiem tak, że żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie umowy, kiedy dzień przed ślubem para młoda ulega ciężkiemu wypadkowi, kiedy pył wulkaniczny unieruchamia lotniska na 5 dni przed organizacją wesela, ale także kiedy powódź zalewa Twoją restaurację na dzień przed komuniami.

Dlatego też nie mają racji Ci, co twierdzą, że zatek w sytuacji odwołania imprezy nigdy nie podlega zwrotowi.

Z jaką sytuacją mamy do czynienia obecnie?

W Polsce w dniu 20 marca 2020 roku wprowadzono stan epidemii, począwszy od dnia 14 marca 2020 roku do odwołania ustanowiono zaś czasowe ograniczenie prowadzenia przez przedsiębiorców działalności polegającej na przygotowywaniu i podawaniu posiłków oraz napojów gościom siedzącym przy stołach, co między innymi uniemożliwiło organizację przyjęć weselnych i innych przyjęć okolicznościowych.

Jednocześnie pojawiają się coraz to nowsze obostrzenia odnośnie do ilości osób mogących się wspólnie gromadzić. Najpierw było to 50 osób, później gromadzenie się zostało praktycznie całkowicie zakazane. Aktualnie rządzący idą w kierunku uzależniania ilości osób, które mogą się wspólnie gromadzić od powierzchni, na której mają się gromadzić.

W tym wypadku bez wątpienia nakładają się na siebie dwie kwestie – ograniczeń w działalności w branży gastronomicznej i ograniczeń organizowania zgromadzeń.

Ale czy, aby na pewno kwestia ilości osób, które mogą się gromadzić ma w tym wypadku aż tak duże znaczenie? Nie, a przynajmniej do czasu, do którego restauratorów obowiązywał będzie odgórny zakaz prowadzenia działalności polegającej na przygotowywaniu i podawaniu posiłków i napojów gościom siedzącym przy stołach. Tego zakazu nie da się bowiem pogodzić z organizacją wesela, gdzie Goście siedzą przy stolikach, a posiłki są im podawane do stolika.

Niestety, nie przekonuje tłumaczenie, że w kościołach i innych miejscach kultu restrykcje będą luzowane, a w restauracjach nie, choć wydaje się to niesprawiedliwe. Jeżeli w kościele, może obecnie przebywać 1 wierny na 15 m², to intencja jest taka, że osoby te mają przebywać statycznie, w jednym miejscu, nie przemieszczając się i trzymając znaczną odległość od siebie. Niestety, na weselu, na którym co do zasady taniec i zabawa są obok jedzenia najważniejszymi elementami, nie da się osiągnąć takiego efektu.

Dlatego, o ile można zorganizować prywatne zgromadzenie w formie wesela, o tyle w mojej ocenie nie można go urządzić w restauracji, domu weselnym etc. Obecnie jedyną dostępną dla Ciebie jako restauratora formą zorganizowania przyjęcia okolicznościowego jest dowóz na wynos jedzenia pod adres wskazany przez Klienta. To ile osób spożywało będzie ten posiłek i biesiadowało u Klienta pozostaje poza zakresem Twojej jako restauratora odpowiedzialności. Jeżeli natomiast sam zorganizujesz u siebie takie przyjęcie, zachowanie to będzie niezgodne z prawem.

Z powyższego przykładu jednoznacznie wynika, że organizacja przyjęć jest niemożliwa, co niewątpliwie jest spowodowane tzw. siłą wyższą – **nie ma w tym winy żadnej ze stron umowy i umowa nie zostanie wykonana bez winy którejkolwiek ze stron.**

Siła wyższa to zdarzenie niezależne od strony, nieprzewidywalne, niemożliwe do zapobieżenia, które nastąpi po dniu zawarcia umowy. Siła wyższa powoduje, że strona, która nie wykonała swojego zobowiązania nie ponosi za to odpowiedzialności, o ile udowodni, że zachodzi związek przyczynowy między zdarzeniem wywołującym siłę wyższą a niewykonaniem umowy. Znaczy to, że przykładowo nie może zostać w takiej sytuacji naliczona kara umowna stronie, która nie wywiązała się z umowy.

Co zatem dzieje się z zawartymi umowami na organizację przyjęć?

Niewykonanie umowy z powodu siły wyższej nie powoduje automatycznego wygaśnięcia umowy. Przeciwnie, powinieneś się poradzić z drugą stroną co dalej – czy rozwiązujecie umowę czy przenosiscie przyjęcie na inny termin.

I. Rozwiązanie umowy i zwrot zadatku bądź zaliczki

Jeżeli zdecydujecie się na rozwiązanie umowy, kierując się literalnym brzmieniem Kodeksu cywilnego, zadatek powinien zostać zwrócony, zaliczka też.

Zadatek dlatego, że żadna ze stron nie jest odpowiedzialna za rozwiązanie umowy, a zaliczka dlatego, że co do zasady zawsze jest zwrotna, jeżeli do organizacji przyjęcia nie doszło. Poza tym z dużym stopniem prawdopodobieństwa można przyjąć, że nie zdążyłeś jeszcze ponieść jakichkolwiek kosztów związanych z organizacją tego przyjęcia.

Oczywiście w przypadku imprez z weekendu 13-15 marca sytuacja była nieco inna. W momencie, w którym restauratorzy dowiedzieli się o odwołaniu imprez, najczęściej ponieśli już uzasadnione koszty jej organizacji, które mieli prawo potrącić z wpłaconej zaliczki.

Restauratorzy często pytają mnie czy muszą zwrócić cały wpłacony zadatek bądź zaliczkę? Co do zasady tak. Jeżeli nie zawarliście odmiennych regulacji w umowie albo nie uzgodniliście niczego innego przy rozwiązaniu umowy, **zwrotowi podlega cały wpłacony zadatek bądź zaliczka.**

Dlatego zachęcam Cię, aby spróbować załatwić sprawę polubownie. Zaproponuj drugiej stronie **zawarcie ugody**, zgodnie z którą **podzielicie się zadatkiem** – połowę zwrócisz Klientowi, zaś druga połowa będzie stanowiła dla Ciebie odszkodowanie. Sądzę, że wielu Klientów zrozumie Twoją sytuację i nie będzie żądało zwrotu zadatku w pełnej wysokości.

Ale tak jak już podkreślałam, to tylko dobra wola drugiej strony umowy.

II. Zmiana terminu organizacji przyjęcia

Jeżeli druga strona umowy zgodzi się na zmianę terminu organizacji przyjęcia, kwoty wpłacone tytułem zadatku czy zaliczki pozostają, podobnie jak inne ustalone warunki umowy. Wspólnie uzgadniamie jedynie zmianę terminu organizacji takiego przyjęcia.

W tym miejscu warto przytoczyć kilka najpopularniejszych pytań restauratorów:

- **Czy mogę wyznaczyć limit czasowy, w którym takie przyjęcie może zostać zorganizowane?**

Dokładnie z takim pytaniem zwrócił się do mnie Pan Adam z Olsztyna, który chciał, aby Klienci przesunęli terminy maksymalnie na kwiecień 2021 roku. Wykluczył zatem ich przeniesienie na maj, czerwiec czy lipiec przyszłego roku.

Niestety takie działanie nie wydaje się prawidłowe. Po pierwsze dlatego, że tak naprawdę nie wiemy jak długo potrwają ograniczenia w funkcjonowaniu działalności gastronomicznej – w tym kontekście takie rozwiązanie jest niekorzystne nawet dla niego samego. Po drugie, Klienci, którzy zostaną przymuszeni do organizacji przyjęcia w listopadzie czy lutym mogą najzwyczajniej w świecie nie chcieć organizować wtedy swojego przyjęcia i mają do tego prawo. Jeżeli przyszłej parze młodej marzy się piękna majowa pogoda, z nasyconą, budzącą się do życia przyrodą i śpiewającymi wokół ptaszkami, nie można ich przymusić do zorganizowania swojego wymarzonego wesela w trakcie listopadowej pluchy.

Propozycja zmiany terminu powinna być rozsądna, zaś wyznaczanie sztywnej granicy do kiedy wesele może zostać przełożone, najprawdopodobniej spotka się z odmową zmiany terminu i żądaniem zwrotu zadatku.

- **Dlaczego to do drugiej strony umowy należy wybór, czy chce przesunąć termin czy zrezygnować z organizacji przyjęcia? Dlaczego nie może być tak, że zamiast zrezygnować, powinni zgodzić się na jego organizację w innym terminie?**

Z takim pytaniem zwróciła się do mnie Pani Daria z Lęborka. Częściowo odpowiedziałam na nie również w poprzednim pytaniu. Otóż nie możemy zmusić drugiej strony umowy do organizacji przyjęcia w innym terminie, bowiem jego organizacja w innym terminie może nie mieć już dla drugiej strony takiego znaczenia, jak w pierwotnie ustalonej dacie.

Dlatego to właśnie druga strona niezależnie od powodu – czy to finansowego, zdrowotnego, rodzinnego, emocjonalnego (być może wybrana data była dla Klientów w jakiś sposób szczególna) – może zrezygnować z organizacji przyjęcia.

Czy impreza osiemnastkowa po roku od daty urodzin nadal będzie miała takie znaczenie jak rok wcześniej? Dla niektórych pewnie tak, ale dla niektórych nie. Może Klienci zamiast wesela na 100 osób, wezmą ślub i zorganizują obiad w domu dla najbliższej rodziny, kiedy będzie to możliwe. Być może Klienci nie chcą przesunąć sobotniego, czerwcowego terminu na piątek pod koniec października. Nieważne z jakiego powodu – mają do tego prawo.

- **Co z weselami czerwcowymi, lipcowymi, sierpniowymi?**

To nie tylko wątpliwość Pani Beaty z Leszna, która zadała mi to pytanie, ale wielu z Was. Wiele z Was ma bowiem wątpliwości czy już dzisiaj zgadzać się na rozwiązanie umowy lub zmianę terminu, jeżeli chodzi o przyjęcia zaplanowane na czerwiec, lipiec czy sierpień.

Jaka jest moja rada? Poczekajmy. Nie wiemy jak się rozwinie sytuacja. Możliwość powołania się na siłę wyższą jest absolutnie wyjątkową sytuacją. Nie powinno się tego nadużywać. Powinniśmy reagować na bieżąco.

Jeżeli dziś wskażesz drugiej stronie, że powinniście poczekać, bo nie wiadomo czy w lipcu powołanie się na siłę wyższą, nadal będzie uzasadnione, to w mojej ocenie masz do tego pełne prawo, a druga strona nie może skutecznie domagać się zwrotu zadatku.

O ile wesele lub inne przyjęcie nie odbędzie się z powodu działania siły wyższej, druga strona i tak odzyska swoje pieniądze wpłacone tytułem zadatku. Dlatego nie ma potrzeby i nie ma powodu, aby zgadzać się na zmianę bądź rozwiązanie umowy z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem.

- **Co w sytuacji, w której Klienci chcą teraz zrezygnować z organizacji przyjęcia, jeżeli zamiast zadatku wpłacili zaliczkę?**

To jest bardzo dobre pytanie, które zadała mi Pani Magda z Kalisza. Jeżeli zamiast zadatku na poczet realizacji umowy pobrałeś zaliczkę, a nie poniosłeś do tej pory żadnych kosztów organizacji przyjęcia, zaliczka podlega zwrotowi, niezależnie od tego czy mamy do czynienia z siłą wyższą czy też nie. Koronawirus nie ma tu nic do rzeczy. Twój Klient, który wpłacił tylko zaliczkę może zrezygnować z organizacji przyjęcia, pamiętaj o tym!

- **Co w sytuacji, w której w nowo ustalonym terminie nadal nie będzie możliwa organizacja przyjęcia?**

Takie pytanie zadał mi Pan Sławek z Jasła. Jaka była moja odpowiedź?

Jeżeli teraz przesuniecie termin zaplanowanego przyjęcia z maja na wrzesień, a we wrześniu organizacja przyjęć na skutek odgórnych zakazów nadal nie będzie możliwa, wracamy do punktu wyjścia – albo przesuwamy jego organizację na inny termin albo zwracamy naszym Klientom wpłacony zadek.

Czy można jakoś temu zaradzić? Spowodować, że przy ponownej zmianie terminu nasi Klienci będą zobligowani do wyznaczenia kolejnego terminu przyjęcia bez możliwości zwrotu zadatku? Tak, jest taka możliwość, możecie zawrzeć takie postanowienia w porozumieniu, o którym napiszę jeszcze poniżej, przy czym oczywiście musi być to świadoma decyzja podjęta przez Klientów, a nie odgórnie narzucony wzór porozumienia do podpisania.

- **Co w sytuacji, w której w nowo ustalonym terminie organizacja przyjęcia będzie już możliwa, ale Klienci będą się bali ją zorganizować, ich goście będą się bali wziąć w niej udział?**

Ostatnie pytanie jakie w tym miejscu przytoczę zadał mi Pan Krzysztof z Ełku, który jest zaniepokojony, ponieważ już trzy przyszłe pary młode oświadczyły mu, że “nawet gdyby zakazy organizowania wesel zostały zniesione, to oni rezygnują z organizacji przyjęcia weselnego, które ma się odbyć jesienią tego roku, bo ich goście już im zakomunikowali, że i tak nie przyjdą, a w ogóle to część gości miała przyjechać z zagranicy i też kategorycznie oświadczyli, że choćby było to możliwe, to oni i tak do Polski się nie wybierają.”

Co w takiej sytuacji? Musimy zdawać sobie sprawę z tego, że mało prawdopodobna jest sytuacja, w której zniesienie stanu ograniczenia w organizacji przyjęć nastąpi w przykładowo środę, a w sobotę będą się już odbywały wesela. Na pewno będzie jakiś stan przejściowy, w którym co prawda wesele teoretycznie będzie można już zorganizować, ale nasze życie nie wróci jeszcze do normalności. Na ten moment nie wiemy ile ten okres potrwa i jak ten powrót do normalności będzie wyglądał – to wszystko wyjdzie w praktyce, ale na pewno taki okres będzie.

Widzę w nim potencjalnie duże pole do konfliktu – Ty, jako restaurator, będziesz prawdopodobnie twierdził, że przyjęcia mogą się już odbywać. Twoi Klienci natomiast będą uważać, że koronawirus nadal stanowi duże niebezpieczeństwo i nie chcą w takiej sytuacji organizować przyjęcia. Kto będzie miał rację?

Dziś trudno opowiedzieć się za kategorycznym rozwiązaniem takiego sporu, nie mając wiedzy z jakim wyprzedzeniem ograniczenia zostaną zniesione, ile wówczas będzie w Polsce zakażeń itd. Wydaje się jednak, że skoro oficjalne obostrzenia zostaną zniesione, strach cioci Haliny oraz wujka Stasia nie są wystarczającą podstawą do uznania, że organizacja przyjęcia nie była możliwa bez winy którejkolwiek ze stron. Jeżeli władze zdecydują, że gastronomia rusza i przyjęcia mogą się odbywać, to wydaje się, że sam strach przed chorobą nie może stanowić tzw. siły wyższej.

Na pewno zaś takie sytuacje będą polem do porozumienia się, bowiem Twoi Klienci nie będą już mogli domagać się z całą stanowczością zwrotu zadatku, a zatem powinni być nastawieni bardzo ugodowo.

Pamiętaj, aby zawrzeć porozumienie na piśmie!

Obojętnie jakie ustalenia poczynisz ze swoimi Klientami, powinniście zawrzeć w tym zakresie krótkie, pisemne porozumienie. Powinno ono określać:

- której umowy dotyczy to porozumienie,
- kto je zawiera (mam nadzieję, że pamiętasz, aby Klientów określać numerem PESEL, a nie numerem dowodu osobistego, o czym pisałam już na moim blogu we wpisie: [Numer dowodu osobistego w umowie](#)).
- odniesienie do obecnej sytuacji i wyjaśnienie, dlaczego przyjęcie nie może dojść do skutku,
- poczynione ustalenia – czy rozwiązujecie umowę czy przesuwacie jej wykonanie w czasie, czy zadek, zaliczka ulegają zwrotowi czy zaliczeniu, kto komu zwraca, ile i w jakim terminie,
- inne postanowienia – możliwe zmiany cen menu, możliwość korzystania z rabatów za przyjęcia organizowane w pozostałe dni tygodnia poza sobotą.

Jeżeli rozwiązujecie umowę, **zrzeknijcie się wzajemnych roszczeń** – abyś miał pewność, że za pomocą właśnie tego porozumienia następuje całkowite rozliczenie stron umowy i że w przyszłości Klienci nie będą wysuwali do Ciebie jakichkolwiek żądań z tytułu tejże umowy.

A kiedy całe to zamieszanie spowodowane koronawirusem minie, **zrewiduj wzory umów, z których korzystasz**. Gdyby wykorzystywane wzory zawierały klauzulę siły wyższej, większość z Was nie musiałaby się dzisiaj zastanawiać jak postąpić. Regulowałyaby to zawarta umowa. I choć wiem, że takie postanowienia często uznawane były za przesadzone, aktualnie życie po raz kolejny pokazuje nam, że musimy być przygotowani na wszystko – nawet na najmniej prawdopodobną sytuację, która wydaje się całkowicie abstrakcyjna. Jak się okazuje, sprawdzenie umowy przez prawnika to nie ostatnia deska ratunku, ale pierwsza potrzeba każdego przedsiębiorcy, w tym restauratora.

Więcej na ten temat pisałam tutaj: [Czy sprawdzenie umowy przez prawnika to faktycznie ostatnia deska ratunku?](#)

Co z tymi umowami najmu?

Czynsz za najem lokalu to obok kosztów pracowniczych i podatków, prawdopodobnie najwyższy ponoszony przez Ciebie koszt prowadzonej działalności gastronomicznej. Czynsz za najem lokalu, w który prowadzona jest restauracja w dużym mieście może sięgać kilkunastu, a nawet kilkudziesięciu tysięcy złotych miesięcznie. Nic więc dziwnego, że niedługo po ogłoszeniu zasad ograniczenia prowadzenia działalności gastronomicznej, zaczęłeś się zastanawiać nad tym czy i w jaki sposób można uniknąć, a przynajmniej zmniejszyć zobowiązania czynszowe na czas trwania pandemii.

Na początku muszę przytoczyć definicję legalną umowy najmu (art. 659 § 1 kpc), bo jest ona szczególnie istotna w kontekście możliwości zaprzestania płacenia czy obniżenia czynszu za najem lokalu.

Przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania na czas oznaczony bądź nieoznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz.

Jak widzisz, definicja najmu nie zakłada osiągania zysku przez najemcę. Używanie rzeczy najętej nie zakłada osiągania zysku. Najem to nie dzierżawa. Nie obejmuje pobierania pożytków z przedmiotu najmu.

Dlatego, gdy w trakcie negocjacji o obniżenie czynszu za najem lokalu będziesz tłumaczyć swojemu wynajmującemu, że nie możesz prowadzić swojej działalności albo prowadzisz ją jedynie w ograniczonym zakresie przez co właściwie nie zarabiasz lub cieszysz się, gdy uda ci się zarobić na koszty, Twój wynajmujący będzie tłumaczyć Ci, że oczywiście, on to rozumie, ale mimo wszystko nadal używasz tego lokalu. Nadal trzymasz w nim swoje rzeczy, nadal masz klucze. Nadal możesz swobodnie nim dysponować, co więcej, być może również nadal prowadzisz działalność na wynos i w dowozie.

Co gorsze, raczej to wynajmujący będzie miał w takim wypadku rację, ale nie oznacza to, że jako najemca stoisz na straconej pozycji.

Zatem co zrobić? Przeanalizujemy 5 różnych możliwości działania w takiej sytuacji.

1. Odpowiednie uregulowania w umowie najmu

Zastanawiając się nad obniżeniem wysokości płaconego czynszu, w pierwszej kolejności powinieneś dokładnie zapoznać się z zawartą umową. W dobrze skonstruowanej umowie znajdują się rozwiązania dotyczące sytuacji kryzysowych takich jak ta, umożliwiające natychmiastowe wypowiedzenie zawartej umowy, obligatoryjne obniżenie wysokości czynszu czy nawet obligatoryjne podjęcie negocjacji w sprawie ustalenia dalszych zasad wykonywania umowy.

Jeżeli umowa milczy na ten temat, niech będzie to lekcją, z której warto wyciągnąć wnioski na przyszłość.

2. Wypowiedzenie umowy najmu

Część osób twierdzi, że trzeba po prostu wypowiedzieć umowę najmu. Czy to dobry pomysł? Absolutnie nie!

Po pierwsze, większość, a prawdopodobnie wszyscy restauratorzy będą chcieli nadal prowadzić swoją działalność po zakończeniu pandemii. Po co zatem pozostawać bez lokalu i organizować przeprowadzkę, a potem wynajmować nowy lokal i dostosowywać go do działalności restauracji? Nie mówiąc już o tym, że przecież nasi Klienci są przyzwyczajeni do miejsca, w którym znajduje się restauracja, a jej przeniesienie stanowi duże wyzwanie marketingowe. To wszystko generuje również kolejne niepotrzebne, wysokie koszty. Koszty, których tak bardzo chcemy obecnie uniknąć.

Po drugie, w umowie najmu z pewnością określono okres wypowiedzenia, często nawet półroczny. Zanim on upłynie, pewnie ograniczenie nie będzie już obowiązywać, a działalność będzie mogła być kontynuowana. Co więcej, może zdarzyć się tak, że w umowie najmu zawartej na czas określony w ogóle nie zawarto możliwości jej wypowiedzenia. Taka umowa rozwiąże się dopiero z upływem czasu, na który została zawarta.

O wypowiedzaniu umowy najmu pisałam już w blogu, we wpisie [Czas trwania umowy najmu lokalu](#).

Czy zatem przepisy prawa dają nam możliwość natychmiastowego wypowiedzenia umowy najmu w tej sytuacji? Niestety nie. Szybkie rozwiązanie umowy najmu lokalu gastronomicznego jest możliwe jedynie poprzez osiągnięcie porozumienia z właścicielem lokalu bądź wykorzystania istniejącego w umowie zapisu, który dopuszcza możliwość natychmiastowego wypowiedzenia.

3. Porozumienie z właścicielem

Jeżeli umowa nie zawiera żadnego antidotum na obecne zawirowania, najlepszym sposobem na obniżenie wysokości czynszu jest zawarcie w tym zakresie porozumienia z wynajmującym.

Skontaktuj się z wynajmującym – najpierw telefonicznie, a następnie wystosuj oficjalnego maila, powołując się na ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej, brak zysku, siłę wyższą, ogłoszony w Polsce stan epidemii oraz regułę rebus sic stantibus, o której napiszę poniżej. Przedstaw jak wygląda sytuacja Twojej restauracji, powołaj się na waszą dotychczasową, bezproblemową współpracę. Jeżeli wynajmujący początkowo będzie niechętny obniżce czynszu, wspomnij o tym, że obecnie raczej nie znajdzie innego najemcy, więc... **lepsz rydz niż nic :)**

Oczywiście, musisz mieć na uwadze, że często nie będzie to obniżka 100%. Wynajmujący to też człowiek i pieniądze do życia są mu potrzebne. Owszem, **powinien nas zrozumieć i czynsz obniżyć**, ale musimy zdawać sobie sprawę z tego, że pewnie część czynszu będzie chciał jednak otrzymać i będzie miał w tym sporo racji. Jak już pisałam, nie możemy utożsamiać najmu z osiąganiem zysku – skoro lokal zajmujemy, zasadne jest osiągnięcie porozumienia, czyli najczęściej ustalenia odpowiedniej obniżki czynszu. Zwłaszcza, jeżeli faktycznie działamy z dowozami lub daniami na wynos.

Kwestia podstawowa – **cokolwiek ustalicie, ustalcie to na piśmie**, aby to co ustalicie było pewne i żeby wynajmujący nie próbował później twierdzić, że ustalenia były inne, albo co gorsza, że w ogóle ich nie było.

4. Oddanie sprawy pod osąd sądu

Jeżeli Wynajmujący nie będzie skory do kompromisu, pozostaje nam droga sądowa.

Teorii w jaki sposób można ugryźć temat od strony prawnej jest co najmniej kilka. Bardzo krótko postaram Ci się je tutaj opisać i wyjaśnić dlaczego niektóre z nich, choć z nazwy wydają się być rozwiązaniami nadzwyczaj dopasowanymi do obecnej sytuacji, niekoniecznie są takimi z punktu widzenia prawa.

Musimy także pamiętać, że sytuacja jest szczególna. Dotychczasowe orzecznictwo niewiele może nam pomóc, ponieważ nigdy dotąd żaden polski sąd w podobnej sytuacji nie orzekał. Sądy będą orzekały i rozstrzygały ewentualne spory, po tym jak wszystko się skończy, na pewno wiele spraw znajdzie swój finał w sądzie. Tego nie unikniemy.

Dlatego tak ważne jest to, aby już teraz odpowiednio przekonująco wyłożyć swoje racje wynajmującemu. Zapewne wielu z nich po takim „fachowym piśmie” zmieni swoje zdanie, co do obniżenia czynszu za najem lokalu, mimo iż początkowo byli temu niechętni. A z drugiej strony jeżeli i Twój wynajmujący ostatecznie odmówi, dobrze już teraz odpowiednio przygotować się na ewentualny proces.

Siła wyższa i zwolnienie z odpowiedzialności.

Ten termin od połowy marca wszyscy powtarzamy jak mantrę. Jednak jak ma się ona do umowy najmu lokalu?

Siła wyższa powoduje, że strona która nie wykonała swojego zobowiązania nie ponosi za to odpowiedzialności, o ile udowodni, że zachodzi związek przyczynowy między zdarzeniem wywołującym siłę wyższą a niewykonaniem umowy. Siła wyższa powoduje, że nie ponosisz negatywnych konsekwencji niewykonania umowy – to znaczy nie płacisz kar umownych czy odszkodowań. Nie powoduje jednak, że znika świadczenie główne w postaci obowiązku zapłaty czynszu. Owszem, być może z opóźnieniem, bez odsetek, ale najem lokalu trwa, a obowiązek zapłaty pozostaje.

Oczywiście jeżeli w umowie masz klauzulę siły wyższej może ona inaczej regulować skutki jej wystąpienia. Wtedy powyższe Cię nie dotyczy.

Niemożliwość świadczenia, za którą nie odpowiada dłużnik/żadna ze stron.

Przepisy art. 475 i 495 Kodeksu cywilnego przewidują odpowiednio, że jeżeli świadczenie stało się niemożliwe na skutek okoliczności, za które dłużnik/żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności, zobowiązanie wygasa/strona, która miała to świadczenie spełnić, nie może żądać świadczenia wzajemnego.

Tu również wracamy do pierwotnego problemu. Najem lokalu trwa, a umowa najmu jest umową dwustronnie zobowiązującą. Tak więc jeżeli Ty twierdzisz, że nie musisz płacić, nie możesz żądać od wynajmującego, aby dalej wynajmował Ci lokal. Poza tym, w mojej ocenie, żadne ze świadczeń nie jest w tej sytuacji niemożliwe. Wynajmujący może bowiem nadal wynajmować Ci lokal (i to czyni), a Ty masz (przynajmniej obiektywnie) możliwość płatności czynszu. Niestety, ale ocena czy świadczenie jest niemożliwe do spełnienia, musi być oceną obiektywną, a nie subiektywną. Obiektywnie zaś, zapłata czynszu jest jak najbardziej możliwym do spełnienia świadczeniem.

Dlatego mimo szumnych nazw, zarówno siła wyższa, jak i niemożliwość świadczenia, niekoniecznie odnoszą się do umów najmu lokalu w trakcie epidemii. Ale mamy jeszcze jedno rozwiązanie. To najśluszniesze.

Rebus sic stantibus. Nadzwyczajna zmiana stosunków.

Klauzula rebus sic stantibus to klauzula, która stanowi wyjątek od zasady, że umów należy dotrzymywać. Ma wyjątkowy i nadzwyczajny charakter. Ale i nasza obecna sytuacja jest wyjątkowa i nadzwyczajna. Należy więc spodziewać się, że to właśnie opierając się na tej klauzuli, sądy będą rozstrzygały spory z najmem lokalu w tle. Jak więc brzmi ta klauzula?

Jeżeli z powodu nadzwyczajnej zmiany stosunków spełnienie świadczenia byłoby powiązane z nadmiernymi trudnościami albo groziłoby jednej ze stron rażąca strata, czego strony nie przewidziały przy zawarciu umowy, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, oznaczyć sposób wykonania zobowiązania, wysokość świadczenia lub nawet orzec o rozwiązaniu umowy.

Rozwiązując umowę sąd może w miarę potrzeby orzec o rozliczeniach stron.

To jest właśnie to antidotum, które powinniśmy stosować w sytuacji, w której nasz wynajmujący nie będzie chciał nawet słyszeć o obniżce czynszu. To właśnie w klauzuli rebus sic stantibus chodzi o zmianę stosunków, której strony nie mogły przewidzieć w chwili zawarcia umowy. Nikt z nas nie ma chyba jednak wątpliwości, że tego co dzieje się teraz, nikt nie mógł przewidzieć.

Ale musisz też zauważyć, że sąd w takim wypadku oznaczy sposób wykonania zobowiązania i wysokość świadczenia. Czyli prawdopodobnie obniży czynsz za najem lokalu, a nie zwolni Cię całkowicie z jego ponoszenia. Musimy być tego świadomi, chociażby negocjując z wynajmującym.

Powołując się na tę klauzulę możemy obniżyć czynsz polubownie, a jeżeli to się nie uda, pozostaje nam droga sądowa. Dlatego warto pisemnie uświadomić wynajmujących, że są przepisy, które taką sytuację przewidują, że mogą one zostać zastosowane i co skłania sąd do ich zastosowania. Na Twoją korzyść i zarazem niekorzyść wynajmujących. W wielu przypadkach sporów na tle umów o najem lokalu taka dobrze dobrana argumentacja może pomóc w uniknięciu sporu sądowego w ogóle.

Choć oczywiście całkowicie takich sporów pewnie nie unikniemy. I to nie tylko dlatego, że wynajmujący w ogóle nie będą skorzy do obniżania czynszów za najem lokalu. Spory mogą powstawać też na tle tego, ile taka obniżka powinna wynosić.

5. Zaprzestanie płacenia czynszu

A może po prostu... przestać płacić? Na forach internetowych widziałam wiele takich złotych rad: *"Po co się przejmować, przestań po prostu płacić i już! Przecież żaden sąd nie każe Ci w takiej sytuacji zapłacić"*.

Czy aby jednak na pewno? Czy w świetle tego czym właściwie jest umowa najmu, oderwania najmu od osiągnięcia zysku z prowadzonej działalności, a także tego co pisałam powyżej o regule rebus sic stantibus żaden Sąd nie karze Ci w tej sytuacji zapłacić?

Teza dość ryzykowna, nie radziłabym sprawdzać tego w praktyce :)

Wiadomo, że może zdarzyć się tak, że po kilku miesiącach po prostu nie będziesz miał z czego zapłacić, a właściciel wynajmowanego lokalu nie będzie chciał się zgodzić na obniżkę czynszu, okres wypowiedzenia wynosił będzie pół roku, a rozpoznanie sprawy w sądzie potrwa co najmniej kilka miesięcy. Ale samowolne zaprzestanie płacenia czynszu powinno być rozwiązaniem absolutnie ostatecznym.

Jeżeli bez próby walki o to, żeby czynsz obniżyć po prostu przestaniesz płacić, będzie to działało wyłącznie na Twoją niekorzyść. Samowolny brak płatności może oznaczać nie tylko wypowiedzenie umowy najmu, ale również sądowe dochodzenie zaległego czynszu, a następnie egzekucję tych kwot przez komornika.

Część z Was powie teraz: "niech egzekwują i tak nic nie wyegzekwują". To nie jest takie proste. Większość małych restauracji prowadzona jest jako jednoosobowe działalności gospodarcze, spółki cywilne. Przecież w takiej sytuacji odpowiadamy za zobowiązania całym swoim majątkiem. Taki dług może ciągnąć się za nami przez lata. Dlatego powinienesz zrobić wszystko, aby on nie narastał.

Podsumowując

Zawarta przez Ciebie umowa najmu lokalu gastronomicznego nadal trwa. To nie jest tak, że najem nie może być wykonywany – on trwa, a Ty używasz wynajmowanego Ci lokalu, chociażby poprzez trzymanie w nim swoich rzeczy oraz posiadanie do niego kluczy.

Dlatego nie możemy z góry zakładać, że sądy nie będą zasądzać tych płatności w wyrokach. Przecież to nie z winy wynajmujących zamknięto restauracje. Oni się ze swych umów wywiązują.

Ponieważ jednak nie możesz normalnie prowadzić w najmowanym lokalu działalności, obniżka czynszu jest jak najbardziej zasadna. Liczenie na to, że sąd powie: „Restauratorze! Masz rację, nic nie musisz płacić!" może jednak nie przynieść spodziewanych rezultatów.

Ogródki gastronomiczne

Sezon letni powoli się zaczyna i choć powietrze jest jeszcze dość zimne, pięknie przygrzewające słońce w każdym normalnym kwietniu zwiastowało początek trwającego aż do jesieni sezonu na ogródki gastronomiczne.

Jak jednak wiesz, ten kwiecień zdecydowanie do "normalnych" nie należy, a ogródki gastronomiczne zamiast stanowić coroczne źródło dodatkowego zysku, stały się kolejnym stałym kosztem prowadzonej działalności.

Krótko przypomnę, że otwarcie przy restauracji ogródka gastronomicznego nie zależy wyłącznie od Twojej decyzji, chyba że na swojej prywatnej działce posiadasz teren, na którym możesz stworzyć taki ogródek.

Jeżeli jednak nie jesteś w tej szczęśliwej sytuacji, a ogródek chcesz otworzyć na chodniku przed restauracją, na rynku bądź na terenie należącym do innego właściciela niż Ty sam, będziesz potrzebował na to zezwolenia, a właściwie zezwolenia zarządcy terenu, na którym chcesz taki ogródek zlokalizować. Dodatkowo będziesz musiał uiścić odpowiednie opłaty.

Jeżeli Twój ogródek ma stanąć w pasie drogi publicznej (krajowej, wojewódzkiej, powiatowej lub gminnej), organem właściwym dla wydania decyzji będzie odpowiednio GDDKiA, zarząd województwa, zarząd powiatu oraz wójt, burmistrz, prezydent miasta.

Jest w tym zakresie jeden ważny wyłom – w miastach na prawach powiatu zarządcą wszystkich dróg publicznych, z wyjątkiem dróg krajowych i autostrad, jest prezydent miasta. Jeżeli więc Twój ogródek ma stanąć przykładowo w Olsztynie, Krakowie, ale też Kaliszu, Siemianowicach Śląskich czy Siedlcach – wniosek powinienś złożyć do prezydenta miasta.

Więcej o ogródkach gastronomicznych i potrzebnym zezwoleniu na zajęcie pasa drogowego i opłatach z tym związanych znajdziesz na blogu:

⇒ [Gastronomia na świeżym powietrzu, czyli garść informacji o ogródkach letnich.](#)

Jeżeli takim właścicielem jest osoba prywatna, wystarczy zawarcie z nią stosownej umowy, w której zawarta będzie zgoda właściciela na stworzenie takiego ogródka, a pewnie również jakieś wynagrodzenie za korzystanie z terenu przez ogródek zajmowanego.

Tak to wygląda normalnie i co roku. A jak jest w tym nienormalnym 2020 roku?

Udzielenie zgody na zajęcie terenu pod ogródek letni oraz pobieranie opłat z tego tytułu co do zasady nie należy do Państwa, tak więc regulacje z tym związane raczej nie zostaną uregulowane w przepisach powszechnie obowiązujących, a decyzja o obniżeniu bądź niepobieraniu opłat za czas przestoju będzie należała do tej samej osoby/podmiotu, który decyduje o możliwości utworzenia ogródka gastronomicznego i pobiera z tego tytułu opłaty.

Dlatego też nie jestem w stanie zapewnić Cię, że opłaty nie zostaną od Ciebie pobrane. Ale mam dobrą wiadomość. **Wiele samorządów** (w tym m. in. Warszawa, Kraków czy Wrocław) **już zadeklarowało pomoc dla restauratorów w tym zakresie.**

Ponieważ pomoc ta udzielana będzie lokalnie – przez organ, który wydał zezwolenie na zajęcie terenu pod ogródek gastronomiczny – może ona przybrać różne formy, przy czym wydaje się, że dwoma najpopularniejszymi będą:

- **Zawieszenie płatności opłat**, które są płacone ratałnie – takie rozwiązanie proponują m.in. Wrocław oraz Kraków.

W tym przypadku pewnie od razu zapytasz co w tej sytuacji z osobami, które uiściły opłatę jednorazowo? Trudno powiedzieć. Tak naprawdę musimy poczekać na decyzję poszczególnych samorządów. W mojej ocenie opłaty za okres, w którym ogródki gastronomiczne nie funkcjonowały powinny być zwracane proporcjonalnie bądź zaliczane na poczet przyszłych płatności.

- **Wygazzenie decyzji** o wydaniu zezwolenia na zajęcie pasa drogowego pod ogródek gastronomiczny i zwrot wniesionej opłaty – takie rozwiązanie proponuje przykładowo Warszawa.

W mojej ocenie jest to rozwiązanie mniej korzystne niż zawieszenie płatności za już wydane zezwolenia. Dlaczego? Wszyscy zakładamy, że ogródki gastronomiczne lada chwila ruszą, ba! oczekujemy tego, że to właśnie one na wzór innych państw, np. Czech będą kluczowe w pierwszym etapie znoszenia ograniczeń działania w branży gastronomicznej. Stoliki na świeżym powietrzu mogą być bowiem dla naszych Gości zdecydowanie bezpieczniejszym rozwiązaniem w czasie panującej epidemii, niż siedzenie przy stolikach wewnątrz lokalu. Dlatego nie wydaje się być dobrym rozwiązaniem wygaszanie wydanych zezwoleń, a następnie konieczność ponownego wnoszenia wniosku i wydawania decyzji w tym zakresie.

Co do warunków skorzystania z tych zwolnień i wniosków jakie powinny zostać złożone muszę odesłać Cię na strony internetowe poszczególnych podmiotów wydających zezwolenia na zajęcie pasa drogowego pod ogródek gastronomiczny. Niestety, w sytuacji gdy nie ma ogólnych przepisów, nie ma jednej recepty ani wzoru postępowania.

Natomiast co możesz zrobić, jeżeli Twój ogródek stoi na terenie należącym do prywatnego właściciela albo jeżeli zarządca terenu, nie wyjdzie z samodzielłą inicjatywą niepobierania opłat z tytułu zajęcia terenu pod ogródek gastronomiczny bądź wygaszania zezwoleń?

Najlepiej zwrócić się do niego pisemnie z prośbą o możliwość przynajmniej częściowego obniżenia płatności (w przypadku terenów prywatnych) bądź zawieszenia płatności kolejnych rat lub proporcjonalnego obniżenia wniesionej opłaty (w przypadku terenów innych niż prywatne). Oczywiście, trudno podejrzewać, że poszczególny wójt albo prezydent miasta uczyni dla Ciebie jednego wyjątek w zakresie płatności opłat. Wiadomo, że jedna jaskółka wiosny nie czyni, a przedsiębiorcy powinni być traktowani jednakowo. Niemniej jednak jeżeli takich wniosków wpłynie kilkanaście bądź kilkadziesiąt będzie to stanowiło wyraźny sygnał dla zarządcy terenu, że potrzebna jest w tym zakresie stosowna interwencja, a w konsekwencji może doprowadzić do wprowadzenia jakże potrzebnych czasowych zwolnień z pobierania opłat.

Konieczność uiszczenia 2 i 3 raty za zezwolenie na sprzedaż alkoholu

Kolejnym ważkim i palącym dla Ciebie problemem, o ile nie wpłaciłeś całości opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w terminie do 31 stycznia 2020 roku, jest z pewnością obowiązek zapłaty drugiej (w terminie do 31 maja), a nawet trzeciej (w terminie do 30 września) raty tejże opłaty.

Zamieszanie jest w tym zakresie niemałe, bo przez bardzo długi czas nikt nie wiedział jak wyjść z tego impasu. Wielokrotnie kontaktowałam się z co najmniej kilkoma urzędami zajmującymi się pobieraniem tej opłaty, niemniej jednak urzędnicy rozkładali ręce, twierdząc iż wstrzymanie płatności należy do wyłącznej kompetencji ustawodawcy. I w tym zakresie zupełnie się z nimi zgadzam. Organ, który wydaje zezwolenia na sprzedaż alkoholu nie ma prawa do samowolnego odstępowania od pobierania opłat z tego tytułu czy przedłużania terminu ich płatności. Czytałam nawet, że krakowscy urzędnicy apelowali do rządu o zmianę przepisów, ale – puenta artykułu była taka – póki co bezskutecznie.

Również **przepisy ustawy alkoholowej (29)** są w tym zakresie jednoznaczne.

Zgodnie z art. 111 ust. 7 ustawy alkoholowej, *opłata za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszona jest na rachunek gminy w każdym roku kalendarzowym objętym zezwoleniem w trzech równych ratach w terminach do **31 stycznia, 31 maja i 30 września danego roku kalendarzowego** lub jednorazowo w terminie do 31 stycznia danego roku kalendarzowego.*

Jednocześnie, zgodnie z art. 18 ust. 12 pkt) 5 lit. a, *w przypadku niedopełnienia obowiązku wniesienia w wyznaczonym terminie opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przedmiotowe **zezwolenie wygasa***. Co prawda, zgodnie z ust. 12b tego przepisu, ustawodawca daje Ci jeszcze jedną szansę na poprawę, możesz bowiem wnieść zaległą opłatę w ciągu kolejnych 30 dni od dnia upływu pierwotnego terminu, niemniej jednak musisz wówczas powiększyć wnoszoną opłatę o 30%.

Jeżeli natomiast i w tym terminie nie dopełnisz ciążącego na Tobie obowiązku zezwolenie ostatecznie wygasa i to wygasa z mocy samego prawa, a nie z mocy decyzji administracyjnej – sankcja w postaci wygaśnięcia konkretnego typu zezwoleń jest przewidzianą wprost przez prawo, bezwarunkową i bezwzględną konsekwencją niedotrzymania terminów dokonywania opłaty za korzystanie z przyznanych zezwoleń.

Ale to niestety nie wszystko. W takim przypadku jest jeszcze jedna karna sankcja -wniosek o wydanie nowego zezwolenia możesz złożyć nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia wydania decyzji o wygaśnięciu zezwolenia.

Skoro zatem, zdaniem urzędników, ustawodawca w ramach tzw., tarczy antykryzysowej w żaden sposób nie zmienił omawianych uregulowań ustawy alkoholowej, jeżeli w terminie do 31 maja, a następnie do 30 września 2020 roku nie zapłacisz kolejnej raty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, po upływie 30 dni od wskazanych dat Twoje zezwolenie wygaśnie, a co więcej przez kolejne 6 miesięcy nie będziesz mógł wnioskować o wydanie nowego zezwolenia.

Tak, wiem, taki stan rzeczy to dla Ciebie zdecydowanie zła wiadomość.

Ale spokojnie, to był dopiero wstęp do tego rozdziału. Gwarantuję, że po przeczytaniu go do końca humor trochę Ci się polepszy.

Musisz również pamiętać, że zawsze masz możliwość, aby wydane na Twoją rzecz zezwolenia na sprzedaż alkoholu zostały wygaszone na Twój wniosek. Wówczas odpadnie obowiązek zapłaty kolejnej raty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, nie będziesz musiał również odczekać 6-miesięcznego okresu karencji, o którym pisałam wcześniej, ale z drugiej strony będziesz musiał na nowo starać się o wydanie na Twoją rzecz zezwoleń na sprzedaż alkoholu. Dlatego, przynajmniej w mojej ocenie, takie rozwiązanie nie jest dla Ciebie korzystne.

(29) Ustawa z dnia 6 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019, poz. 2277).

Zapytasz mnie pewnie, jakie inne rozwiązanie możemy w tym wypadku zastosować?

Zawieszenie biegu terminu do wniesienia kolejnej raty (rat) opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Co to oznacza?Oznacza to, że termin na wniesienie opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych uległ zawieszeniu i o ile nic innego nie wydarzy się do tego czasu, opłata ta nie stanie się wymagalna w dniu 31 maja 2020 roku.

A to chyba zdecydowanie lepsza wiadomość.

Na jakiej podstawie możemy przyjąć, iż termin do wniesienia przedmiotowej opłaty został zawieszony?

Zgodnie z art. 15zr ust. 1 pkt 5) ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 roku, poz. 374), *w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 bieg przewidzianych **przepisami prawa administracyjnego terminów zawitych**, z niezachowaniem których ustawa wiąże ujemne skutki dla strony, nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres.*

Jednocześnie wśród komentatorów prawa nie budzi wątpliwości fakt, iż **termin na wniesienie kolejnej raty opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu jest terminem zawitym prawa materialnego**, który nie podlega przywróceniu, zaś uchybienie terminu prawa materialnego wywołuje skutek prawny wygaśnięcia praw lub obowiązków o charakterze materialnym, a więc nie ma wątpliwości co do tego, iż ustawa wiąże z jego niezachowaniem ujemne skutki dla strony. (30)

A skoro bieg przewidzianych **przepisami prawa administracyjnego terminów zawitych**, z niezachowaniem których ustawa wiąże ujemne skutki dla strony, ulega zawieszeniu na czas trwania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, to w mojej ocenie śmiało możemy przyjąć, że zawieszeniu uległ również termin na wniesienie kolejnej raty opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Oczywiście, do 31 maja pozostało jeszcze dużo czasu i wiele może się w tym czasie wydarzyć, dlatego musisz na bieżąco śledzić sytuację, a przede wszystkim zmieniające się przepisy prawne. A najlepiej śledzić mojego bloga, wtedy też na pewno będziesz na bieżąco.

Jednocześnie nie wiem i nie mogę Ci zagwarantować, że przedstawiona przeze mnie wykładnia będzie jednolita również wśród urzędników. Co więcej sądzę, że mogą pojawiać się na tym tle jakieś spory. Niemniej jednak uważam, że wbrew pewnemu zamieszaniu wśród urzędników, ustawodawca, a w zasadzie rząd milczy, dlatego że tak naprawdę tę kwestię już uregulował. Oczywiście to błąd, że wśród wielu pojawiających się informacji na temat pomocy przedsiębiorcom, zarówno Premier, Pani Minister, jak i wszystkie rządowe strony internetowe milczą na ten temat. Pozostaje mieć nadzieję, że do 31 maja oficjalnie potwierdzą przedstawioną powyżej interpretację.

Widzisz? Obiecywałam, że zakończenie tego rozdziału będzie pozytywne. :)

(30) Tak m.in. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 19 maja 2014 roku, sygn. akt III SA/GI 1988/13 oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 31 marca 2009 roku, sygn. akt II GSK 817/08.

Stan aktualny na 23 maja 2020 roku!

Niestety, rzadko mi się zdarza, ale tym razem nie mogę wywiązać się obietnicy pozytywnego zakończenia tego rozdziału. A szyki pokrzyżował mi nie kto inny jak ustawodawca...

Przepis art. 68 ustawy z dnia 14 maja 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 roku, poz. 875) uchylił obowiązywanie art. 15zzr, o którym pisałam Ci powyżej.

Dokładnie więc w dniu 24 maja 2020 roku, w zależności od terminu, terminy będą dalej lub na nowo.

Nie będę chyba dokładnie rozpisywała się dlaczego akurat 24 maja, bo dla uiszczenia 2. raty opłaty za zezwolenie na sprzedaż alkoholu nie ma znaczenia. Dobrze - jednym zdaniem - ustawa została ogłoszona 15 maja 2020 roku, weszła w życie dzień później, a więc w dniu 16 maja 2020 roku, a bieg terminów rozpoczął się po upływie 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy, a więc w dniu 24 maja 2020 roku.

Tylko w takim razie z restauratorami?

Masz 3 wyjścia: albo zapłacisz, albo zezwolenie wygaśnie albo sam złożysz wniosek o jego wygaszenie. Wiem, że żadne z tych rozwiązań nie jest idealne, cóż...

Zwolnienie z tantiem i abonamentu radiowo-telewizyjnego

Kolejnym stałym kosztem prowadzonej działalności gospodarczej jest wynagrodzenie na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi oraz abonamentu radiowo-telewizyjnego. Może to niewielkie koszty w porównaniu z kosztem czynszu najmu lokalu, ale w obecnej sytuacji liczy się ograniczenie każdych, nawet drobnych kosztów. Z drugiej strony, trudno, aby opłacać to wynagrodzenie i abonament w sytuacji, w której sala nie pracuje, nie przebywają tam nasi Goście, a w konsekwencji nie słuchają muzyki czy nie oglądają filmów.

Pomoc przyszła w tym przypadku odgórnie.

Zgodnie z art. 15l ust. 1 i 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 roku, poz. 568), **w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii**, od przedsiębiorców w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 roku – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2018, poz. 646) **wstrzymuje się pobieranie:**

- wynagrodzeń dla organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi wynikających z umowy, której przedmiotem jest korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych lub pobór wynagrodzenia za takie korzystanie, a wynagrodzenia te nie są określane jako wprost zależne od faktycznego przychodu lub dochodu tego podmiotu za świadczenie przez niego usług w danym okresie,
- opłat abonamentowych, o których mowa w ustawie z dnia 21 kwietnia 2005 roku o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1801 oraz z 2020 r. poz. 383),

– jeżeli spełniają oni łącznie następujące warunki:

- świadczyli przed wejściem w życie niniejszej ustawy usługi w miejscu, które umożliwia zapoznavanie się przez jego klientów z utworami lub przedmiotami praw pokrewnych –
- byli płatnikiem tychże wynagrodzeń i opłat,
- uiszcili to wynagrodzenie i opłaty, za okresy rozliczeniowe przypadające przed dniem 8 marca 2020 roku.

Ponieważ wszystkie trzy wyżej wymienione przesłanki uzyskania zwolnienia z obowiązku opłacania tantiem i abonamentu RTV muszą być spełnione łącznie, przeanalizujemy raz jeszcze, co jest warunkiem skorzystania z tego zwolnienia:

- w przypadku branży gastronomicznej, nie na wątpliwości co do tego, że spełniony jest pierwszy z warunków – bez wątpienia Goście restauracji mieli wcześniej możliwość zapoznavania się z muzyką czy filmami, teledyskami odtwarzanymi w lokalach gastronomicznych, co więcej, to głównie dla nich te utwory były tam odtwarzane,
- drugim i trzecim z warunków jest to, abyś jako restaurator **faktycznie uiszczał wcześniej** wynagrodzenie na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi oraz opłaty abonamentowe **i nie posiadał z tego tytułu zaległości na dzień 8 marca 2020 roku.**

Jak zatem widać zwolnienie nie obejmuje wszystkich przedsiębiorców, ale promuje tylko tych, którzy przed wprowadzeniem stanu zagrożenia epidemicznego działali w tym zakresie zgodnie z prawem i nie posiadali zaległości w płatności.

Jednocześnie, fakt iż wstrzymano pobieranie wynagrodzeń i opłat zarówno w czasie epidemii, jak i zagrożenia epidemicznego powoduje, iż wynagrodzenie i opłaty **za marzec należne są jedynie za połowę tego miesiąca** (przypomnę, że stan zagrożenia epidemicznego wprowadzono w Polsce z dniem 14 marca 2020 roku).

Czy trzeba wypowiadać umowy zawarte z ZAiKS, STOART i innymi organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi?

Nie. Zwolnienie z opłat następuje automatycznie, nie musisz składać, żadnego wniosku, czy podpisywać porozumienia. Tym bardziej nie musisz wypowiadać zawartych w tym zakresie umów. Po prostu w momencie zniesienia stanu zagrożenia epidemicznego, w dalszym ciągu umowy te będą wykonywane.

Trochę kontrowersji musi być!

Skoro piszemy o ZAiKS-ie i pozostałych organizacjach zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, musi pojawić się trochę kontrowersji. Skąd się biorą?

Otóż na stronie STOART można znaleźć informację, zgodnie z którą ***płatności dokonane za pół roku z góry z opustem wynoszącym 10% lub za rok z góry z opustem 15% nie podlegają zwrotowi.***

Jakkolwiek rozumiem w tym przypadku, że STOART nie chce dopuścić do sytuacji, w której osoby wpłacające z góry będą uprzywilejowane finansowo, jeżeli stan zagrożenia epidemicznego będzie utrzymywał się przez co najmniej kilka miesięcy. Doskonale będę rozumiała również oburzenie restauratorów i innych przedsiębiorców, którzy wpłacili z góry i finalnie mimo otrzymania opustu to oni będą poszkodowani finansowo. I wyczuwam, że w takim przypadku konieczna będzie zmiana praktyki również w tym zakresie.

TWÓRCY PORADNIKA

Marta Kosecka, adwokat,

prowadzi Kancelarię Adwokacką w Gdyni, autorka publikacji na temat prawa w gastronomii, a przede wszystkim bloga o tej tematyce:

<http://przepisnagastronomie.pl/>.

Prowadzi szkolenia w zakresie prawa w branży gastronomicznej oraz udziela pomocy prawnej Restauratorom na terenie całego kraju.

www.adwokatkosecka.pl

Tel.: +48 507-025-782

e-mail: kontakt@adwokatkosecka.pl

POSbistro

producent mobilnego oprogramowania sprzedażowego dla gastronomii, które pomaga restauratorom zarządzać własnym biznesem, kontrolować go i zwiększać zyski ze sprzedaży.

POSbistro sp. z o.o., ul. Na Zjeździe 11, 33-332 Kraków, posbistro.com kontakt@posbistro.com